

ΜΕΤΩΠΙΚΗ... Η επανεφεύρεση του «Δημοσίου»

του Μπάμπη Βλάχου *

Όλοι ξέρουμε πλέον τι έγινε. Και τι δεν έγινε.

Επειδή όμως τα μεγάλα πένθη ανοίγουν συχνά ασκούς του Αιόλου, ο φοιτητής που βρέθηκε εκείνο το βράδυ στην κόλαση και δραπέτευσε, ίσως αξίζει να σκεφθεί και τα παρακάτω – ίσως να τα έχει σκεφθεί ήδη.

1. Καλή η κουλτούρα της αριστεράς περί «μη ιδιωτικοποιήσεων» και οπωσδήποτε περί του εγκληματικού / αδίστακτου νεοφιλελευθερισμού που διαποτίζει και τους κρατικούς υπαλλήλους, αλλά βασίζεται σε μια επώδυνη, πεπερασμένη και δίχως ρεαλισμό ιδεοληψία.

Διότι όπως τα τρένα τον 19^ο (ιδίως στην Αμερική) έφεραν τον νέο καπιταλισμό, έτσι και τα σύγχρονα Κράτη είναι ταυτόχρονα κι ο ισχυρότερος «Ιδιώτης» πλέον (όπως το ιταλικό κράτος εν προκειμένω) –κι όχι απλώς– Επενδυτής. Ε σ ω τ ε ρ ι κ ε υ μ έ ν α. Γεγονός που απεδείχθη και στην «κρίση του 2008» και στη γνωστή εμβολιαστική (βιο)πολιτική. Πώς το 'να χέρι νίβει –δεν μπορεί χωρίς– το άλλο. Και πάντως το κράτος απέχει πολύ από την –πάλαι ποτέ– ρομαντική / συμφεροντολογική ιδέα περί Δημοσίου «αγαθού». Κι όσο περνάν τα χρόνια, μετά την Νεωτερική του επιβολή (ας πούμε τους τελευταίους δυο αιώνες), επιταχύνει –ακόμα κι εκεί που θεωρείται θεόσταλτο ή ικανό– εναντίον των κοινωνιών. Μοιάζει σίγουρα με μηχανή αυτοκινούμενη σε ράγες• ανικανότητας έστω – αυτό δεν απεδείχθη με τον χειρότερο τρόπο και πάλι; Με επαρκέστερες συνολικά δικλείδες ασφαλείας απ' τους Σιδηροδρόμους, και με εφαρμοσμένη βέβαια τηλεδιοίκηση.

Γεγονός που οπωσδήποτε δεν αλλάζει επειδή το Δυτικού τύπου

ολιγαρχικό πολίτευμα και το Κράτος αυτο-θεσμίζεται (!) καθημερινά κοινοβουλευτικώς και με (εντός ή εκτός εισαγωγικών) αριστερούς ή κόμματα «αριστερά».

Καθότι τα ανεπίστρεπτα λάθη του περί ου ο λόγος αχρείου σταθμάρχη και των συνοδοιπόρων του, όπως και του σύγχρονου ψηφοφόρου που περιφρονεί τη μόνη δημοκρατία που έχει νόημα (δηλαδή την άμεση) οδηγούν αναπόφευκτα και σε νέα εγκλήματα. Καθότι μεγαλύτερη ψευδαπάτη απ' το ότι στον παρόντα πολιτισμό : Κράτος είναι –ή θα... έπρεπε να είναι– το Δημόσιο δεν υπάρχει. Ό,τι προπαγανδίζει δηλαδή κι εκμεταλλεύεται και η δεξιά και η κοινοβουλευτική αριστερά. Κι ενόσω ήδη αναγκαστικά γνωρίζουμε οι περισσότεροι, ότι το σύγχρονο Κράτος και τα αδέρφια του –ιδιωτική «πρωτοβουλία», ιδιωτικοποιήσεις–, είναι **α π ό μ ά ν α Σ Ε Μ Ε Τ Ω Π Ι Κ Η Μ Ε Τ Ο Δ Η Μ Ο Σ Ι Ο**.

Γιατί είναι σαν να λες ότι η μετωπική των δύο τραίνων ήταν «τραγωδία», ενώ όλοι ξέρουμε ότι πρόκειται για ένα επιπλέον σφαγείο – το επόμενο, παρακαλώ! Και γιατί είναι σαν να λες ότι μέχρι να έρθει η «αλάνθαστη» Τεχνική Νοημοσύνη και οι νέες τεχνολογίες, τα τρένα δυο αιώνες τώρα σ' όλο τον πλανήτη κουτουλάγανε ακατάπαυτα το ένα εναντίον του άλλου... Playstation ήταν; Ή μήπως μη επανδρωμένα της Γκουγκλ – και drones.

2. Αλλά φαίνεται ότι ακόμα και οι «ταπεινοί» κρατικοί (κι όχι δημόσιοι) υπάλληλοι των σιδηροδρόμων, μηχανοδηγοί και σταθμάρχες, χέστηκαν για τη ζωή τους – μάλλον και για τις ζωές των άλλων. Έγιναν έτσι συνυπεύθυνοι και με τα τρία κόμματα εξουσίας (ΝΔ, ΣΥΡΙΖΑ, ΠΑΣΟΚ) και με τους οικονομικούς υποκριτές των Βρυξελλών. Και τους αριστερούς μας συνδικαλιστές – και οπωσδήποτε με την κρατική εταιρεία των Ιταλών. Με τα ποσοστά του ο καθένας.

Διότι ενώ γνώριζαν τον πολύ υψηλό κίνδυνο δεν σταμάτησαν αποφασιστικά τα τρένα. Περίμεναν κι αυτοί το νέο smartphone, αντί να απαιτήσουν εδώ και τώρα δευτεροβάθμιο έλεγχο κι

ανθρώπινη συνεννόηση κι ασφάλεια – μια δράκα επιπλέον υπαλλήλων πάει να πει. Κρατικοποιημένοι γαρ, και οι ίδιοι.

3. Και έτσι, είτε με «ανθρώπινο λάθος» είτε όχι, είτε με τα επερχόμενα δυστυχήματα της –πιο βολικής οπωσδήποτε– Τεχνητής Νοημοσύνης, με τραγικό όντως τρόπο απεδείχθη εκ νέου : Ότι μόνο η επαρκής και «αυτοσχέδια» Συλλογικότητα, και η κοινή προσπάθεια σώζουν. Ακόμα και τις «κοινοφελείς» (κρατικές) υπηρεσίες. Πόσο μάλλον τις κοινωνίες.

<https://babylonia.us20.list-manage.com/track/click?u=05529556ec47c25094b849a51&id=72bb5b1843&e=82b987c75b>

..Λες και υπάρχει δημόσια τηλεόραση – κι όχι απλώς κρατική. Λες και υπάρχει δημόσια (δωρεάν) παιδεία – κι όχι απλώς κρατική...

Αλλά όπως στις περισσότερες κηδείες πολλοί κλαίνε όχι τόσο για τον νεκρό αλλά για τον εαυτό τους, έτσι και οι ουκ ολίγοι Καραμανλήδες. Τσίπρες Παπανδρέου και Μητσοτάκηδες. Κλαίνε ή όχι, πρωτίστως για την καριέρα τους.

Γιατί οι χώρες μπορούν ακόμα και να πενθούν. Ενώ τα κράτη, όσο κι οι μηχανές, δεν ξέρουν να πενθούν. Ξέρουν μονάχα να βρίσκουν νέους τρόπους να εκμεταλλεύονται τις –διαμαρτυρόμενες αλλά εθελόδουλες– πλειοψηφίες.

- Τελευταίο του βιβλίο “ *ΟΜΟΚΕΝΤΡΑ και εφραπτόμενα : ο Μέγας Αλέξανδρος – Αριστεράς εγκώμιον – η 17N – Documenta 14* “ (εκδ. Βιβλιοπέλαγος, 2019)

Ουκρανικό : Η «ΑΜΕΡΙΚΗ» Κ Ο Ι κομπάρσοι

του Μπάμπη Βλάχου*

Ποτέ άλλοτε μια ηγεμονική δύναμη, σαν την Αμερική του 20ού αιώνα, δεν έφτασε τόσο κοντά να γίνει μια αληθινά παγκόσμια Αυτοκρατορία. Απέτυχε, ευτυχώς δεν έγινε – χαρείτε την.

Ούτε η Ρώμη ούτε ο Αλέξανδρος το 'χαν πετύχει. Υπήρχε πάντοτε και... μία Κίνα τουλάχιστον. Και η οποία, πριν τη φρικαλέα Βρετανική αυτοκρατορία και τη βάρβαρη αποικιοποίηση επί παντός –χάρη στους Ινδούς στρατιώτες βέβαια–, άκμαζε εμπορικώς εφάμιλλα με τη σημερινή της εξέλιξη (πιο πλούσια μέχρι τον 18ο αιώνα από οποιαδήποτε περιοχή της Ευρώπης) – αν και πιο εσωστρεφής. Σε αντίθεση με την εξωστρέφεια Βενετών και Ολλανδών έως ότου παραδώσουν τη σκυτάλη στη θαλασσοπνίχτρα/βιομηχανική Αγγλία, και αναγκαστούμε να ονομάσουμε όλον αυτόν τον Χριστιανικό πολιτισμό καπιταλισμό.

Και που με δύο λόγια, στη συνέχεια έκανε κορωνίδα του τον Νέο Κόσμο και την παγκόσμια «Αμερική», επιτέλους: Το χρήμα επιβλήθηκε ως η πρώτη, η ανυποχώρητη ψυχική σχέση – βρήκε για τα καλά τον τόπο του. Μαζί με μια εκ βαθέων πίστη στη μαγεία της τεχνολογίας – και στη μαγεία των αγορών. Κι η ξέφραγη Ισχύς, ακόμη και για τον τελευταίο εθελόδουλο του πλανήτη, απέκτησε επιτέλους την κτηνώδη (τηλε)παρουσία της.

Κυρίως διότι οι κομπάρσοι, πριν μάθουν καν καλά-καλά από το Χόλιγουντ του '20 πώς να φιλιούνται, ανέκαθεν ζητωκραυγάζανε, αγκαλιά με τους πρωταγωνιστές, τα μεγάλα και τρανά κατορθώματα της... προόδου – της «εξέλιξης». Ιδίως μάλιστα οι αριστερόφρονες.

Ακόμη κι όταν τα αφεντικά και της Ρωσίας και της Κίνας,

υπερβαίνοντας κάθε ιστορικό απρόοπτο και προηγούμενο (τις αρχικές, τις μετέπειτα δήθεν «επαναστάσεις» τους), γίνανε από απλοί οι πιο προχωρημένοι – οι πιο άξιοι κεφαλαιοκράτες.

Κι έτσι η «Αμερική», αφού επιβίωσε τον προηγούμενο αιώνα από 21 υφέσεις, τρεις σοβαρές κρίσεις, δύο χρηματιστηριακά κραχ, δύο παγκόσμιους κι έναν Ψυχρό Πόλεμο, έκανε μετά την ολοκληρωτική της νίκη (το «globalization») μία σπουδαία μετεγγραφή : τον Ρώσο Πούτιν. Άλλη σχολή, ίδιοι στόχοι.

Η αναδυόμενη αντίστοιχη ρωσική ελίτ τον βρήκε, αυτή τον δοκίμασε και τον επέβαλε. Ένα αυτοδημιούργητο φτωχόπαιδο, των Μυστικών Υπηρεσιών (βλέπε αντίστοιχα: την Google, τον E. Μασκ) και της ήδη σπουδαίας ρωσικής Μάφια· που από τον δρόμο βρέθηκε στα ολιγαρχικά σαλόνια, με δισεκατομμύρια – όπως γινότανε και γίνεται από τις πρώτες γκανγκστερικές δεκαετίες στην περί ης ο λόγος «Αμερική».

Και η οποία Αμερική από «παγκοσμιοποιητικό» πολεμικό κράτος-οφειλέτης, ο μεγαλύτερος τζαμπατζής στην ιστορία, άρχισε βέβαια να πνέει τα λοίσθια μετά τις ήττες-ρεζίλεμα του πλανητικού προστάτη στη Βαγδάτη –ξέχνα το Βιετνάμ–, και στην Καμπούλ – βάλε και καμιά Βηρυτό ή Σομαλία... (Μονάχα η Ιαπωνία, χώρια οι Άραβες, της έδωσε το '91 για το Ιράκ 13δισ· και 1,5 το 2003 καθ' ότι αναξιόπιστη πλέον...).

Ο κραταιότερος δηλαδή προστάτης/νταβατζής στην ανθρώπινη ιστορία, με το αχανές του δίκτυο σ' όλο τον κόσμο από βάσεις/στρατεύματα σε... κυρίαρχες χώρες, σε καιρούς «Ειρήνης», «πήρε» τον Πούτιν για δανεικό σε «εχθρική» γέννημα-θρέμμα ξένη ομάδα – πώς αλλιώς.

Δεν χρειαζόταν τώρα ένας Τρούμαν να φουσκώνει ως τα ουράνια την «κομμουνιστική» απειλή, ούτε ένας Μπους την 11η Σεπτεμβρίου. Καμιά φορά φτάνει κι η φούσκα των εταιρειών dot-com... Για να εμπλουτίσει τη λειψή, κοντή ιστορία της ηπειρωτικής Αμερικής – την εξαρχής πολυπολιτισμική... Αλλά αυτά κάνουν οι παγκόσμιοι γκάνγκστερ ένθεν κακείθεν, και δη οι

«εκλεγμένοι». Γι' αυτό και λίγα παίρνουν.

Αρκεί ο «νέος Τσάρος» να μη φιγουράρει μόνο στις λίστες Forbes, αλλά και να διαφέρει απ' τον γνωστό Σαξοφωνίστα ή τον Έγχρωμο (τον μεγαλύτερο βομβαρδιστή των τελευταίων δεκαετιών) όσο απέχει η Φαλούτζα και το Αμπού Γκράιμπ απ' τη Μαριούπολη ή μάλλον το Βελιγράδι. Οποία ισοπέδωση!

Δεν χωρεί αμφιβολία. Χωρίς την «Αμερική» και την Αμερική (που χάνει με ταχείς ρυθμούς τη μονοκρατορία της – θυμηθείτε βέβαια τους μεγάλους πετρελαϊκούς πολέμους μετά τον Β΄ Παγκόσμιο και τα εμπάργκο), «Ουκρανικό» –παρά την Κριμαία– δεν θα υπήρχε. Αυτή το έφερε-το κέντησε ως εδώ.

(Εδώ ακόμα και ο Μπάιντεν στο ΔΣ της Ουκρανικής Εταιρείας Αερίου τοποθέτησε και διέφθειρε τον γιο του.)

Ιδίως, έχοντας γνώση ως «Αμερική» ότι ο απλός κομπάρσος, γι' αυτόν γίνονται όλα, τον χεσμένο, σε Ανατολή και Δύση –αυτός ψηφίζει!–, και στην Αμερική (όχι μόνο του Τραμπ) και στην Ελλάδα και στη Γαλλία και στη Ρωσία, δεν μπορεί χωρίς Ηγέτη/είδωλο. Και μάλιστα δυναμικό και ατσαλάκωτο όπως ήταν του Πούτιν.

Ιδίως αν η μάσκα του φοριέται για αντιδυτική, ενώ με τις δικές της πρώτες ύλες φτιάχνεται. Εξ ου και τον θαυμάζουν εύκολα οι Καμμένοι.

Ναι αλλά κομπάρσοι δίχως πρωταγωνιστές υπάρχουν; Γνήσιοι εξουσιολάγνοι· εκβιασμένοι οι ψηφοφόροι μας. Ας δούμε, λοιπόν, εν συντομία κάποια έργα και τις μέρες τους. Μια και οι μετατοπίσεις μετά από αυτόν τον πόλεμο προβλέπονται τεκτονικές.

Αντί λοιπόν οι ανά τον κόσμο «φιλελεύθεροι» να υποκλίνονται στον Λένιν και τους «κομμουνιστές» του, που έσωσε εκείνες τις

δύσκολες δεκαετίες τον πολιτισμό-Κεφάλαιο καθιερώνοντας το Κράτος ως την κυρίως υπεραξία, καμώνονται ότι ο Πούτιν και οι «ολιγάρχες» του γίνανε ξαφνικά –εκτός από ζάπλουτοι– παράφρονες – και βέβαια θιασώτες της ψυχροπολεμικής παράνοιας του 20ού.

Λες και υπάρχει ή θα γινότανε ποτέ καπιταλισμός χωρίς το Κράτος-Λεβιάθαν· ανάλογα τη χώρα και τις παραξενιές της βίαιης ή «μη βίαιης» (!) Συσσώρευσης – κι οι δυο σωτήριες... Αντί κοντολογίς στην «Αμερική» να μνημονεύουν και να επιχαίρουν που δοκιμάστηκε... «κομμουνιστικά», συμπληρωματικά, η άκρως εχθρική για τα επικίνδυνα εκείνα κινήματα «κομπάρσων» της εποχής χρήση/δοκιμή του Ολοκληρωτικού κράτους (όχι τόσο των Ναζί και των Γκουλάγκ –τα εφιαλτικά ευκολάκια– όσο του κατεξοχήν επενδυτή και του κατεξοχήν εργοδότη), επιδεικνύουν και καλά τα μες στα αίματα δόντια του λιονταριού και της αρκούδας – χέστηκαν για τα πτώματα.

Κι ενώ ο πεντάγωνος (για άλλους) τύραννος αποδεικνυόταν ότι αρέσει! Όχι μονάχα στους διακονιαραίους της (δικαιωματικής) αριστεράς –με το αζημίωτο βέβαια–, αλλά και στους Βαρδινογιάννηδες, τους Κοπελούζους και τους Μπόμπολες – που έτσι φτιάχτηκαν.

Εις βάρος των «κομπάρσων» πάντοτε.

Κράτος εναντίον κομπάρσων δηλαδή, παρά τα αντιθέτως υπονοούμενα. Κι εδώ και στην τελευταία καλύβα της γης. Καθ' ότι μετά τις ως άνω δοκιμές, καθιερώθηκε ως πολίτευμα πλανητικό ο Ολοκληρωτισμός. Και με τα «φιλελεύθερα» και με τα «αυταρχικά» του προσωπεία. Η διαρκής «κατάσταση εξαίρεσης» όπως την ονομάζουν κάποιοι, η Προ Κόβιντ. Ή μάλλον, η Μετά Σμαρτφούν εποχή – και πού 'σαι ακόμη.

Γιατί να τα. Μετά τα πετρέλαια του Ιράκ και της Λιβύης υπάρχουν και αλλού γεωοικονομικά συμφέροντα. Δεν είναι όλα στους Αιθέρεις και τα διαδίκτυα, όπως πιστέψανε οι πολιτισμένοι – κομπάρσοι κι αυτοί. Καθότι αν έπαυε –για λόγους Ειρήνης– ο

πόλεμος για γη, πώς θα 'χες εσύ ακίνητα και μάλιστα εκμεταλλεύσιμα.

Για να μην πούμε για τα ορυχεία, τις εξορύξεις, τη φιούζον χρηματιστηριακή κουζίνα κρυπτονομισμάτων και ασταμάτητων οπλικών συστημάτων – ποιος πόλεμος;

Ό,τι δημιουργεί δηλαδή την Εξέλιξη, τις εξελίξεις αυτού του πολιτισμού. Τα μπιτκόιν, τα drones κι η αξιοθαύμαστη τεχνητή «επικοινωνία» (από σμαρτφόουν μέχρι δίκτυα «προχώ» στρατιωτικά· που ως ληγμένα τα καταναλώνουν οι θνητοί, ευγνώμονες για τα καλά της Επιτήρησης) – η δημοκρατία δηλαδή. Αλλά τα ξέρετε, για αυτά και με αυτά τρέχουν όλοι ολημέρα.

Γιατί μπορεί να μη γνωρίζουμε –κι ούτε βιαζόμαστε να μάθουμε– τα πολεμικά πλάνα του Πούτιν και της «Αμερικής», υπάρχει απ' ό,τι φαίνεται προσύμφωνο όπως και στη Συρία αν και όλα αλλάζουν – αν και έχουμε την απαρχή κάτι σαφώς μεγαλύτερου... Παρά μονάχα για την –κατ' ανάγκη– σθεναρή αντίσταση των Ντόπιων – κι όχι μόνο... Στην τελική διαπραγμάτευση όμως, ούτε καν βάσει του Αίματος –δεν θα 'χει την αποκλειστικότητα!–, θα φωτιστούν κάπως τα πράγματα.

Να φωτιστούν και οι τιμές του πετρελαίου/αερίου. Και τα μεταλλαγμένα της Αμερικής. Που αργά ή γρήγορα θα φέρουν την πράσινη διέξοδο, την αιεφόρο (!) ανάπτυξη, την πριμοδοτημένη ηλεκτροκίνηση.

Ναι αλλά επαναβεβαιώθηκε, επιτέλους, πως δεν μπορεί να υπάρξει κεφαλαιο/κρατικός πολιτισμός χωρίς το Έδαφος – χωρίς τον πόλεμο. Είναι αναξιοποίητοι κι οι σκελετοί των πεθαμένων... Εδώ απ' την πολλή Υπερσυσσώρευση δεν του 'φτασε και φράκαραν κι οι αιθέρες.

Όπως και δεν μπορεί να υπάρξει χωρίς... παραγωγή (βλέπε Κίνα). Με μόνους πρωταγωνιστές τους ακατάβλητους, τους λυσσασμένους αεριτζήδες της Άπω Δύσεως.

Αλλά επειδή εδώ έχουμε προφανώς να κάνουμε με την ανυποχώρητη σύγκρουση Αμερικής και Ευρασίας –«globalization» τέλος!-, αν νομίζετε ότι το «Ουκρανικό» εξακολουθεί να είναι θέμα ψυχροπολεμικό, εθνικό, ή και ψυχιατρικό (δευτερευόντως μπορεί), γυρίστε καλύτερα ανάποδα –αφού εσείς μπορείτε– το βέλος του χρόνου. Ξαναγυρίστε στον 20ό.

Οπότε τουλάχιστον και θα συγκρίνατε από τις μαρτυρίες, ουκ ολίγων στελεχών... – θα κουφαινόσασταν από τον Πούτιν, να ουρλιάζει: ως CEO –καθαρά– της Κρατικής μηχανής – άσ’ τις περικοκλάδες, τη μίζερη «αντιδυτική» κουλτούρα και τα εξτρά. Θα τον συγκρίνατε στα ίσια με τα ουρλιαχτά των Πέιτζ και των Μπέζος στους κατώτερους (ανταγωνιστικοί οι λόγοι): «Πόλεμο δεν έχουμε;».

Κι έχουμε πράγματι.

■

Η διολισθαίνουσα στη δεύτερη θέση Αμερική, προφυλαγμένη εκ κατασκευής από δυο Ωκεανούς και προπαντός ως παρατηρητής (πολεμικώς) και «Τρίτος» πια (έτσι φτιάχτηκε από τους δύο παγκόσμιους πολέμους· στο τέλος «χώθηκε»!) –αυτό που έκανε η Κίνα πάντοτε και δη στον προτελευταίο πόλεμο «κατά της Τρομοκρατίας»-, δεν μπορούσε να αφήσει την Ευρώπη να

εναγκαλίζεται με τη Ρωσία (...ενεργειακά) – και στο βάθος Κίνα. Η υπάρχουν ζευγάρια ή δεν υπάρχουν.

Ποιος... Η «Αμερική»!

Κι αφού τα αρπακτικά θηρία της βαρβαρότερης (πολεμικά) ζούγκλας έβερ, της Ευρωπαϊκής, γίνανε παρελθόν, ενώ η Αμερική είναι ακόμα στο παρόν, στο όνομα της δημοκρατίας εννοείται, το άμεσο μέλλον –οικονομικά βεβαίως– δείχνει Κίνα.

Πού να το δεχθεί αυτό ολόκληρη πλανητική οικοδέσποινα. Σίγουρα πολιτισμικώς παγκόσμια όσο καμία – ακόμα. Να μπαίνουν μέσα στο ίδιο σου το σπίτι και να αποπλανούν τη μάνα σου. Όχι ως πετυχημένοι βενζινοπώλες μόνο, αλλά και ως πολύφερνοι (λόγω Κίνας – λόγω υπεδάφειας προίκας) μπαλαντέρ.

Το μέλλον είναι σήμερα.

Έτσι το Ουκρανικό, απλώς «ανέβαλε» και δοκιμάζει τον περίπου βέβαιο –στον αβέβαιο ορίζοντα– πόλεμο κατά της Κίνας. Από την ευυπόληπτη (που δεν ανέχεται καν «τρίτο» πρόσωπο ή να είναι δεύτερη) και σίγουρα κραταιά «Αμερική». Κατά της Ευρασίας και των συμμαχιών της. Μια και στην Ασία ως γνωστόν μετατοπίζονται εδώ και χρόνια –πρωτεύοντα– τα μέτωπα.

■

Μόνο που ο Πόλεμος, φέρνοντας με το ζόρι τον θάνατο: την απαρχή της ανθρώπινης ιδιότητας, και την ισοπεδωτική καταστροφή, (ακόμα και σαν θέαμα) όλο και πιο φρικτός και πιο ανελέητος γίνεται – κάθε φορά χειρότερος. Ακόμα και για τις –κοινή συναινέσει– μεγαμηχανές του.

Η ευκολία με την οποία ταυτίζονται κάποια αγόρια μαζί τους (ακόμη και ως Αντίσταση), όπως τα περιστέρια και τα κορίτσια με κάποια «ειρήνη», είναι άξια έρευνας και θαυμασμού.

Επειδή όμως Ειρήνη δεν υπάρχει (πρόκειται για την ιδεοπλασία

μεταξύ δύο πολέμων – αν και ανήκει στην ορολογία των κρατών-διπλωματών)..., το αντίθετο του Πολέμου, είναι αυτό ακριβώς που αξίζει στους κομπάρσους : Ένας άλλος πόλεμος.

Όχι ο διακρατικός.

Κι αξίζει ίσως εδώ να θυμηθούμε, μια και στο άμεσο μέλλον πολλά θα αλλάξουνε, ότι αυτό που κατέργησε τον κανόνα του χρυσού : το Μπρέτον Γουντς, και που καθόρισε την χρηματοοικονομική πορεία του πολιτισμού μας, υπονομεύτηκε πρώτα και κύρια από τον ίδιο τον Ντε Γκώλ. Γιατί αναγκάστηκε μετά τα μεγάλα γεγονότα του Παρισιού, να ανεβάσει -τρομοκρατημένος- τους... μισθούς στα ύψη. Και πού να δεις τι έγινε Ιταλία και αλλού. Περασμένα ξεχασμένα.

Αξίζει ίσως να θυμηθούμε, ότι πολλά έργα «κομπάρσων» (και λαών ολόκληρων) βαφτίζονται αργά ή γρήγορα -από τους Ερντογάν, τους Πούτιν και την ίδια την «Αμερική»- τρομοκρατία. Ακόμη κι όταν διαμαρτύρεσαι για ασφυξία των τιμών.

Κι ενώ, όλοι περίπου ξέρουμε ποιοι μεθοδεύουνε τον Τρόμο.

Οι ίδιοι που διαφημίζουν τώρα τις κυρώσεις■ λες και θα μπορούσε το δολλάριο να 'παγώσει' το blockchain, ή ένας ψαλιδισμένος έλεγχος να γίνει ποτέ «πλήρης» – πώς αλλιώς.

...Παρέα με τους πολιτισμένους υπουργούς πολιτισμού■ κι αυτοί στο κάδρο : έργα τέχνης. Σαν τη δική «μας» τη γελοία. Αυτοί που διέκριναν κάποιον Ρασκόλνικωφ να πολιορκεί το Κίεβο, έπαιζε πιάνο ο Μουσόργκσκι.

Και βέβαια τόσοι σαλιάρηδες περί «Ελευθερίας»...

Απαραίτητοι για να αποκλειστεί η άλλη : Των «κομπάρσων».

Που δήθεν, ούτε έρχεται ούτε γίνεται ποτέ.

Αθήνα, 27 Μαρτίου 2022

**Τελευταίο του βιβλίο «Ομόκεντρα και εφραπτόμενα» (εκδ. Βιβλιοπέλαγος)*

Γίνεται η Μουσική κι ο Στίχος, Όσο και ο Μίκης της, καθεστωτική; Γίνεται!

του Μπάμπη Βλάχου *

Αναθέτοντας ο Μίκης την ταφή του στους δυο πιο κραταιούς στον χρόνο (και τη λειτουργική ψευδαπάτη) θεσμούς της χώρας, το ΚΚΕ και την Εκκλησία, ήξερε... Ζήτησε για κατευόδιο μηχανές που να διαπερνούν η μία την άλλη ώστε να μας κάνουνε περίπου το ίδιο – ας “αντιμάχονται”... [Δεν θα υπήρχε μαζική προσχώρηση κάποτε του νεοέλληνα στον κομμουνισμό χωρίς τη ριζωμένη Ορθοδοξία, κι αλλού έγινε αυτό – δεν θα υπήρχε στο ξεκίνημά της Ορθοδοξία χωρίς τον κολλεκτιβισμό των πρωτοχριστιανών]... Ίσως γιατί ανήκε σε μια άλλη εποχή – άλλης κοινότητας■ όχι της διαδικτυακής. Που ίσως αυτή να νοσταλγούν οι θαυμαστές του, τιμώντας - δικαίως αναμφίβολα- τον ίδιο.

Πράγματι, ενόσω στη Μεταπολίτευση, ο όντως σπουδαίος αυτός νεκρός -εξεγερμένος μέχρι τα '70 παρότι περήφανος κοινοβουλευτικός-, σε κάθε μεγάλη ταραχώδη ευκαιρία αντέτασσε ανέλπιστα/συχνά το καθεστωτικό του κύρος, ακόμη και ως φίλος και συμπορευτής των πιο αχρείων πρωθυπουργών και κομμάτων της χώρας (ακόμη και ως αιρετικός αλλά του καθεστώτος), τα

σάουντράκ του πρωταγωνιστούσαν: Στις αλητείες του Πασόκ και στην κατασταλτική/επαγγελματική ποδηγέτηση των κοινωνικών αγώνων από το ΚΚΕ, στον υπερπατριωτισμό της Δεξιάς και της Ακροδεξιάς και στο όνομα της “Ενότητας” του Έθνους πάντοτε ■ που οι περισσότεροι γνωρίζουμε ότι ακόμα και στα χαρτιά, ακόμα και έμπλεοι μιας ξέχειλης συγκίνησης, στήνεται πάντοτε εναντίον σου.

Ναι αλλά «φταίει» ο πρωταγωνιστής/νεκρός για αυτό; Δεν ήτανε μοναδική και αξεπέραστη η τέχνη του;

Και ήταν και είναι. Πρωτόγνωρα συμφωνική και λαϊκή...

Φαίνεται όμως πως τα Δήμου Έργα (κι ο δημιουργός τους), κι αυτό που λέγαμε κάποτε Τέχνη-τον υπάλληλό της καλλιτέχνη-και τη μεγάλη αυτή μεταπολιτευτική βιομηχανία της χώρας Πολιτισμό (χάρης εν πολλοίς στον Μίκη – και παρότι αναμφίβολα πιο ανθρώπινη από άλλες αλλά και πιο συστημική), ο «πολιτισμός» μας εύκολα τα υποβιβάζει σε προϊόντα, υποταγμένα (και ας υπάρχουν συνήθως εκτός “καλλιτεχνίας” και τα προσωρινώς ανυπότακτα), εύκολα τη μετατρέπει σε ακίνδυνη έως υπόδουλη ■ ακόμη και σε “ιερό” προϊόν-“σκουπίδι”.

Συνήθως με κομματικές γιορτές επετείους και κυβερνητικές παράτες, με προκάτ γλεντοκοπήματα νυχτερινών και μη καταστημάτων – και με το εκάστοτε “χαλί” στη δικαιολογημένα αταίριαστη εθνική “ταυτότητα”.

Που μάλλον τείνει να γίνει και η κατεξοχήν αποστολή αυτής της μουσικής, ευνουχισμένη – ακόμα και της ποιήσεως; ■ ιδίως αν την επεκτείνεις σε μία εκ των πραγμάτων ιδιοτελή παιδεία.

Μουσική βέβαια που θα συνεχίσει να τραγουδιέται επίσημα, ώστε να ανήκει ως υπηρεσιακή, υποταγμένη και κατ’ εξαίρεση, στον “λαό” της! Εσωτερικευμένη. Φτάνει να απουσιάζει, να έπεσε στον δρόμο, το υψηλό της τόλμημα: η αντικαθεστωτική Ελευθερία.

Σύμπαν αριστερό δηλαδή-αρμονικά δεξιό-και εθνο/Κρατικά καθαγιασμένο – όλα να πηγαίνουν ρολόι. Να το κουρδίζουν οι περιώνυμοι αληταράδες -ουκ ολίγοι- θαυμαστές σου. Και βέβαια η πρώτη γραμμή στην κηδεία σου.

Έρμε Μίκη, ακόμα και εσύ υπήρξες πιο αθώος απ' τη μουσική σου!
Ακόμα και από τον "αθώο" λαό που σε θαυμάζει.

* Τελευταίο του βιβλίο: «Ομόκεντρα και Εφαπτόμενα», εκδ. Βιβλιοπέλαγος

Υγεία πάνω απ' όλα

του Μπάμπη Βλάχου *

Επιτέλους, ένας άρρωστος πολιτισμός σε παραλυσία! Κανένα τρομο-κρατικό χτύπημα δεν θα είχε τέτοια επιτυχία. Και το επέφεραν «υγιείς» κυβερνήσεις.

Γιατί θυμόμαστε (;) βέβαια τις επιδημίες της μακραίωνης Ιστορίας και περιπέτειας του είδους, που επανεκκινούν τον «ανθρωπισμό» μας, τους αρχαίους λοιμούς και την πανώλη, την πανούκλα και την ισπανική γρίπη..., επιδημίες θεόσταλτες όπως πίστευαν σχεδόν όλοι τότε, αλλά αυτές που εξολόθρευσαν τα δεκάδες εκατομμύρια αυτοχθόνων της νεοανακαλυφθείσας Αμερικής (με πολύ περισσότερα θύματα από τα θύματα του Μεγάλου Πολέμου και του Ολοκαυτώματος...) περιέργως τις παραβλέπουμε· ενθυμούμενοι, ευτυχώς, τη φαιά πανούκλα του φασισμού και τα εργαστήρια των Άουσβιτς, ξεχνάμε το πείραμα της Χιροσίμα και τις ζητωκραυγές των ατομικών φυσικών.

Και τουλάχιστον, απ' ό, τι φαίνεται, σήμερα τις πανδημίες - εκτός από τη νυχτερίδα- τις παράγει όχι ο αναμάρτητος θεός αλλά παραδόξως η εξέλιξή του: η επιστήμη/τεχνολογία και τα εργαστήριά της. Οι μεθοδικοί ιερωμένοι της. Κάτι είναι κι αυτό.

*

Όταν ο Ορέστης πήρε το κεφάλι της μάνας του, της

Κλυταιμνήστρας, αγρύπνησε όλο το βράδυ στον τάφο της για να μην τον συλήσουν. Και τότε, κατέφθασαν οι Ερινύες. Είχαν φιδίσια μαλλιά, κεφάλι σκύλου και... φτερά νυχτερίδας, πλαταγίζοντας τα μαστίγια. Κρύφτηκε κι αυτός μπρούμυτα στον μανδύα του καλύπτοντας το κεφάλι, μπας και το αδειάσει από τον ανυπόφορο εφιάλτη με τις κατάμαυρες θεές.

Πράγματι, η φαντασία της ανθρώπινης ψυχής, η στόφα της, έπαιρνε και παίρνει ανέκαθεν μορφή όχι μόνο κατεξοχήν σωματική αλλά και εξόχως δημιουργική. Μόνο που, ανάλογα με τον πολιτισμό που βρίσκεσαι, το να είσαι «δημιουργικός», όπως οι τωρινοί τεχνο-επιστήμονες προκαλεί εδώ και πολλές δεκαετίες, συχνά δεινά και καταστροφές περισσότερες από τη «σωτηρία» που υποτίθεται ότι προσφέρουν (βλέπε Τσερνόμπιλ, αλλά και τις αμφιλεγόμενες εφαρμογές από το γονιδιακό πλιάτσικο στα τροπικά οικοσυστήματα, αγαπημένα των μεγάλων φαρμακευτικών εταιρειών) μέσα στον ίλιγγο του πρωταθλητισμού τους. Άλλο να φοράς τα παπούτσια του Air, κι άλλο να «φοράς» κάποια γονίδια του Jordan – θα γίνει κι αυτό σου υπόσχονται! Από τον θρίαμβο στη συντριβή. Αυτό δεν συνέβαινε πάντοτε; Κι αφήνοντας πίσω βέβαια πλέον, στη σκόνη, τη μάνα-γη άλλων πολιτισμών. Το τεχνητό εναντίον του φυσικού. Το αντίγραφο να περιφρονεί το πρωτότυπο. Το ψηφιακό πιο οικείο από την παρουσία. Γιατί τα όρια της βιοτεχνολογίας, η αμφισημία της, ξεχειλώνουν, λες και πρόκειται για τη συνεχή μετατόπιση των συνόρων, παρανοϊκή, του χρηματοπιστωτικού συστήματος. Πολιτισμός που δεν ενδιαφέρεται και πολύ, εδώ που τα λέμε, για το τι εστί πλέον φύση ή φυσικό (το διαπραγματεύεται ως ένα βάνουσο/ακατέργαστο εμπόρευμα) ή για την «αλήθεια» (όπως κάποτε, προλάβαινε, ένας Νεύτωνας ή ο Δημόκριτος), αλλά για το αποτέλεσμα και μόνο: την προχειρότητά του. Και δεν εννοούμε μόνο την αξία χρήσης κάθε μεγάλου επιτεύγματος, που είναι βέβαια πρωτίστως συνυφασμένο με τη στρατιωτικοποίηση της τεχνο-επιστήμης (όπως ξεκίνησε και το Ίντερνετ, πριν το δώσουν στις τράπεζες, την πελατεία και το «κοινό»), ούτε πώς πέφτουν απ' τα σύννεφα, πλάι στα χάλτεκ οπλικά συστήματα, τα βιο-όπλα της γενετικής, η χαρτογράφηση από την Γκουγκλ, του ανθρώπινου γονιδιώματος για καλούς

σκοπούς, και... Ποιος θα σταματήσει ποιον; Γιατί και «απλώς» να εκμεταλλεύεσαι και να καταστρέφεις συστηματικά για λόγους Ανάπτυξης τη φύση, τα ξέρετε, μοναδική πρωτοτυπία, του παρόντος πολιτισμού, το βιασμένο κλίμα το νερό και τον αέρα, και βέβαια αυτά που τρώμε (λες και... στον Άρη ή κάποιο εξωπλανήτη θα είναι και εφικτά και καλύτερα – άλλη μεγάλη ονειραπάτη κι αυτή), κι ύστερα ως διεστραμμένος να βάζεις τα εργαστήρια να ψάχνουν αντίδοτα για τις αναπόφευκτες «παράπλευρες απώλειες» και τις ολοκαίνουριες ασθένειες, ε αυτό καταντάει ανωμαλία του πάλαι ποτέ ενστίκτου της επιβίωσης. Που ακόμα κι έτσι, φαίνεται, καλά κρατεί. Εκτός εάν ήδη είναι στο στάδιο των κλινικών δοκιμών, το... αντίδοτο στην πολύτιμη θνητότητά μας. Στον μοναδικό μας θάνατο. Ή τουλάχιστον στον φόβο του. Δεν θα πάρουμε.

*

Ο Ορέστης πάντως, εκδικούμενος τη δολοφονία του πατέρα του, καθιερώνοντας την πατριαρχία αντί της μέχρι τότε μητριαρχίας, στην Αργολίδα κατακρατούσε τις Ερινύες κι όχι στη Wuhan. Ενώ κατά μία ειρωνεία της συγκυρίας, στο γαλλικών προδιαγραφών ύψιστης βιο-ασφάλειας (και με επιπλέον αμερικανική χρηματοδότηση – το αν ετηρούντο τα μέτρα και από ποιους θα μας το δείξει [;] ή όχι ο νέος «ψυχρός πόλεμος») Ινστιτούτο Ιολογίας της Κίνας, με τη μεγαλύτερη τράπεζα ιών της Ασίας και την υψηλότερη εξειδίκευση τουλάχιστον στον SARS, και οι δυο πρωταγωνίστριες είναι γυναίκες. Και η διευθύντρια, και κυρίως η αναπληρώριά της, που την φώναξαν εσπευσμένα από ταξίδι κι αφού είχε ξεσπάσει το πρόβλημα, η διάσημη στην επιστημονική κοινότητα ως τοπ «Bat Woman» Σι Ζενγκλί, και η οποία μας έδωσε πρώτη το γονιδίωμα του SARS-CoV-2 και μετά... αυτο«φιμώθηκε». Δηλαδή αυτοί που επινόησαν εργαστηριακά, επιστήμονες μάλλον καλοήθεις -αν και κακοήθεις να ήσαν λίγο μας ενδιαφέρει εδώ-, αυτόν τον ιό, και... τύψεις να είχαν, τις φίμωσαν. Όπως τύψεις βέβαια δεν είχαν και οι Αμερικανοί (κι οι Ελβετοί, εκτός απ' τους Κινέζους) που ήδη από τον Νοέμβριο του 2015, όπως έχει δημοσιευθεί, πέτυχαν να κατασκευάσουν μετάλλαξη του SARS για

επιστημονικούς ή άλλους λόγους. Είτε δηλαδή φοβάς για μια «φυσική» σούπα νυχτερίδας (δεν βρέθηκε ακόμη το ενδιαμέσο ζώο-ξενιστής) είτε κατασκευάζεις τον ιό εργαστηριακά και σου ξεφεύγει, το τωρινό επακόλουθο λίγο αλλάζει. Η λογική όμως λέει ότι ο ιός και ξέφυγε και μεταλλάχτηκε στη συνέχεια (στην Ιταλία)... Πρώτη φορά δηλαδή το αρχικά συνωμοσιολογικό, το αφύσικο, είναι και το πλέον λογικό.

Μόνο που η όποια «συνωμοσιολογία», κατά τη γνώμη μας δεν αρχίζει, αλλά τελειώνει εδώ. Ο ίδιος ο τερατώδης πολιτισμός μας, ο πρώτος και ο μόνος με μονοθεϊσμό του την Οικονομία, ήδη εκμεταλλεύεται ευκαιρίας δοθείσης τις ίδιες του τις αδυναμίες, μαθαίνει να αναδιαρθρώνεται πιο βρώμικα κι από τους νόστιμους ιούς των «άγριων» ζώων – μεταλλασσόμενος εξίσου τάχιστα. Αλλά να εξηγούμαστε πρώτα:

Το DNA του SARS-CoV-2 είναι νυχτερίδας (θυμηθείτε τον... Δράκουλα, αλλά και τον Έμπολα στην αποψιλωμένη Αφρική) και έχει στη θέση του γονιδίου για την πρωτεΐνη Spike την ακολουθία του γνωστού SARS που «δένεται» στα ανθρώπινα κύτταρα... (Wu et al. (2020), Nature, Vol. 579, σ. 265, αρχές Φεβρουαρίου). Παρατήρησαν, ήδη λοιπόν, ότι η ακολουθία της Spike, και μπροστά και πίσω (στο γονιδίωμα), έχει προστεθεί τ ε χ ν η τ ά (δεν θα σας μπλέξουμε με την «περίεργη» ανάγνωση άλλων papers άλλων επιστημόνων, ακόμα και του MIT, αλλά το συμπέρασμα σχεδόν δεν αμφισβητείται). Και ότι επιπλέον, μέσα στην ίδια περιοχή υπάρχει μια μικρή ακολουθία (δεν υπήρχε στον SARS, 4 αμινοξέα) που αναγνωρίζεται από μια άλλη πρωτεΐνη, την furin, και «δένει» τον ιό και σε πολλά άλλα κύτταρα πλην αυτών της αναπνευστικής οδού (Wang et al, Virologica Sinica, μέσα Μαρτίου)... Δηλαδή, ήδη κατά τους πλέον ενήμερους ερευνητές-επιστήμονες, δεν εννοώ τύπου Ιωαννίδη ή Δασκαλάκη, η πιθανότητα να είναι ο ιός αποτέλεσμα φυσικών γεγονότων είναι σχεδόν μηδενική. Πράγμα που το υποπτευόμασταν άλλωστε οι περισσότεροι.

Και αυτό το γνωρίζουν και οι Αμερικανοί και οι Κινέζοι, ακόμα και ο Μητσοτάκης και ίσως όλες οι κυβερνήσεις του κόσμου.

*

Εξ ου και τα δρακόντεια μέτρα του κινεζικού κράτους πάραυτα (παραήταν σύμπτωση να βρίσκεται στη Wuhan το αρμόδιο Ινστιτούτο Ιολογίας), μια και κανείς δεν ήξερε ακόμη στην πραγματική ζωή -ούτε οι Κινέζοι, που ετοίμαζαν την πρωτοχρονιά τους- τον βαθμό επικινδυνότητας του κατασκευασμένου ιού – ούτε τη μεταδοτικότητά του. Και πάντως, είτε οι Κινέζοι είτε οι Υπηρεσίες άλλων χωρών, το έστειλαν το μήνυμα σε κάποιες κυβερνήσεις, μάλλον και στη δική μας.

Έτσι, στην Ελλάδα ο Μητσοτάκης αντέδρασε γρήγορα και άμεσα, κυρίως γιατί γνώριζε βέβαια το ξεχαρβάλωμα και την υποβάθμιση -που ο ίδιος είχε προπαγανδίσει- του Κρατικού Συστήματος Υγείας και δεν ήθελε να χρεωθεί ένα νέο «Μάτι» εις τη νιοστή (αποφασιστικό στις προηγούμενες εκλογές), αλλά και γιατί έτυχε η χώρα εκτός απ' το να συνορεύει με την Ιταλία να διαθέτει και εξαιρετικούς γιατρούς του είδους.

*

Κι εδώ αρχίζει το πανηγύρι των μονοθεματικών και τρομολάγων ΜΜΕ (άλλη σπουδαία τεχνο-επιστημονική πρόοδος αυτή, που καταργεί τη μέρα και τη νύχτα), αλλά και του προαναγγεληθέντος χρονικού μιας μεγάλης ύφεσης -χειρότερη αν η πανδημία απλωνόταν ανεξέλεγκτα-, που ευκαιρίας δοθείσης πλέον προεξοφλήθηκε γιγάντια – θα δούμε. (Σίγουρα και για να προκαταλάβουν κάποιοι για τη μισοτιμής εργασία που επιδιώκουν, τη «μερική κανονικότητα» που διακηρύσσουν.)

Από τη μια, λοιπόν, το «εκτάκτως» (του έγινε φαίνεται συνήθεια) πατερναλιστικό/ολοκληρωτικό Κράτος – πρόκειται άλλωστε περί πλεονασμού, περί ταυτολογίας... (ποιο κράτος θέλει άρρωστους τους εργαζόμενούς του και κορωνοκοινωνίες;). Κι από την άλλη ο διασυνδεδεμένος πληθυσμός: σε αναγκαστική αυτοπειθαρχία, αποκλεισμένος ο ένας από τον Άλλο. Έμπλεοι ενός πάλαι ποτέ, κατά συνθήκη Ανθρωπισμού (γιατί και πεζοδρόμιο αλλάζουμε, κι ούτε δεχόμαστε επισκέψεις), τον Διαφωτισμό τον

έχουν αναλάβει τα κανάλια. Όσο και η καταϊγιστική ολοκληρωτικού τύπου προπαγάνδα – στην άγνωστη αναδιάρθρωση που επίκειται, ιδίως του φόβου. (Γνώριμος στον νεοέλληνα, αν μη τι άλλο λόγω της προηγηθείσης κρίσεως, και των πολλών φαρμάκων...). Κι ενώ το 1957 όπως και το καλοκαίρι του '68 -όλα ξεχνιούνται, ως γνωστόν!- οι επιδημίες της λεγόμενης τότε «ασιατικής γρίπης» (από την Κίνα και το Χονγκ Κονγκ), και πολλαπλάσια απ' ό, τι σήμερα θύματα είχαν και δεν επιβλήθηκε η τωρινή ευγένεια της απόστασης. Άλλοι καιροί... Αλλά φαίνεται ο καπιταλισμός δεν είχε τότε τόση ανάγκη όσο σήμερα να πάει για λίγο διακοπές.

Επ' ευκαιρία, καλό είναι να θυμόμαστε πότε-πότε ότι κατ' ουσίαν δεν υπάρχουν «άτομα» και ανεξάρτητα «Εγώ», όπως κομπάζει ο δυτικός πολιτισμός· σε καμιά κοινωνία δεν υπήρχαν (δεν συνυπάρχουν έτσι, κατά αυτόν τον τρόπο οι «ψυχές»). Άλλωστε ούτε καν στυλίτες ή Ροβινσώνες δεν υπάρχουν τη σημερινή ημέρα, ούτε καν υπερπλούσιοι που «κάνουν ό, τι θέλουν», αλλά όλοι είναι εξόχως εργαλειοποιημένοι και επιστημο-εξαρτώμενοι: συναλλασσόμενοι με την Κοινότητα. Δεν «γλυτώνει» εύκολα κανείς. Ακόμη και ένας άστεγος, ένας ναρκομανής ή ο ένας και μόνο ψυχοπαθής στην πραγματικότητα την επηρεάζει.

Κοινότητα, που εδώ και καιρό τείνει έτσι κι αλλιώς να γίνει αποκλειστικά διαδικτυακή και διασυνδεδεμένη. Και καλά η τηλεργασία. Προεξοφλείται μισοπληρωμένη ήδη. Όμως την απλήρωτη εργασία-«επικοινωνία» (τη διαφήμιση του εαυτού μας), γιατί δεν υπάρχουν άεργοι τη σημερινή ημέρα, που εκμεταλλεύονται καθημερινά οι μεγαλύτερες εταιρείες του πλανήτη πουλώντας τα data μας (οι ίδιες που προωθούν τη γνωστή εφαρμογή ιχνηλάτησης και εντοπισμού «του ιού»), πού τη βάζεις;

Από την άλλη, εν μέσω της ψευδούς απραξίας και της χωρίς κοινωνικές εντάσεις πλεύσης που είχαμε αυτές τις μέρες απομακρυνόμενοι από τον κορωνοϊό -και διαταξικός και υπερεθνικός-, τα περιοριστικά μέτρα πέτυχαν πράγματι και έφεραν (ως επιπλέον σπάνια ασθένεια) τη γλυκιά και προσωρινή αίσθηση της κοινότητας. Με το μίasma απλώς να μετατοπίζεται από το εξ ορισμού ανήθικο Κράτος στο «ανεύθυνο Άτομο».

*

Ο μεταπολεμικός καπιταλισμός (καταχρηστικά ονομάζουμε έτσι τη μετεξέλιξη του [δυτικού] Χριστιανισμού – και πάντως αυτές οι δυο θρησκείες συναποτελούν την επικράτεια του παρόντος πολιτισμού), είτε «ιδιωτικός» είτε «κρατικός», αφότου ανακάλυψε τα θέλητρα του Ολοκληρωτισμού δεν τα πρόδωσε ποτέ. Σε Ανατολή και Δύση. Και ας αποκαλεί το πολίτευμά του δημοκρατία (ολιγαρχία καραμπινάτη βέβαια -αν ρωτούσες τον Αριστοτέλη- η «αντιπροσώπευση»). Κυρίως, γιατί αφότου επετεύχθη για πρώτη φορά στην ιστορία ο ολοκληρωτισμός της Οικονομίας, στο πολίτευμα και για το ποιος αποφασίζει για ποιον, θα κώλωνε τώρα;

Κι η αλήθεια είναι ότι η ακατάσχετη επικυριαρχία, επιβολή και αναβάπτιση της οικονομίας σε φανατική θρησκεία, μεταδόθηκε και μεταδίδεται πλέον όπως ένας άκρως παθογόνος/επικίνδυνος ιός. Και τουλάχιστον όσο θα μιλάμε για «παρασιτικές» οικονομίες παρεμπιπτόντως, τόσο θα επισφραγίζουμε ότι ο «νόμος του οίκου» απεδείχθη ένα υπερενεργητικό, αλλά και λανθάνον και υπεραιωνόβιο παράσιτο.

Μέσω ενός ξενιστή κάθε φορά. Γιατί προσδένεται ως παράσιτο στα κύτταρά μας. Κι ο ξενιστής αυτός, εκτός από τις θαυμαστές τεχνο-μόδες των ημερών μας, συνήθως εξακολουθεί να είναι το νεότερο Κράτος. (Η μεγάλη επιδημία της πανώλης λίγους αιώνες πριν, του εξασφάλισε την καλύτερη πρόσβαση/πρόσδεση από τότε.) Αυτό που ήδη παίρνει πάλι στις πλάτες του, όπως και το 2008, την αναδιάρθρωση μέσω πανδημίας.

Κι όχι διότι ο οργανισμός μας ήταν κανένας παρθένος (στους φυσικούς κι αφύσικους ιούς) αλλά γιατί έτσι έμαθε να τρέφεται η ανθρώπινη αρρώστια. Κυρίως δια της εθελοδοουλείας, αναθέτοντας την τεχνική μας υπεράσπιση στους επιτήδειους (λες κι είναι όλα το ίδιο). Παρότι και λίγη καταστολή πότε-πότε δεν βλάπτει. Παράλληλη προφανώς με την εσωτερίκευση του κράτους, του κατεξοχήν αδηφάγου τόπου εξουσίας, που πολλαπλασιάζεται ασύστολα προς όφελός του (χρησιμοποιώντας και μεταστρέφοντας

το δικό μας γονιδίωμα). Κι ακολουθεί η τηλε-επιτήρηση κι η αυτο-επιτήρηση.

Και επειδή ορισμένοι μιλούν για *αυτοπεριορισμό*, όπως είχαμε στην Αθήνα των αρχαίων τραγικών ας πούμε, και δεν εννοούν, να υποθέσουμε, την τωρινή παραίτηση από τα ουκ ολίγα βασικά της ύπαρξης – ... *καμία σχέση*. Όπως και δεν έχει σχέση η πετυχημένη κατάργηση του Δημόσιου Χώρου στον δυτικό κόσμο (κατακτημένος από το κράτος και τα μήντια), που τώρα με την αναγκαστική καραντίνα ξαναβγαίνει γυμνή στο σκληρό φως. Άλλο ο οίκος στους Αθηναίους τότε και τελείως άλλο στους ιδιώτες/δυτικούς σήμερα, που βέβαια αυτούς τους τρεις Χώρους της πόλεως «δανείστηκαν»: τον οίκο, την αγορά (<αγορεύειν – όχι... markets) και την εκκλησία (την αποφασιστική λαϊκή συνέλευση!, τότε) – και είδαμε πώς τους κάνουν, σαν τα μούτρα τους, αφανίζοντας τον Δημόσιο. Γιατί άλλο το κράτος κι άλλο το δημόσιο, βέβαια.

*

Και να που φθάσαμε επιτέλους στο μέλλον.

Έτσι κι αλλιώς «κανονικότητα» με τέως κανόνες μέχρι το εμβόλιο (εάν βρεθεί) δεν μπορεί να υπάρξει. Κι η εκ των πραγμάτων αναδιάταξη, ήδη εξύψωσε την Υγεία -ως κατεξοχήν τεχνικό ζήτημα!- στο βάθρο του νικητή. Γιατί εκτός των άλλων σχετίζεται (αρχαιόθεν) καλύτερα με τον φόβο, το πλέον πρόσφορο προς διαχείριση εργαλείο Ισχύος. Κι η εξουσία των *αλγορίθμων* προφανώς θα αναβαθμίσει κι άλλο τον υγειονομικό φόβο – ως τον πλέον προνομιούχο στο άμεσο μέλλον.

Με μεγάλη χαμένη την ελευθερία. Και ίσως τρίτο το καταϊδρωμένο διαδικτυακό... φλερτ – η τέταρτη μεγάλη αξία, το περί δικαίου αίσθημα, δεν φαίνεται να ενδιαφέρει για την ώρα... Οι αξίες σίγουρα αλλάζουν.

Κάπως όπως και τα futures, το διαρκώς μετατοπιζόμενο όριο του συστήματος. Γιατί από πότε ένα σύγχρονο κράτος, το αμερικανικό, το κινεζικό, το ελληνικό, ενδιαφέρεται τόσο πολύ

για την υγεία των Ξενιστών που χρησιμοποιεί, των εργαλείων του; (Και όχι μόνο γιατί προτιμά βέβαια τους «υγιείς» για εργαζόμενους, αυτό στην Γερμανία είναι νομοθετημένο – η «παραγωγή» δεν είναι η δουλειά του;) Από το 1648 πάντως, τη συνθήκη της Βεσφαλίας, ή τη Γαλλική Επανάσταση που καθιέρωσε τα σύγχρονα έθνη-κράτη, δεν το ‘χαμε ξαναδεί. Και αν κρίνουμε κι απ’ την αυτοχειρία, που ανέκαθεν απαγορευόταν (η ζωή ανήκε στον θεό ή στον Βασιλιά) και τύγχανε και τιμωρίας (κατάσχεση περιουσίας, για παράδειγμα), μάλλον αυτή η τρομερή νεωτερική Μηχανή (που βέβαια, η εξουσία καθεαυτή είναι η δουλειά της) προκειμένου να προλάβει τα ικώς χειρότερα -ακόμη και την επιδημική απελπισία του πληθυσμού- αναλαμβάνει πλέον τις ευθύνες της: εδώ κυριολεκτούμε. Αυτή και θα κηρύσσει με διαγγέλματα το Δικαίωμά της στη ζωή και τον θάνατο των υπηκόων, θα απαγγέλλει τις ελευθερίες τους («πρόκειται για πόλεμο» είπαμε), και θα ολοκληρώνει τσάτρα-πάτρα τον εργασιακό/τεχνικό τους προορισμό. Γιατί εκεί που ο θάνατος και η θνητότητα για τις θρησκείες ήταν ένα λάφυρο, σήμερα για την τεχνο-επιστήμη αποτελεί απλώς τεχνικό ζήτημα. Που οφείλει να επιλύεται. Και χωρίς καν να προνοεί κανείς πρώτα για τη σύγχυση παραλογισμού και αρρώστιας. Ή έστω μηχανικής υπερβολής ενός πολιτισμού ολόκληρου.

Οπότε το μέλλον του Κράτους, ελλείψει άλλου θεσμού (μην ξεχνάμε ότι ούτε η τεχνητή νοημοσύνη ούτε οι γνωστές πέντε Tech Giants θεσμίζονται), διαγράφεται εκ νέου λαμπρό. Ακόμη και η εργαλειοποιημένη παγκοσμιοποίηση («ο αμερικανικός 20ός αιώνας» κατά Κλίντον) τηρεί στάση αναμονής στη συμπληρωματική βέβαια επέλασή του.

Αυτό δεν θα κόψει -με τις περίεργες κεντρικές τράπεζες- το νέο «άπειρο» χρήμα, μετά το θεόσταλτο ξεφούσκωμα; Αυτό και θα το μοιράσει στους ημέτερους. Αυτό δεν θα επανεκκινήσει τα νέα, γιατί περί αυτού πρόκειται, Χρέη; Από τη μελλοντική! –reset στην κακοπληρωμένη- εργασία πάλι, προφανώς.

Τα φέρετρα κι οι αναπνευστήρες δηλαδή, κι ακόμη περισσότερο η εικονοποίηση του θανάτου, του(ς) άνοιξαν την όρεξη.

*

Ναι αλλά σε ένα υπερχρεωμένο στη σκοτεινή ύλη μέλλον, ποια θα είναι η ζήτηση μετά την ουρανοκατέβατη, παγκόσμια καραντίνα που επέφερε η Covid-19; Θα «ξέρουν» τα χρηματιστήρια να την προεξοφλούν ή ο ρόλος τους δεν θα είναι πια ο ίδιος; Αυτά και άλλα ερωτήματα, μας κάνουν να πιστεύουμε το αντίθετο από αυτά που «προβλέπουν» οι συνωμοσιολόγοι, οι ντετερμινιστές κι οι θεολόγοι. Γιατί όσο ομορτωτιστής είναι ο SARS-CoV-2, και είναι, τόσο ομορτωτιστική είναι και θα είναι και η Οικονομία.

Γιατί μπορεί καλύτερη ευκαιρία για ορισμένους (αλλά αυτό συμβαίνει πάντοτε) από την εκμετάλλευση μιας πανδημίας για το 2020 να μην διαφαινόταν... Μια και η αθεράπευτη κρίση υπερσυσσώρευσης συνεχίζει ακάθεκτη (δεν αρκούσε να επαναληφθεί το 2008), και τα ποσοστά κέρδους κάποιων πολλών έγλειφαν πάτο (αντίθετα οι Λάρρυ Πέιτζ μέχρι πού να φτάσουν τον δείκτη;), και επιπλέον το εμπόρευμα/χρήμα εδώ και μια διετία διαπραγματεύεται με αρνητικά επιτόκια και πρόσημα... Οπότε με ένα ξεφούσκωμα και μια ιού θέλοντος καταστροφή και χρεών και κεφαλαίου και εργασίας, θα γίνει reset χωρίς πολλά-πολλά. Απλώς ο καπιταλισμός δεν μας είχε συνηθίσει να ζητάει λίγες διακοπές πρώτα. (Κι έρχονται σίγουρα κι άλλες επιδημίες – η μπίζνα αυτή έχει μέλλον). Ιδίως εξαιτίας ενός τόσο δα «αόρατου» και άγνωστου μη έμβιου όντος, με μάλλον μέτρια επικινδυνότητα.

*

Μέχρι να ορθοποδήσει η «μερική κανονικότητα», η καχυποψία για τον μολυσμένο διπλανό, η ψιλοαπαγόρευση για ομαδοποιήσεις και πλήθη, επιβάλλεται. Θα είναι παρούσα.

Γιατί και πού να τα βάλεις με τον συνεχώς μεταλλασσόμενο κορωνοϊό, ενός εξ αποστάσεως διαδικτυακού καπιταλισμού; Την ακατάσχετη οπτικοποίησή του.

Εδώ όμως φθάσαμε σε μια μικρή αλήθεια. Που αφαιρεί όλα τα επιχειρήματα όχι μόνο από τους ντετερμινιστές αλλά κι από τους

παραζαλισμένους απ' τον εργαλειοποιημένο φόβο θανάτου. Ποια «Μπίλντερμπεργκ» και ποιο «Νταβός» θα ρίσκαρε ποτέ, για μια επείγουσα έστω αναδιάρθρωση, τη γενίκευση ενός πιθανού ανεξέλεγκτου διαλόγου (σε ζητήματα «ζωής και θανάτου» – κι όχι κατ' ανάγκη με τα κέντρα εξουσίας), στα restart και τα reset της επόμενης μέρας;

Ιδίως τώρα που οι οικόσιτοι έχουν επιτέλους χρόνο – ακόμη και για να σκέπτονται.

*

Βέβαια, οπωσδήποτε εξακολουθούν να υπάρχουν γύρω μας πολλά και χειρότερα δεινά από αυτά της Covid-19. Δεν άλλαξε ο κόσμος σε δυο μήνες. Σίγουρα και σωματικά, και σπλαγχνικά.

Από όλα τα «δεινά» όμως, το δεινότερον ήταν και είναι ο άνθρωπος. Οι ίδιες του οι κατασκευές-τιμωροί. Οι κατασκευές του οι θεοί. Η αχώνευτη θνητότητά του. Η αναίδεια κι η απληστία του απέναντι στη φύση, κι η ακόμα πιο αχώνευτη φθορά του.

Κι όπως ο δούλος έτρεμε κάποτε μπροστά στον θάνατο, έτσι και ο δυνάμει ελεύθερος θα έχει να δώσει καινούριες μάχες τους επόμενους καιρούς: ευκαιρίας δοθείσης.

Μήπως και καθιερώσει τον δικό του δημόσιο χώρο.

Αθήνα, 30 Απριλίου 2020

* Τελευταίο του βιβλίο το «ΟΜΟΚΕΝΤΡΑ και Εφαπτόμενα» (εκδ. Βιβλιοπέλαγος, 2019).

Το Μεγάλο Αυθαίρετο... με αφορμή την καταστροφή στο Μάτι

Μπάμπης Βλάχος

Ο σύγχρονος νους, και όχι μόνο στον δυτικό κόσμο, γεννήθηκε και συνεχίζει ακάθεκτος με την ιδέα ότι ο κόσμος είναι δυνατόν – μπορεί επιτέλους να αλλάξει... Πάνω σ' αυτή την Ιδέα πατά η Νεωτερικότητα και η τωρινή Ελλάδα άλλωστε, συχνά μάλιστα σε σημείο ψυχαναγκαστικό ή και με την πρόσφατη ευγενή συνεισφορά μνημονίων. Συνεπώς όσοι ουρλιάζουν κάθε τρεις και λίγο για «μεταρρυθμίσεις» και ξανά «μεταρρυθμίσεις» (οπωσδήποτε οι λόγω επαγγέλματος Τσιπρομητσοτάκηδες – παρέα με τον κάθε λυσσασμένο «φιλελέ») απλώς προπαγανδίζουν το κινητήριο καύσιμο του πολιτισμού μας, τα αυτονόητά του, το ονομάζουν και «ανάπτυξη», ίσα για να καλύψουν έτσι το συμφεροντολογικό, το περιορισμένο βλέμμα τους και τις τουλάχιστον αμφιβόλου αξίας επιλογές τους στα πολεμικά μέτωπα της εξουσίας. Γιατί από την άλλη, είναι οι ίδιοι που σου υπενθυμίζουν ότι «δεν αλλάζει ο άνθρωπος» (ιδίως ο καθυστερημένος Ντόπιος), «οπότε τουλάχιστον να αλλάξουμε... το κράτος/τους θεσμούς».

Ναι αλλά, ακόμη και ο μικροαστός νεοΈλληνας αλλάζει. Όπως και το κράτος του. Επινοεί διαρκώς τρόπους για να το κλέβει και εν πολλοίς να το μισεί, ενώ ταυτόχρονα μέσα του αυτό λατρεύει – αυτό που θα πει **κρατισμός**. Του είναι αδιανόητη η ζωή χωρίς αυτό. Του μικροαστού και του φιλελεύθερου ειδικά! Χωρίς κράτος τι θα κάνανε;

Τα λέμε αυτά γιατί όσο πίσω κι αν έχει μείνει η Ευρωπαϊκή μονάδα επέμβασης επί των φυσικών καταστροφών, και παρότι οι στατιστικές των τελευταίων δεκαετιών δείχνουν μεγάλες πυρκαγιές στη χώρα μονάχα τις προεκλογικές χρονιές, δεν παύει να 'ναι παραλογισμός κι αδιανόητο ότι Αστυνομία και

Πυροσβεστική τις κρίσιμες ώρες δεν επικοινωνούσαν καν, ότι και εσωτερικώς οι επικοινωνίες τους ήταν χάλια, ότι ο Πυροσβέστης άργησε καθοριστικά στην αρχή παρότι μέρα υψηλού κινδύνου, και ότι η Τροχαία πολλά αυτοκίνητα απ' τη Μαραθώνος τα καθοδήγησε στην κόλαση, σε έναν τόπο χωρίς διαφυγές κι άμεση πρόσβαση στην παραλία, με το λιμενικό να εμφανίζεται στους διασωθέντες που κατάφεραν να μπουν στη θάλασσα μετά από ώρες (είχαμε ήδη τους πνιγμούς).

Τα γνωστά.

Ενώ εκείνο που δεν συζητιέται, βέβαια, είναι ότι πέραν των ανίκανων κυβερνήσεων και οπωσδήποτε της τωρινής, ο εν ου παικτοίς μεγάλος υπεύθυνος της πρόσφατης εκατόμβης, σίγουρα ως φυσικός αυτουργός με τις υπηρεσίες του, ως κατά κάποιον τρόπο συνεργός της Φωτιάς, ως πληρωμένος για να αυθαιρετεί, και βέβαια ως αυτουργός των ηθών, δεν είναι άλλος από αυτόν τον παλαιό, τον παραμορφωμένο γνώριμο, αυτό το κτηνώδες κι αυτονομημένο από την κοινωνία τερατούργημα, το ίδιο το Κράτος (των δυο τελευταίων αιώνων σίγουρα / με τα προσωπεία του έθνους-κράτους αλλά και με την κάθε μορφή παγκοσμιοποίησης πλέον).

Είτε πτωχευμένο είτε όχι. Είτε εκσυγχρονιζόμενο ήπια είτε βίαια και επιτακτικά. Παγίως καταχρηστικό και Αυτο-κινούμενο ώστε να «εκλέγει» πάντοτε και μόνο τον εαυτό του, μονίμως αυτοεκλεγόμενο (αυτό+αιρούμαι > αυθ-αίρετο). Γιατί το κράτος ήταν και είναι πάντοτε, ιδίως το νεότερο, εξ ορισμού το μεγάλο Αυθαίρετο.

Στο ίδιο στρατόπεδο δηλαδή εν τέλει με... τον εμπρηστή – ρυθμίζει ιδιοκτησίες. Συχνά αντιμέτωπο με τις ραγδαία παρανοειδείς κοινωνίες-γεννήτορές του. Τις καθημαγμένες, τις τεχνηέντως ανίσχυρες, τις ατελείωτα καθυποταγμένες.

Οπότε; Αλλάζει τίποτα έτσι, με τον βούρδουλα; Αλλάζει. Αν και επωφελέστερες για τα πολύφερνα μονοπώλια Ισχύος εξακολουθούν να είναι οι εσωτερικεύσεις.

* * *

Δύο ήσαν τα μεγάλα χαρακτηριστικά της φονικής Πυρκαγιάς της 23ης Ιουλίου. Η μοιρολατρική αντιμετώπιση εδώ και δεκαετίες εκ μέρους των ντόπιων ενός προφανούς, αποκλείεται να μην γνώριζαν, προαναγγελλθέντος εγκλήματος, πράγμα που τραγικά ανέδειξε η πρόσφατη καταστροφή. Φανερά δυσανάλογη ως ανθρωποθυσία σε σχέση με την όλη «ζημιά». Αλλά και η απίστευτη αλληλεγγύη που την ακολούθησε, αφήνοντας πίσω παρασάγγας τους ψόφιους κι άνοστους «εθελοντισμούς». Μπρος στο δέος πλέον ενός ομαδικού / μη εξημερωμένου / ανατριχιαστικού στο ξέγνοιαστο υποτίθεται κατακαλόκαιρο θανάτου.

Γιατί αυτό που κάηκε, όσο και να βρει παρηγοριά στους ελληνικούς Αύγουστους και τις φρικώδεις χωρίς τελειωμό Ειδήσεις, δεν ήταν «μόνο» άνθρωποι. Κάτι που όχι απλώς συγκλόνισε, αλλά και που ευτυχώς ούτε τιμή ούτε μέτρο έχει αποκτήσει ακόμα. Μια και συνεχίζει να εξεγείρει, να τρομάζει και να καθορίζει εκ βαθέων, ανανεώνοντας το (κοινό) **συνειδέναι**.

Ίσως και γιατί κάηκε μαζί, προσωρινά; έστω προσωρινά, κυριολεκτικά εξαϋλώθηκε απ' τις διάχυτες στην επικράτεια θερμοκρασίες, και η περίπου παιδική ανάμνηση των θερινών επίγειων «παραδείσων» (παρότι, βέβαια, ακόμη κι οι επουράνιοι του Ζωροάστρη, του Γιαχβέ και του Χριστού ούτε ίδιοι ήσαν ούτε για όλους...). Ή και οι όλο και πιο πρόχειρες και λιγοστές «αποδράσεις» της εποχής μας. Αφού από τη μια στιγμή στην άλλη μπορούν πράγματι να μετατραπούν σε αληθινή Κόλαση – τη μόνη, απ' ό,τι φαίνεται, επαρκή πια στους καιρούς μας.

Μια και, επιπλέον, ο «sapiens» του 21^{ου} αι., ο ηττημένος από τον ολοκληρωτισμό του **con-sumere** (καταναλώνω > εξαντλώ [εννοείται και ανθρώπινες ζωές]) -οι λατινοδυτικοί όροι εδώ, εξηγούν καλύτερα τη σημερινή εξέλιξη-, τον μεγάλο δηλαδή νικητή και του communismus και του con-servatismus (των συντηρητικών), έχει πολλά κοινά με τον θρησκευόμενο σοσιαλιστή

του 20^{ου} αι. : Και οι δυο από ένα σημείο κι ύστερα, ο σημερινός μέσω Google και data, έπαψαν να ενδιαφέρονται και πολύ για την Πραγματικότητα που παράγουν.

(Γεγονός που πρώτος είχε αποδεχθεί, ο πλέον εξελιγμένος καταναλωτής κι εξουσιολάτρης κι ο πιο άνοστος όλων, ο λεγόμενος κεντρώος.)

* * *

Έτσι, αυτό που ξεκίνησε ως μικροαστικό όνειρο για εξοχικό (ακόμη και στο δάσος; φυσικό και φυτευτό) τη δεκαετία του '60 -οι πλούσιοι το πραγματοποιούν έτσι κι αλλιώς ανέκαθεν- και που με τη γιγάντωση της ελληνικής τουριστικής βιομηχανίας διαχύθηκε σε όλο τον πληθυσμό, τον Ιούλιο μαύρισε / αφανίστηκε επ' ολίγον. Από το τοξικό προπέτασμα, τα αποκαΐδια και την ασφυξία. Κρύφτηκε στη σιωπή της συνενοχής. Ακόμη και του εκπεφρασμένου ή και ανέκφραστου εθελοντισμού – να που δεν γίνονται όλα για το χρήμα. Στον πέπλο της βαθειάς συγκίνησης για τις καμένες οικογένειες – γιατί μόνο γι' αυτές; Μια και μόνο έτσι και στην πράξη ξεπερνιέται τουλάχιστον ο φόβος. Που ως επιστροφή στην κανονικότητα εξαγοράζει ακόμη και τις φευγαλέες τύψεις για τον γενικότερο σταρχιδισμό και την Ανάθεση. Για τα *μ ο ι ρ α ί α* μονοπώλια των κρατικών θεσμών, της κεντρικής πολιτικής σκηνής και των μήντια (κάτι επαγγέλματα που υπάρχουν). Μπρος στο ανοικονόμητο γεγονός ενός θανάτου που δεν αφήνει -έστω για λίγο- τίποτα ανερώτητο.

Ο πειρασμός, ίσως σε άλλες στιγμές, θα ήταν μεγάλος. Θα μπορούσε το Μάτι, ο Μαραθώνας και οι εκατοντάδες άλλοι οικισμοί να δοκιμάσουν να λειτουργούν πρωτίστως, σίγουρα σ' ένα τέτοιο ζήτημα, ως αυτοδιαχειριζόμενες Κοινότητες; (Και... καλώς να ορίσει μετά το Ιππικό.)

*

Ο Βάκων έλεγε στα προεόρτια των Νέων Χρόνων, του πολιτισμού που ζούμε, ότι «για να κυριαρχήσεις επί της φύσης οφείλεις να

την υπακούς». Τουλάχιστον να μην κάνεις τα στραβά μάτια στους ήδη γνωστούς κανόνες της – αφού τους παραβιάζεις που τους παραβιάζεις βάζοντας ως πρωταρχικό σκοπό την υποταγή της. Ακόμη και τους ελάσσονες (καλώς επιμένουν ορισμένοι : δεν αναδασώνεις, ας πούμε, πάλι με πεύκα τα καμένα, ούτε «εξωραϊζεις» έτσι την Μαραθώνος στους Ολυμπιακούς, ούτε καν επειδή «όλοι οι χαζοί μπορούμε»).

Γιατί εάν η φύση αποδεικνύεται απείρως πιο παράξενη και σκοτεινή κι από τις πιο αναιδείς επιθυμίες μας, εάν η πιθανοκρατία και η αστάθεια επιτρέπει πλέον στην ανθρώπινη διάνοια να πλησιάσει κι άλλο τη δήθεν βεβαιότητα των ντετερμινιστικών Της νόμων (μεταλλάσσονται), ...αυτό το «**Δεινότατο**» των όντων, με τις αμφιθυμίες και τις αμφισημίες του, με τους θριάμβους και τις συντριβές του, συχνά επιλέγει φαίνεται να καταπατά τους νόμους της, και τους δικούς του συνέχεια. Είτε αφορούν σε κρατικούς θεσμούς (ίσως και δικαιολογημένα τότε) είτε όχι.

Πράγματι, άλλο το «όνειρο» εκείνο που κατ-έκτισε (σε ουκ ολίγα σημεία του χάρτη), το ένα πάνω στο άλλο, το πευκοδάσος και τον αιγιαλό, ενώ στην... Εκάλη και τον Διόνυσο τηρούν τουλάχιστον τις αποστάσεις, κι άλλη η ιδιοκτησιακή λύσσα που αποκλείει τον υποτιθέμενο **δημόσιο χώρο** (αντιμέτωπος κατ' ουσίαν του κρατικού) – χώρος που άλλωστε πλήττεται παντού και πανταχόθεν πια, και δεξιά και αριστερά. Μα προπαντός, άλλα τα ήθη που προκρίνουν τη μικροϊδιοκτησία συνήθως από την ενεργή κοινότητα, άλλο ο κρατισμός κι άλλη η αυτενέργεια.

*

Παρότι βέβαια, ακόμη και ως ένδειξη πένθους, ο πραγματικός πειρασμός που επισημάναμε κρύβεται αλλού. Γιατί δεν μιλάμε απλώς για τις χρονίζουσες παθογένειες της χώρας, για την κουλτούρα που περηφανεύεται επί του αυθαιρέτου όσο και για την Ορθοδοξία της – λες και το Όλον δεν είναι αυθαίρετο. Και που λατρεύει εν τέλει το κράτος της ως εγγυητή/νομιμοποιητή (είτε πρόκειται για τον μικροαστό είτε για τον υπερ-πλούσιο), αρκεί

να είναι «παρών» όπως τότε που λάδωνε τον δασάρχη και τον πολεοδόμο κι όχι ανύπαρκτο και νταβατζής όπως τώρα... Ούτε και για τους δόλιους εξυπνακισμούς του ντόπιου φιλελεύθερου.

Αλλά για τη μόνη λογική πιθανότητα του Μεγάλου Καταναλωτή να αντιμετωπίσει τέτοιες καταστροφές. Και οι οποίες, το πιο πιθανό, θα έχουν συνέχεια.

Μιλάμε για την **κοινή** (κυριολεκτικά) λογική. Που μπορεί και να εφαρμόζεται σε πολλές ακμάζουσες επιχειρήσεις, στην «κατ' ανάγκη» θεοποίηση του χρήματος, στην ατομική ή και κάπως πιο συλλογική μάχη για τις υφιστάμενες Υπηρεσίες, στο αξιακό ρεπερτόριο του πολιτισμού μας τελοσπάντων, μα που αδυνατεί βέβαια να αναγεννηθεί δίχως το ρίσκο της ανταρσίας της. Απέναντι έστω στον κατ' εξαίρεση (;!) θάνατο (και στα αλλεπάλληλα καμένα «όνειρα» που ολονέν και περισσότερο τον συνοδεύουν).

* * *

Αφότου οι Έλληνες έγιναν ο πρώτος πολιτισμός που επινόησε και καθιέρωσε **την πόλιν** και το πολίτευμα, το αντίθετο του σύγχρονου Κράτους δηλαδή, αφότου οι Ρωμαίοι -παίρνοντας τη σκυτάλη απ' τον Μεγαλέξανδρο- καθυπόταξαν την Κοινότητα προς όφελος αυτού του Res publica, κι αφότου μέσω Ιερουσαλήμ -αφοπλίζοντας την Αθήνα- παρέδωσαν τις κοινότητες στο Χριστιανικό κράτος και εν συνεχεία στα μοναστήρια, οι υπό αλλεπάλληλη κατοχή Ντόπιοι κράτησαν και συντήρησαν παραδόξως και μετά το αναπάντεχο '21 τις μεταλλάξεις μιας Παράδοσης. Της (ακόμα και) ελεύθερα διαμορφούμενης ίσαμε τις μέρες μας κοινότητας. Ιδίως στις στιγμές της μεγάλης Αντίστασης. Στην πραγματικότητα, ίσαμε τρεις περίπου δεκαετίες πριν. Όταν ο ραγδαίος εκδυτικισμός / «εκσυγχρονισμός» του κράτους (επί «σοσιαλιστικού» Πασόκ) έφερε την καταγιγιστική πλέον Εξατομίκευση, καταργώντας ακόμη και τις γειτονιές.

Κέρδισαν ως συνήθως οι εκ των άνω επιβαλλόμενοι θεσμοί – η ριζική Ετερονομία. Του αγά, του κοτζαμπάση και βέβαια του

Βαυαρού. Κέρδισε το μονοπώλιο της Εξουσίας από το κράτος-Γουέα, στον οποίο απαξάπαντες μυξοκλαίγοντας ή διαμαρτυρόμενοι απευθύνονται.

* * *

Βέβαια η community , από το com (συν) + munus : λειτουργία (αλλά και δώρο) και τα παράγωγά της, ανήκει στη χριστιανική παράδοση – και από κει στην πολιτική. Κατά συνέπεια, Αριστερά δίχως κράτος/Ιεραρχία (ιδιαίτερα στη χώρα μας) δύσκολα νοείται. Ούτε και δίχως τον άλλο βασικό πυλώνα του καπιταλιστικού κόσμου : την εξυπηρέτηση της Εργασίας. Μόνο που γι' αυτό ακριβώς κυβερνά μια αριστερά με ή χωρίς εισαγωγικά. Για να εξαφανίζονται ή να ατονούν οι **από τα κάτω** κινήσεις Κοινότητας. Ώστε να βασιλεύει αδιαμαρτύρητα η, και μέσω Ορθοδοξίας συχνά, καρτερία της κόλασης.

Και έτσι, να περιορίζεσαι στην ψηφιακή σου «δεύτερη» (κι απλήρωτη) δουλειά. Στην «κοινότητα» του Facebook και της Google. Στο δικό τους βέβαια συνεργατικό πλαίσιο. Με πάντα αποδιωγμένη την «ξεχασμένη» Τραγικότητα. Αυτού του αιώνιου καταναλωτή.

*

Αφότου ο Κωνσταντίνος Μαλέας ζωγράφισε τα ιδιαίτερου κάλλους παράλια της Ραφήνας (και της Αττικής) τότε, πέρασε σχεδόν ένας αιώνας. Η Ελλάδα απ' τον κλασικισμό και τους περιηγητές, άλλαξε σε υψηλό προορισμό για τουρίστες. (Μονίμως πουλώντας ως χώρα αυτό που προαγόρασε ήδη ο πελάτης – όντας απ' τους καλύτερους πελάτες του.) Τα καλοκαίρια πάντως σφύζει από ζωή, τα τραπεζάκια παρατεταγμένα εκεί ακριβώς που να γλείφουν το κύμα, κι οι παλαιές πού και πού στα νησιά ντίσκο της να σου θυμίζουν -περιζήτητη- την αθανασία της νιότης. Με τη διαφορά, πως η τεχνολογική δικτατορία της Εικόνας πια, μη αναστρέψιμη (λόγω του αντίστροφου για τον πλανήτη Χρόνου που μετράει ήδη;...), σήμερα προτιμά τους Χάρι Πότερ ή τις -ανώτερες- διαδικτυακές τηλεσειρές.

Μας φτάνουν όμως όλ' αυτά για να κηδέψουμε, από κοινού και κατά μόνας, την όποια αυτο-οργάνωση / αυτο-νόμηση; Την ανενεργή και την εν υπνώσει; Το χαλασμένο «εκείνο» εγχείρημα, το άλλοτε κολασμένο;... Φυλακισμένο τα πρόσφατα χρόνια (ιδίως επί παγκοσμιοποίησης). Στο ίδιο κελί με την τέως Αφθονία.

Έτσι ώστε να αλωνίζει όπως αλώνισε ασύδοτη η αυθάδης, ως «αιώνια», η περασμένη ακόμη και στα γονίδια ορισμένων καθυπόταξη : Της ευτυχώς παράδοξης φύσης – και της δικής μας.

Μέγας Αλέξανδρος: Η Επιτομή ενός Μύθου

Μπάμπης Βλάχος

Πρωτοδημοσιεύτηκε το 2015 με αφορμή την Αμφίπολη. Χρήσιμο και για τους «ανιστόρητους» των τωρινών συλλαλητηρίων που παρέα με τους φασίστες, τα φασιστοειδή και τους φράγκους συναγωνίζονται στη γελοιότητα με τους εθνο-ψυχασθενείς των Σκοπίων (της Βαρντάρσκα Ματσεντόνια, επί τω νόρμαλ). «Παραβλέποντας» τη βαλκάνια -και νυν αμερικανοκίνητη- ιστορία του νεοελληνικού κράτους. Κι ενώ παράλληλα ανέχονται ή ψηφίζουν τις υπαλληλικές κυβερνήσεις τους.

ΜΕΡΟΣ ΠΡΩΤΟ: Η προσκύνησις

ο Διογένης στον Αλέξανδρο «...αποσκότισόν μοι!»

«κάνε στην άκρη, μου κρύβεις τον ήλιο!»

Οπωσδήποτε η σπουδαία ανακάλυψη στην Αμφίπολη αναβάθμισε και κολάκευσε τον ταλαιπωρημένο νεοΈλληνα. Επιβράβευσε τους νικητές του Ναυαρίνου για την καθιέρωση ενός νεωτερικού κράτους κι άφησε από αδιάφορες έως εκ νέου επιθετικές τις

«αγορές». Μα προπαντός επανέφερε στην επιφάνεια τον χαμένο χρόνο, την πατίνα του Χρόνου που χάνεται από τον σύγχρονο περαστικό, τον -ας πούμε- «απόγονο» του μεγάλου κοσμοκατακτητή. Χρόνος δυνάστης για τον υπήκοο του Οικονομικού ολοκληρωτισμού των ημερών μας. Και του οποίου τον έλεγχο έχει προ πολλού απωλέσει – ανεξαρτήτως πρότζεκτ και off shore. Γεγονός που τον καθιστά -ανεξαρτήτως χρήματος- τρώντι φτωχό.

Κι ωστόσο, ευτυχώς, υπάρχουν πάντα και τα λάφυρα. Ας πούμε, το ταμείο των Μακεδόνων είχε μονάχα 60 τάλαντα ξεκινώντας – και 500 το δημόσιο χρέος, καλή ώρα. Ενώ το χρυσάφι απ’ την Περσέπολη, την Βαβυλώνα και τα Σούσα (κάτι σαν την Γουόλ Στριτ της εποχής και το Σίτυ μαζί τουλάχιστον) χρειάστηκαν δεκάδες χιλιάδες μουλάρια και καμήλες, εκατομμύρια τα τάλαντα -τα έπιανες! όχι σαν του Μπιλ Γκέιτς και του Ζάκερμπεργκ-, για να τα μεταφέρουν στα Εκβάτανα. Μια και μόνο έτσι γινόσουν τότε παντοκράτωρ. Σίγουρα πιο άμεσα, μάλλον πιο τίμια. «Έγεμε πας τόπος πυρός και διαρπαγής και πολλών φόνων...». Άλλωστε αυτά έχει ο πόλεμος. Δώδεκα χρόνια νίκες – δώδεκα χρόνια ολέθρου. Κι άλλωστε, ακόμα πιο συχνά, σίγουρα πιο φαρμακερός ο αναίμακτος. Και παρότι οι Έλληνες ήσαν οι πρώτοι που αμφισβήτησαν μέσω του νόμου το δεδομένο και γι’ αυτούς «φυσικό δίκαιο» του ισχυρότερου. Που ο Μεγαλέξανδρος με την ορμή του το εκτίναξε σε απροσδόκητα σύνορα.

Μόνο που σε αυτήν την παρανοϊκή (σύμφωνα με το στράτευμά του) κι αχαλίνωτη φυγή προς τα μπρος, «φυγή» που δεν είχε ακριβώς σχέση με κάποια Οικουμενικότητα (δεν σκέφτονταν έτσι τότε – οικουμενικό για τον Έλληνα ήταν το τέλος θανάτσιο φέρ’ ειπείν – το μη εδαφικό), αυτός ο gloriae deditus ο σκλάβος της δόξας, ο «δόξης μεγάλης ορεγόμενος» και παθιασμένος («λύσσα κατέσχε τας ψυχάς...») να γίνει Κυρίαρχος ει δυνατόν όλου του τότε κόσμου -κάποτε του είπαν πως ο Δημόκριτος είχε μιλήσει και για άλλους κόσμους... και θύμωσε ως συνήθως, ήθελε φαίνεται να τους λεηλατήσει κι αυτούς («άπληστος ην των κτάσθαι αεί...»)-, κατέλυσε πρώτος και καλύτερος εκκινώντας την ελευθερία κι αυτονομία στην καθαυτό Ελλάδα.

Και μαζί τα μεγάλα της επιτεύγματα, τις μεγάλες της ανακαλύψεις. Την πόλιν και το πολίτευμα, τη μεγάλη φιλοσοφία (των κατά πλειοψηφία ολιγαρχικών ωστόσο) και οπωσδήποτε την αλληλένδετη με το πολίτευμα τραγωδία. Που -ακόμη και αν είχαν ήδη δείξει την κόπωσή τους- παρήκμασαν πλέον μέχρι αφανισμού. Ανεπιστρεπτί. Αν και συνέχισαν (ακόμη και επί Χριστιανισμού, κυρίως στη Νεωτερικότητα – ιδίως στις μέρες μας) να «τα βγάζουν τα λεφτά τους», ως ξέπνοα ή μεταλλαγμένα «αντίγραφα».

Γιατί δεν έφθανε η Χαιρώνεια του πατέρα του, του μόνου αληθινού παιδαγωγού του (και που μετά τη μάχη μεθυσμένος και ουρλιάζοντας χόρευε ανάμεσα στα πτώματα των Ελλήνων), αλλά κι ο ίδιος, αφού ξεκίνησε την καριέρα του ως πατροκτόνος-συνωμότης κι άμεσα εξολόθρευσε κάθε πιθανό και απίθανο διάδοχο, και κάθε ανεπιθύμητο επί τη ευκαιρία (έτσι δεν παίρνεις πάντοτε έναν θρόνο; αυτό γινόταν πάντα στις Αυλές), στη συνέχεια ξεθεμελίωσε κι ισοπέδωσε –και συμβολικά, ζήτημα πολιτεύματος, ζήτημα φρονήματος- τη θήβα (όπως αργότερα εξανδραπόδισε και τις ουκ ολίγες ελληνικές πόλεις της Μικρασίας που δεν ανέχονταν τον νέο τύραννο, την Αλικαρνασσό και το Γρύνειον, την Άσπενδο, ακόμα και την Μίλητο...).

Γιατί, αυτά δεν έχει ο πόλεμος; Κι όσο είσαι ο ισχυρός έχει και άλλα – επαχθέστερα. Να σταυρώνεις κατά μήκος της παραλίας έναν-έναν όλη την νεολαία της Τύρου (περίπου δυο χιλιάδες – κι αφού έχεις κατασφάξει τους 7.000 άνδρες της). Να παίρνεις τον διοικητή της αντιστεκόμενης Γάζας Βάτη (έχοντας σφαγιάσει τους 10.000 νέους της και κατεδαφίσει την πόλη), και με χαλκάδες στις φτέρνες να τον ξεσκίζεις σέρνοντάς τον με το άρμα σου (σίγουρα, μάλλον ήξερε ότι ο Αχιλλέας στον Όμηρο έσυρε τον Έκτορα ως νεκρό... – και ότι στην ομηρική αφήγηση όλα του τα μεγάλα πάθη θα ήσαν καταδικαστέα..., αν και δεν θα 'ταν ο μόνος)...

Ιδίως όταν οι δυο βασικοί σου δάσκαλοι είναι ο Φίλιππος (που ωστόσο σ' ένα συμπόσιο πιωμένος τράβηξε ξίφος να τον αφήσει στον τόπο αλλά παραπάτησε – γίνονται αυτά στις καλές οικογένειες) και βέβαια η υπερφιλόδοξη και «πολυπράγμων»

Ολυμπιάδα, που ευχαρίστως εκτελέστηκε δια λιθοβολισμού το 316 από το μακεδονικό πλήθος... Ο Αριστοτέλης δηλαδή παρά τις φήμες, τον είχε μόνο για δυο χρόνια μαθητή, στα 13 του, μαζί με όλους τους γόνους της μακεδονικής αριστοκρατίας. Κι άλλωστε ο Πλούταρχος, που «είδε» καμιά τριανταριά όλους κι όλους νεκρούς Μακεδόνες στον Γρανικό, έναντι εικοσιτόσων χιλιάδων Περσών (το ίδιο και στην Ισσό και στα Γαυγάμηλα!), που καλά τα είπε για τους Διαδόχους (ότι μετέτρεψαν την Αυτοκρατορία σ' ένα ατελείωτο σφαγείο, σχολείο δολοπλοκίας και διαφθοράς), τερατολογώντας όμως, συχνά με κωμικοτραγικά μυθεύματα για τον πρώτο διδάξαντα -μετά θάνατον εννοείται, σαν τους Ευαγγελιστές- (και σίγουρα ο λιγότερο έγκυρος απ' τους βασικούς ιστοριογράφους του Αλεξάνδρου, Λατίνους και ρωμαϊζόντες, τον Αρριανό και τον Διόδωρο Σικελιώτη, αλλά βέβαια και τον Κούρτιο Ρούφο και τον Πομπήιο Τρόγο), εντέλει θεωρεί τον Σταγειρίτη υπεύθυνο για τον θάνατό του. Ότι ο δάσκαλος φοβούμενος (για τον εαυτό του) τα χειρότερα... τον δηλητηρίασε μέσω Κασσάνδρου και Ιόλα.

Κι ωστόσο, ο Μεγαλέξανδρος τουλάχιστον, «οργής τε και παροινίας...» ορμώμενος, παρά τα συγγνωστά κι ασύγγνωστά του πάθη, εκτός από ήρωας υπήρξε αληθινός πολεμιστής. (Επέλεξε τον *υπέρ μόρον* αγώνα.) Το λέμε για τον τωρινό του αμήχανο έως κολακευόμενο ...απόγονο. Αλλά και γιατί με Ιλλυριούς, Θράκες και Παίονες και Τριβαλλούς στον βασικό κορμό, δεν «εκδικείσαι» τον Ξέρξη.

Κι ακόμη, όσο φτωχό ήταν για τους συγχρόνους του να παρακολουθούν, *χώρια η προσκύνησις, τα ίδια καπρίτσια* -που εν πολλοίς μετέτρεψαν την εκστρατεία σε... προσωπική του υπόθεση-, να υποκλίνονται -γιατί όχι;- στα γούστα του (άλλωστε ακόμη και η λέξη «βασιλεύς» άλλαξε έκτοτε οριστικά και σκήπτρο και περιεχόμενο – υιοθετώντας τις επιπλέον τεχνικές των Αχαιμενιδών ώστε, αποκλειστικά «υπηκόους εποιήσατο»), άλλο τόσο δικαιολογημένα θεωρείται το νούμερο ένα αρχέτυπο, εικοσιτέσσερις αιώνες τώρα, του μεγάλου κατακτητή. Ασφαλώς ασύγκριτος με τον Κορτές, αν και θηριόψυχος, κι έτη φωτός

απλησίαστος από τους τωρινούς μεγάλους τζογαδόρους και επενδυτές. Εννοείται, κι από έναν Πούτιν ή μια Μέρκελ (αν θα δεχόμασταν ποτέ τέτοιες συγκρίσεις – γιατί σ’ αυτή τη λίστα Forbes ανήκει, σ’ αυτό το Πάνθεον), ...απ’ τον Ιούλιο Καίσαρα, τον Ναπολέοντα και τον Τσέγκις Χαν... Που στο κάτω-κάτω ηττήθηκε – απ’ τους Μαμελούκους.

Ναι αλλά, άλλο πλούτος και πολιτισμός – από αυτά διέθετε τότε η Ανατολή. Κι άλλο ελευθερία κι αυτονομία.

Άλλο να κρύβεις με την προβιά σου, έστω στην πανοπλία σου, μια «καθυστερημένη» Ελλάδα -λίγων αιώνων πίσω αλλά με σάρισες και φάλαγγες- του «ήρωα-βασιλέως», κι άλλο να αποκτάς, ιδίως μετά θάνατον, τη φήμη του... «εξελληνιστή».

Ντυμένος πλέον τη μηδική στολή, ακόμη και το διάδημα του Μεγάλου Βασιλέως (που οι Ελληνομακεδόνες νίκησαν – και που περιφρονούσαν έως και μισούσαν), έφθασε ως τα βάθη της Ασίας για να «εξελληνίσει» δήθεν τους «βαρβάρους» (τους πολύ παλαιούς και μεγάλους πολιτισμούς της Αιγύπτου, της Μεσοποταμίας, του Ιράν και της Ινδίας – την Κίνα δεν την πρόλαβε), σφραγίζοντας όμως τα έγγραφα με τη σφραγίδα του Δαρείου πλέον – ω ζηλευτή Ανατολή!

Περιτριγυρισμένος πια από Πέρσες σατράπες (δεν άλλαξε και τίποτα στις παλαιές δομές – όπως ούτε καν οι Ρωμαίοι πολύ αργότερα, πλην ίσως το ιδιωτικό Δίκαιο για ορισμένους), ακόμα και στρατηγούς, δεν λέμε καν για τις περσίδες συζύγους, τις 365 παλλακίδες και τον όμορφο Βαγώα – η κραιπάλη ούτε τότε είχε μέτρο, φύλο ή φυλή. Άλλαξε ακόμα κι ανακτορική φρουρά, κι έφτιαξε σώμα ενόπλων επιγόνων από 30.000 Πέρσες εφήβους. Κι έκανε πια παρέα μόνο με Ασιάτες μεγιστάνες – και την ανάλογη ζωή. («Αποστάς των πατρών, προσκυνείσθαι ηξίου και ες δίαιταν την Μηδικήν μετεδιήτισεν εαυτόν...».) Πραγματώνοντας προφανώς μια φαντασίωση που δεν έπαψε ποτέ να προπορεύεται. Από τη Νέα Υόρκη ως το Πεκίνο, κι από την Καλαμάτα ως το Λένινγκραντ. Άπιαστη από την άλλη, αν και όχι απαραίτητη, για το ενενήντα εννέα και βάλε τοις εκατό των κοινών θνητών. Εννοούμε στις

μέρες μας.

Κι αφού τα λάφυρα κι οι σατραπείες είχαν κατά κάποιον τρόπο διανεμηθεί, αλλά ο «εξελληνισμός» παράδερνε όπως και το στράτευμα, στη σημαντικότερη εξέγερση του στρατού (που δυσανασχετούσε με τον εκπερσιισμό και τις αποφάσεις του) στην πόλη Ωπις στον Τίγρη, ο Βασιλεύς των βασιλέων θύμισε στους Μακεδόνες ότι φορούσανε προβιές μέχρι προχθές, όταν ο πατέρας του τους μάζεψε και τους φόρεσε τη χλαμύδα...

Παρήγγειλε δε στις ελληνικές πόλεις ότι έπρεπε αποδώ κι εμπρός να τον προσκυνούν – για τους Ασιάτες ήταν αυτονόητο (είτε γονυπετείς είτε φιλώντας του τα υποδήματα είτε πρηνηδόν). Προσβολή μεγάλη και ανήκουστη για Έλληνα εκείνων των καιρών. Και εν συνεχεία να τον λατρεύουν πλέον ως θεό (τον «τρισκαιδέκατο» – ως υιό του Αιγυπτίου Άμμωνα Διός). Και επιπλέον, να επαναπατρίσουν υποχρεωτικώς όλους τους (συνήθως δίκαια) εξοστρακισμένους – ολιγαρχικούς και βάλε... Ποιος να τον σταματήσει; Καημένε Καλλισθένη.

Ιδίως στο ποτό. Γιατί αυτή ήταν η μεγάλη του σχέση. Παράλληλη με του Ηφαιστίωνα. Αφόρητα μέθυσος και οινομανής, σαν τον πατέρα του. Κι εξάλλου πιθανότατα η ακρατοποσία τον σκότωσε (όπως και τον αγαπημένο του – «ακαίροις μέθαις χρησάμενος...»). Με delirium tremens.

Μόνο που, άλλο Όλυμπος και άλλο ο Άδης. Αν και καλύτερο ένα τέτοιο τέλος από έναν βίο «ακλεή». «Ψυχής αντάξιον».

ΜΕΡΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟ: Η κληρονομιά του

Κι ωστόσο, τουλάχιστον ο ανατολικός Χριστιανισμός του χρωστά τουλάχιστον τη στολή. Τα χρυσοποίκιλτα άμφια των ιεραρχών του. (Όπως χρωστά το τελετουργικό στους Ιρανούς.) Χώρια ότι προήγαγε, όσο κανείς πιο αποτελεσματικά μέχρι τότε, την *Ιδέα* του παγκόσμιου Ενός – έστω και τυράννου. Καλύτερα απ' τους πλατωνιστές και την εβραϊκή παράδοση για εκείνα τα χρόνια – χρόνοι υψηλής Αβεβαιότητας.

Και παρότι η ορμητική πορεία του ανέσυρε κατ' αρχάς και συν τω χρόνω ανακάτεψε τον Αχούρα Μάζντα με τον Δία, τον Βράχμα και τον Μαρδούκ, τον Απόλλωνα με τον Μίθρα, την Ίσιδα και τον Γιαχβέ, προσωποποίησε τον Αριμάν – τον Ισκαντέρ, τον Δουλ Καρνέιν έστω... (τον δικέρατο). Μια και, προπαντός καθιέρωσε πολύ πριν τους Σασσανίδες, τη μόδα με την κανονική *θεοποίηση του Ηγεμόνα* (που μονάχα στους Φαραώ προϋπήρχε σαφώς). Γεγονός που εκμεταλλεύτηκαν βέβαια και επεξέτειναν όχι μόνο οι σατράπες (με την αποκλειστική κατοχή των γαιών, των καλλιεργειών και των θησαυρών μιας επικράτειας, εννοείται) κι οι αποθραυσμένοι Διάδοχοι, αλλά κυρίως οι Ρωμαίοι αυτοκράτορες -ο μετέπειτα *Dominus et deus-*, κι οι Βυζαντινοί («ου γαρ έστιν εξουσία ει μη υπό Θεού») με τις αγιοποιήσεις, και βέβαια με τις εκκλησιαστικές τελετουργίες να αντιγράφουν τη λατρεία του αυτοκράτορα – έως και ορισμένοι Δυτικοί μονάρχες μέχρι πρότινος.

Αν και, όπως οι Ρωμαίοι, οι Πάρθοι και οι Κουσάν (που όλοι τους, είχαν δεν είχαν δική τους ιδεολογία...) προσαρμόζονταν - για λόγους κυριαρχίας και πλουτισμού, ιδίως οι Συγκλητικοί- σε όλες τις παραδοσιακές θεότητες, αρκεί να συντηρούσαν τους πληθυσμούς υποταγμένους, έτσι και δυο-τρεις αιώνες πριν ο... πρωτοπόρος Αλέξανδρος. Που βέβαια ευλόγως οι Διάδοχοι μυθοποίησαν, ως τον πρώτο *Ενσαρκωμένο*, προ Χριστού, και λίγο πιο ανατολικά ως τον *Μετενσαρκωμένο*... Τον ίδιο πάντως, τον ένοιαζε απ' ό,τι φαίνεται -καθότι πολεμιστής (και γνώστης της θνητότητας – του πέρατος;), εκτός από το να προστάζει την «αθανασία» του- τουλάχιστον να τον προσκυνούν.

Και δεν λέμε να έψαχνε για τα συμπόσια (μαζί με τους ατελείωτους αλεξανδροκόλακες) για κάνα Σωκράτη ή τους ομοίους του. Όμως το να θανατώνεις ακόμη και με τα ίδια σου τα χέρια μερικούς απ' τους πιο άξιους, τους καλύτερους σου φίλους και συμμαθητές επειδή και μόνο σου αντιμίλησαν, να τους εκτελείς με σαδιστικά βασανιστήρια (εκτός από τον Κλείτο, τον Καλλισθένη, τον Φιλώτα, ακόμη και τον καλύτερό σου στρατηγό τον γέρο Παρμενίωνα – για να μην πάμε στη ρουτίνα των

βασανιστηρίων ενός Λυσίμαχου, ο κατάλογος είναι μακρύς) συνιστά όχι απλώς **ύβριν** -στο κάτω κάτω ελκυστική για όλους- αλλά και σαφή απόσταση από το «ανθρώπινο μέτρο» και τα ελληνικά ήθη – και εδώ. Ο Αριστοτέλης, ας πούμε, που δεν ήταν κι ο μόνος στον κόσμο, όπως και ο Πλάτωνας, ύμνησε κατ' επανάληψη τη φιλία ως ύψιστη αρετή.

Κι όπως δεν έχει νόημα η ηθικολογία στην Ιστορία, έτσι και δεν μπορεί να δικαιολογήσει και πολλά, ούτε να εξηγήσει, το αυτονόητο της παραφροσύνης. Αλλά ούτε και η -δίχως πολλές εκπλήξεις εντέλει- mainstream Ιστορία των Αυλών, των δυναστειών, ακόμη κι αν τις περιγράφει ένας Σαίξπηρ. Ο Σενέκας που θεωρούσε τον Αλέξανδρο από ένα σημείο κι ύστερα υπερεπηρμένο animal, έλεγε tyrannus saevitia cordi est για τους τυράννους η ωμότητα αποτελεί απόλαυση. Και για τους Ρωμαίους η εξυπηρετική, μόνο κατ' όνομα Δημοκρατία, τον πέπλο μιας νεοφανούς, της πλέον αδίστακτης -Συγκλητικής- ολιγαρχίας. Μέχρι να εξελιχθεί κι αυτή σε θεοποιημένη μοναρχία (και πριν τον Σεπτίμιο Σεβήρο, μεγάλο φαν του δικού μας στρατηλάτη)... Η μια αυτοκρατορία εκ των πραγμάτων φρόντισε για την άλλη. (Και βέβαια για τη χριστιανική εντέλει, και «ελληνοδυτική», εξέλιξη.)

Γι' αυτό και μεγαλύτεροι λάτρεις, προσκυνητές του Αλεξάνδρου στον τάφο της Αιγύπτου (δεν μάθαμε αν οι Έλληνες έκαναν ουρά, ή η πλέμπα της εποχής ήξερε πού βρισκόταν κι έτρεξε να λατρέψει τον «Πατερούλη» ή τον Ροκ σταρ) ήσαν οι μεγάλοι Ρωμαίοι αυτοκράτορες. Ο Οκταβιανός Αύγουστος κι ο Καρακάλλας, ο Νέρων και ο Καλιγούλας... Ιδίως οι ανώτεροι στο έγκλημα, τη φρενοφλάβεια και τη διαφθορά. Σ' αυτούς που δίδαξε με τα καμώματά του, μεταξύ άλλων, το Imperium. Μια και οι Αθηναίοι με τις τριήρεις τους είχαν μείνει πολύ πίσω πλέον.

Γιατί μετά τον Μεγαλέξανδρο, ή μάλλον εξαιτίας του, δυο «νέες» πόλεις θα καθόριζαν πια την τύχη και τη μοίρα του κόσμου. Η Ρώμη και η Ιερουσαλήμ.

Αθήνα τέλος. Το πολύ-πολύ ως διδακτέα «ύλη». Ως ουτοπία ή

άσφαιρη φαντασίωση. Καθόσον ο μεγάλος κοσμοκράτορας ξαναέφερε την Ιστορία στα ίσια της. Ύστερα από τη γνωστή περιστασιακή ανωμαλία.

Πράγματι. Ανοίγοντας αυτός ο Magnus (οι Ρωμαίοι τον ονόμασαν Μέγα, όχι οι Έλληνες)-κι-η-κληρονομιά-του, για πρώτη φορά τον κόσμο της Ανατολής στον κόσμο της Δύσης και τούμπαλιν, φρόντισε και παγκοσμιοποίησε τη δουλοφροσύνη. Και πολιτικά και, συν τω χρόνω, θρησκευτικά.

Αντί να εξαπλωθεί μαζί με την Κοινή (τη γλώσσα) -δεν λέμε, τι να προλάβει κανείς μέσα σε δώδεκα χρόνια;- το ελληνικό φρόνημα (που μάλλον εχθρευόταν), αντί για την τραγικότητα έστω της Ελευθερίας, επέβαλε τη λατρεία του νυν και αεί Ενός, τον ασιατικού πλέον τύπου δεσποτισμό του. Κι αντί η αναπάντεχη εσωτερικότητα που κάποια στιγμή αναδύθηκε (μια και... δεν άφησε η μεγαλοσύνη του άλλο εξωτερικό έδαφος προς κατάκτηση), εν μέσω όψιμης πλέον Αρχαιότητας / Αυτοκρατορίας να προστρέξει στον ουμανισμό, κούρνιασε στη μέχρι και σήμερα σχέση Κυρίου και δούλου.

Άλλωστε, ακόμη και οι πολυπληθείς και πολλαπλές πόλεις που ίδρυσε και οι δεκάδες που ιδρύθηκαν στο όνομά του (να εξαιρέσουμε τη μεγάλη Αλεξάνδρεια των περιχαρακωμένων εποίκων; -που ακόμα και οι γάμοι με τις ντόπιες δεν επιτρέπονταν-, πάντως όχι την Αντιόχεια και την Σελεύκεια), με την ανατολικού τύπου γραφειοκρατία, την αυστηρή ταξικότητα και τους δεσπότες-βασιλείς, μπορεί να έγιναν ελληνόγλωσσες (στο εμπόριο και τη διοίκηση) αλλά δεν έγιναν βέβαια κι ελληνικές. Κι όχι για λόγους πολυφυλετικότητας. Ούτε γιατί δεν έγιναν... Αθήνες, αλλά το ξαναλέμε -άσ' το πολίτευμα!-, ο ενδεικτικός ελληνικός ουμανισμός (που χτύπησε κατακούτελα τη Δύση), το βλέπουμε έως και σήμερα, δεν ρίζωσε. Επηρέασε μόνο τις νέες, εξαρτημένες ολιγαρχίες. Πέρασε, σχεδόν και δεν ακούμπησε την Ασία. Παρά τα δακτυλοδεικτούμενα (ως γραφικά) ινδικά κι αφγανικά χωριά. Παρά τις μείξεις των τεχνοτροπιών (ακόμη και ελληνοβουδιστικών ναών) στα λιγοστά -για το μέγεθος και τις εκτάσεις- αρχαιολογικά ευρήματα. Δικαίως ο Πολύβιος υποστήριξε πως

«Ουδεμίαν πόλιν άμοιρον εποίησαν του της δουλείας ονόματος...».

Γι' αυτό και ο «εξαγωγίμος» κι από τα πάνω πολιτισμός -τα θέατρα φέρ' ειπείν (ως κακέκτυπα)- σύντομα γέμισε μνημεία, όσα δεν καταστράφηκαν... Και μάλιστα χωρίς τις απολαβές που έχει το αντίστοιχο «προϊόν» στις μέρες μας, στην αποδώ μεριά.

Το ξαναλέμε, άλλο ο «πολιτισμός» που νοείται ως πολίτευμα, κι άλλο σε μας, που εννοείται ως «προϊόν» και ως μουσεία.

Και όλα αυτά, κυρίως, λόγω της γενικευμένης τους επόμενους καιρούς -επιτέλους!-, τότε, επικράτησης του ντόπιου (στην Εγγύς Ανατολή) Μονοθεϊσμού.

Και του οποίου η (σε) ενδιαφέρουσα Εσωτερικότητα εξακολουθεί διεστραμμένη, εργαλειοποιημένη, να χρησιμοποιείται τα μάλα. Στην Πρόοδο και μετεξέλιξη της Εξουσίας. Ιδίως σήμερα. (Ας πούμε, ως εσωτερικευμένο χρήμα – χειρότερο απ' τις «αγορές».)

Μα για να επανέλθουμε, αυτός ο φοβερός αιώνιος «νεανίσκος», που γοήτευσε ωστόσο εκατομμύρια δουλοφρόνων, σε αυτήν ακριβώς την τροχιά Κυριαρχίας, όχι του κρείττονος λόγου αλλά της ωμής, της παγκοσμιοποιητικής Ισχύος, σε αυτήν ακριβώς την στρατόσφαιρα με την ασταμάτητη επέκταση κι εξέλιξη, ανήκει. Μακράν από ό,τι στην Ελλάδα ή τους Έλληνες. Άλλαξε πίστα. Ανελήφθη.

Με το χάρισμα του ήρωα-πολεμιστή άνοιξε νέους δρόμους – όχι μονάχα στο τοπικό φαντασιακό. Αλλά και στη μεγάλη, την καλοδουλεμένη εντέλει Λεωφόρο της μονοδιάστατης Ιστορίας – της ετερόνομης Ισχύος. Εξάλλου για αυτήν Μεγάλωσε, για αυτήν είχε φτιαχτεί. Ούτε για το «πόλις άνδρα διδάσκει...» ούτε για τίποτε αστρικά σκουπίδια... Πολλώ δε μάλλον για τους χωματόδρομους, τους παράδρομους ή τις ρωγμές της κυρίας Highway.

Και πάντως, δεν υπάρχει άλλο ιστορικό πρόσωπο (γιατί ο Χριστός δεν είναι βέβαιο ότι ήταν) που 24 αιώνες τώρα, μετά το πρώτο multi culti μυθολόγημα -αλλά και το πρώτο μεγάλο άγγιγμα- της Παγκοσμιότητας, να έχει μυθοποιηθεί τόσο πολύ και σε τόσες

πολλές γλώσσες – πάνω από ογδόντα. Ακόμη και σε εθνικές παραδόσεις και σε μεγάλα θρησκευτικά κείμενα. Σε αιωνόβιους θρύλους. Ίσως γιατί ο Θουκυδίδης είναι και πάλι απών. Μάλιστα, είχε έρθει φαίνεται κι η ώρα του μυθιστορήματος – ως μία επιπλέον παρηγόρια (παραμυθία). Κάπως όπως οι προφήτες τελικά, μια μειονότητα, έγιναν σιγά-σιγά πιο απαραίτητοι από τους φιλοσόφους και τους ποιητές (άλλη μειονότητα κι αυτή) – τους αντικατέστησαν.

Αλλά ο τέως Ανίκητος εκεί – ακόμη και ως *Invincitus* – παντού. Από την Παλαιά Διαθήκη (του «Δανιήλ» και των «Μακκαβαίων») και το Κοράνι, μέχρι το πρώτο μεγάλο Μυθιστόρημα-παγκόσμιο «μπεστ σέλερ», του ψευδο-Καλλισθένη... Κι από τις παραστάσεις στον Άγιο Μάρκο της Βενετίας και βέβαια στην Αγιά Σοφιά, μέχρι τη μετατροπή του σε Άη Γιώργη και δεν συμμαζεύεται...

Φαίνεται άλλωστε κι απ' την περίπτωση του, ότι ο Μύθος είναι τροφή πολύ πιο βασική και απαραίτητη στην ύπαρξη απ' ό,τι η πεζή, πολλώ δε μάλλον η ωμή πραγματικότητα.

Ποιος νοιάζεται – για ποια «αλήθεια»; Προπάντων στις μέρες μας. Που η Βασιλεύουσα παραγωγή και κατανάλωση *Εικόνας* και οι ψηφιακοί αλγόριθμοι, αλώνοντας το φαντασιακό, αλλού εκχώρησαν την πρωτοκαθεδρία.

Κι όχι ότι έπαψαν ποτέ να τον υμνούν οι οπαδοί της μοναρχίας και του δεσποτισμού. Και η γνωστή σαπίλα της *mainstream* Ιστορίας. Κι ο Φρειδερίκος της Πρωσίας και ο Μεγάλος Πέτρος. Και ο Μωάμεθ ο Β΄ κι ο Λουδοβίκος ο ΙΔ΄... Όμως κι ο Χέγκελ και ο Γκαίτε... Και προπαντός οι όχι μόνο εθελόδουλοι αφανείς.

Ίσως διότι και σαν πρόσωπο, στον σύντομο *ηρωικού τύπου* βίο του, (αν εξαιρέσεις τον θάνατο του Ηφαιστίωνα) ενσαρκώνει κάτι το άτρωτο. Δίχως ουλές και τραύματα – με τη χαρακτηριστική του κλίση. Αφόρητα υπεράνω του Τραγικού. Σαν ένας βαρετά αιώνιος νέος (καθόλου Τιθωνός) – ο πλέον φημισμένος κατακτητής. Προπάντων, το ακάθεκτο σύμβολο της Νίκης. Μια πάγια φαντασίωση χωμάτινης (παρά το ψώνιο του περί του αντιθέτου), στρατιωτικού

έστω τύπου παντοδυναμίας. Τι κρίμα που τον φαντασιώνονται και «εκπολιτιστή».

Ναι αλλά, αν την ιδρυτική πράξη κάθε μεγάλου μύθου την αποτελεί Η Θυσία, εδώ -μεταξύ άλλων- θυσιάστηκε η κυρίως Ελλάδα.

Γιατί, και πριν τη μάχη της Κρανώνος, πριν καν μπορέσουν να ανακάμψουν... οι πόλεις του κυρίως ελλαδικού χώρου (χώρια η Μακεδονία βέβαια, στους λεγόμενους ελληνοιστικούς χρόνους), από τις μακεδονικές φρουρές και την ερήμωση πέρασαν στις ρωμαϊκές. Κι απ' τις βυζαντινές, με τους ληστρικούς φοροεισπράκτορες, των Φράγκων και των Βενετών. Μέχρι και τους Οθωμανούς δηλαδή και την πρόσφατη εθνεγερσία τελούσαν υπό αλλεπάλληλη κατοχή. (Άσχετα τι λεγόταν, ιδίως εκ των υστέρων, κυρίως ιδεολογικοποιημένα, για την εκ των ουκ άνευ βία και τον sine qua non «εσωτερικευμένο» καταναγκασμό...)

Χώρια η κατασκευή και κατοχή του νεοελληνικού Κράτους απ' τις Μεγάλες Δυνάμεις της εποχής. Εν συνεχεία από τους Άγγλους και τους Αμερικανούς – τα ξέρετε.

Και όντως. Ήδη και πριν τη Ρωμαϊκή κατοχή, η Αργολίδα και η Αρκαδία, οι περισσότεροι οικισμοί της Λακωνίας, η Δωδώνη οι Δελφοί κι η Ολυμπία (κατά τον Πανσανία και τον Στράβωνα) είχαν σχεδόν ερημώσει. Στο λιμάνι του Πειραιά σπάνια πια έπιανε καράβι. Ερειπωμένες και οι άλλοτε ακμάζουσες από πληθυσμό (και όχι μόνο) περιοχές της Αιτωλίας, της Θεσσαλίας και φυσικά της Αττικής. Κι όχι ότι... τα Γράμματα στο μεταξύ ανθούσαν στα πέρατα της γης. Ή ότι πρωτοστατούσαν στην αποκεί πλευρά της αυτοκρατορίας ως... αντίπραξη ή αντίβαρο.

Γι' αυτό και, τουλάχιστον ο νεοΈλληνας θα έπρεπε να 'ναι πιο συγκρατημένος στα ζήτω του. Άλλωστε και ο ίδιος ο Μέγιστος Βασιλεύς «Ευρώπης, Ασίας και Λιβύης», από ένα σημείο κι ύστερα (η Λιβύη τον μάρανε) θεωρούσε την καθαυτό Ελλάδα μια επαρχία. Και την αντίσταση-σφαγή των Σπαρτιατών στη Μεγαλόπολη απ' τον Αντίπατρο, «μυομαχία»! (Πού να φανταζόταν ότι δύο αιώνες μετά,

οι Σπαρτιάτες παρακαλώ, μετά τον Άγη και τον Κλεομένη με τον απίστευτο *Νάβη*, θα οργάνωναν το τελευταίο *καθαρά ανατρεπτικό* ξέσπασμα της Αρχαιότητας – εναντίον των Ρωμαίων στρατοκρατών και του Δικαίου τους...).

Από την άλλη βέβαια, όλα τα σύγχρονα έθνη-κράτη πάνω σε έναν και πολλούς επιπλέον μύθους χτίστηκαν. Και ειδικά οι Γάλλοι και οι Γερμανοί... Στον αιώνα ας πούμε του Παπαρρηγόπουλου, οι Πρώσοι στρατηγοί κι οι Γερμανοί γραφιάδες, και Χριστιανοί και μιλιταριστές -πράγμα που ανέκαθεν συνηθιζόταν-, στήριξαν τον παγγερμανισμό τους στον Νεοκλασικισμό και τον Αλέξανδρο – μη φθάσουμε στον Winckelmann.

Οι νεοΈλληνες θα ‘μεναν πίσω; Που ήξεραν άλλωστε, από πρώτο χέρι, πως και το δικό «τους» νεοσύστατο κράτος, στις πεσμένες κολόνες στηρίχτηκε. Σ’ αυτές που οι ντόπιοι, κυνηγητό έπαιζαν και κρυφτό, από παιδιά.

Όμως, άλλο να μην συμφιλιώνεσαι με τον διχασμό σου, σε αρχαιολάτρη και Ορθόδοξο (αντι...κρατιστή!) – να σου ουρλιάζουν για συγκερασμό της Ανατολής και της Δύσης σου, της Δεξιάς και την Αριστεράς σου... Κι άλλο ραγιαδισμός, κατεργασμένος Κρατισμός (δεν εννοούμε οικονομικά) και σιωπηρή υποτέλεια. Άλλο εσωτερίκευση της *libertas* και Δύση, κι άλλο ελευθερία.

Στο μεταξύ ο Αλέξανδρος (τι ωραίο όνομα, παρεμπιπτόντως) θα συνεχίσει μυθοποιημένος να γοητεύει τους σύγχρονους λάτρεις των *pets*. Ίσως γιατί, μεταξύ άλλων, μπήκε και κατέσφαξε 4.000 (!) άγρια θηρία, μεγαλοπρεπή και «προστατευμένα» στα ζωολογικά πάρκα-εκτάσεις της Σογδιανής, στην κεντρική Ασία. Το 332.... – έτσι, για το κέφι του!

Και πάντως, για άλλη μια φορά απεδείχθη, πως και οι θρησκείες και οι τέχνες (που βέβαια διαδίδονται και προπαντός αναμειγνύονται και δίχως τις απαραίτητες εδαφικές και αιμοβόρες προσαρτήσεις) είναι λιγότερο εύθραυστες. Λιγότερο εδαφικές – πιο κωλοπετωμένες από το πολίτευμα. Λες και... «Τίποτα δεν άλλαξε από τότε.»

Ως προς το φρόνημα τουλάχιστον. Το «...περί το ίσον και το δίκαιον σπουδάζειν» -που παρά τους Αλέξανδρους, έγινε αντίθετα πιο πλούσιο ως ανεκπλήρωτο αίτημα- του μεγάλου αντιπάλου του Δημοσθένη. Και τον οποίον κυνήγησε, μαζί με τον Υπερείδη και τους άλλους μέχρις εσχάτων, μέχρι αναγκαστικής αυτοχειρίας...

Άλλωστε επί Γιαχβέ και επί Χριστού, αδύνατον να υπάρξει έσχατη ανυπακοή των δημιουργημάτων τους. Ακόμη και σε καιρούς «κρίσης» και μνημονίων. Ακόμη κι από τη Νεολαία μιας χώρας... Τι κρίμα για αυτή τη χώρα. Να έχει τόσο περίτεχνα μιμητική, παραδομένη, αλλά και στριμωγμένη στη γωνία νεολαία... – αν παίζουν ρόλο ακόμα οι γενικεύσεις.

Κι αφού ως προς το πολίτευμα λοιπόν, τίποτα για την ώρα ριζικό δεν είναι στο πρόγραμμα, ας περιμένουμε τουλάχιστον τους επιπλέον «βαρβάρους».

Έστω τους νεκρούς της Αμφίπολης.

Αθήνα, Δεκέμβριος 2014

* Συγγραφέας, μεταξύ άλλων, των κειμένων: «Η γοητεία του καπιταλισμού ή Περί κρίσεως» (εκδόσεις futura, 2011), «Ο ψηφοφόρος της "Χρυσής Αυγής"» (εκδόσεις Υπερσιβηρικός, 2013).

Learning From Athens: Με Αφορμή την Αθηναϊκή DOCUMENTA 14

Μπάμπης Βλάχος

1.

Μέχρι πριν λίγες δεκαετίες και σίγουρα ενάμιση περίπου αιώνα πριν, ένα έργο τέχνης, το «Κρυφό Σχολειό» του Γύζη ας πούμε, μπορούσε -με άλλες ταχύτητες- να ξεσηκώσει συζητήσεις επί παρεξηγήσεων, να πλαστογραφήσει την Ιστορία (που διδάσκεται στα σχολεία), ή ακόμη και να θέσει πέραν των αισθητικών, εθνικά κι εκκλησιαστικά ζητήματα!

Γεννιούνται πλέον σήμερα, μετά και την Γκερνίκα, τέτοιας εμβέλειας και «ισχύος» εικαστικά έργα; Όχι, βέβαια. Θα μπορούσε ίσως; Μάλλον όχι!... Κι όχι επειδή λείπουν οι καλλιτέχνες, μεγάλοι ή μικροί -δεν λέμε αυτό. Απλώς περάσαμε έκτοτε οριστικά, ως γνωστόν, για πρώτη φορά στον ρου της Ιστορίας σε καθεστώς δικτατορίας της Εικόνας. Μέσω των όχι και τόσο αθών επιτευγμάτων της τεχνικής και της επιστήμης -στην αυτοκρατορία της τεχνο-Εικόνας (φωτογραφία, τηλεόραση, μίντια, διαδίκτυο) και στην καταναλωτική κουλτούρα του επ' άπειρον αντίτυπου. Στους αντίποδες, όσο κι αν ακούγεται μακρινό και ξένο, της ελληνικής θέασης (θεωρίας) **του κόσμου**. Και βέβαια, στον υποχρεωτικό ξεπεσμό του σύγχρονου έργου τέχνης σε προϊόν. Οπότε τι να σου κάνει πλέον κι ο καλλιτέχνης, με το «μοντέλο» του ασφυκτικά περικυκλωμένο απ' τα θηρία της διαφήμισης και των ΜΜΕ (αν δεν είναι κι ο ίδιος);

Και πάντως, το άλλοτε προστατευόμενο σε ναούς και σε παλάτια έργο, άλλαξε ασφαλιστή -αποκαθλώθηκε. Χάνοντας την ιδιόκτητη, τη γήινη γωνιά του (ανάμεσα σε ιερείς κι εμπόρους, μεγαλογαιοκτήμονες και βασιλείς, παρατρεχάμενους και υπηρέτες), εξαερώθηκε: μετατράπηκε κι αυτό σε **Πληροφορία**. Και παρότι μετά τον θαυματουργό 19^ο αιώνα, στον 20^ο κάποιοι σάλπισαν το τέλος του -απ' τη στιγμή που δεν ενσωματώνεται στο βίωμα!, προπάντων δε στα σώματα τα ίδια-ιδίως του όχλου!, απ' τη στιγμή που έγινε χρήσιμο ως «εκδημοκρατισμένο», απονευρώθηκε κι απονεκρώθηκε: κυρίως δια του Μουσείου. Αλλά και του αντίτυπου. Τον βρήκε δηλαδή τον δρόμο του. (Με τις πρωτοφανείς ιστορικά ανασκαφές, από την άλλη, σίγουρα. Και

μόνο του Σλήμαν φτάνουν.) Κι εξάλλου ανανεώθηκε -δεν λέμε-, με περφόρμανς, «εγκαταστάσεις» και βίντεο-προβολές. Έγινε σουπλά για τις junk foods. Ειδικά ο «μέσος» δυτικός προήχθη σε ντε και καλά πολιτιστικό ον. Κι ενώ ως παραγωγή για συλλογές εξακολουθεί εν τέλει να απασχολεί μια μικρή σχετικά παγκόσμια ελίτ του χρηματοοικονομικού συστήματος, που δεν έχει βέβαια καμία σχέση με την τέως αριστοκρατία, δεν έχει πλέον και πρόβλημα με την πληθώρα από εμπορεύσιμα σκουπίδια που το απαρτίζουν. Ίσως, γιατί και τα περισσότερα εμπορεύματα του πολιτισμού μας, όλοι λίγο-πολύ το γεύονται κι ας διατυμπανίζουν το αντίθετο, είναι σκουπίδια. Ή τουλάχιστον, όπως στη Documenta 14, μετριότητες και σχολικά επιτεύγματα, βλακώδη τις περισσότερες φορές.

Φταίει για αυτό μια έκθεση; (Και μάλιστα η «κορυφαία Σύγχρονης» που υπάρχει;)

2.

Ωστόσο, το μεταμοντέρνο έργο -όπως και όλα τα μετά/post- δεν δείχνει να έχει και καμιά σπουδαία σχέση με το «radical» ή το «ανατρεπτικό» (με την... αλήθεια γενικότερα έτσι κι αλλιώς) - υποχρεωτικό είναι; Όπως συνέβη τουλάχιστον, επί ματαίω, στις αρχές του προηγούμενου αιώνα. Αν εξαιρέσεις την απαραίτητη προϋπόθεση της «πρωτοτυπίας». Δεύτερη φύση αυτού του προϊόντος. Που όμως, ακόμη και στα φαγώσιμα του σούπερ μάρκετ, κάτι τέτοιο δεν είναι το ζητούμενο; Κι ασ' το ειδικά ετούτο (από κανέναν άλλο πολιτισμό δεν έχουμε μαρτυρίες ότι λατρεύανε τα έργα του ως σκουπίδια!), να ευαγγελίζεται ότι... αμφισβητεί περίπου όλα τα υπόλοιπα. Παρακάμπτοντας δήθεν, οποία πονηριά, την Αυτοκρατορία της βοϊδίσιας ματιάς, το «τιποτένιο» του υλικό -το ναρκωμένο από την υπερβολική χρήση μάτι. Οπότε εν τέλει ως εργαλείο, γίνεται κι εργαλείο... ιδεολογικό! Καταδικασμένο να ανήκει, σε δήθεν εχθρικά στρατόπεδα και σε «μηνύματα», εξαρτημένο, στο πανέρι της εκάστοτε μόδας (ξεχασμένων από τον θεό φυλών, σεξουαλικών μειονοτήτων και προσφυγικών ροών -κάτι σαν τον τέως Σύριζα δηλαδή, ευτυχώς που η τέχνη δεν βάζει υποψηφιότητα). Στα πλαίσια όμως πάντα της

ευπρεπούς και εργοδότης αντιπροσωπευτικής δημοκρατίας.

Τα λέμε αυτά, γιατί οι βασικοί Επιμελητές της D14 αυτό μας πουλάνε. Άσφαιρα μανιφέστα και πλατφόρμες «ριζοσπαστικής»/κινηματικής... «αλληλοεπίδρασης». Λες και αυτό θα έκανε ριζοσπαστική -σε σημείο ακτιβισμού μήπως;- την επιλεγμένη και προβαλλόμενη Άρτ.

Και ως γνωστόν οι Επιμελητές είναι πλέον οι βασικοί σταρ κι οι άρχοντες μιας έκθεσης.

Αυτοί, και το κράτος που τους πληρώνει. Γερή μπάζα.

3.

Στην πραγματική ζωή πάντως, ό, τι κι αν εμφανίζεται στο μάτι, σε χρόνο απειροελάχιστο εξαφανίζεται. Ή και ανανεώνει τη «σταθερή» πορεία του στον κόσμο του ανθρωπίνως ορατού σε βαθμό βαρετής βεβαιότητας. (Άλλη, πιο υψηλή ικανότητα, άλλα... καρέ, δεν έχουν ουκ ολίγα ζώα;) Κι αυτή η αμετάκλητη εξαφάνιση, το σκοτάδι πλέον παρά το φως, είναι που γεννά το εικαστικό έργο.

Ωστόσο, η πάγια ρουτίνα να συνυπάρχουμε τις περισσότερες ώρες της ημέρας με εικόνες «νεκρές», μη αληθινές ως προς τον πραγματικό, τον ορατό χρόνο ζωής τους, παγωμένες έως κατασκευασμένες (στα κινητά, σε όλα τα μίντια, στις διαφημιστικές αφίσες και βιτρίνες), καθιστά «φυσιολογικό» το να νιώθουμε πια ολοένα και πιο περιορισμένα έως καθόλου (συν)αισθήματα, μπρος σε αληθινές εικόνες και νέες μορφές. Οπότε και μπρος σε έργα -είναι δεν είναι- τέχνης.

Ο ζωγράφος ή ο γλύπτης δηλαδή (που εν πολλοίς απουσιάζουν από τη D14) ξεκλέβει κατά πάσα πιθανότητα α ν τ ό που θα εξαφανιστεί για πάντα το επόμενο δευτερόλεπτο: το πραγματικό του πραγματικού. Έτσι επικοινωνεί με το «μοντέλο» του -όχι αντιγράφοντάς το. (Κι αυτή η ρωγμή, αν πετύχει, συμβαίνει σε πολύ λίγες ενέργειες στη ζωή, τις πιο πλούσιες: Ας πούμε, στον έρωτα ή στο ανώτερο έγκλημα). Αν δεν το κάνει, γεννά τ ο α ν ε π ι κ ο ι ν ώ ν η τ ο. Ένα επιπλέον, στον σωρό της

αυτοκρατορίας-σκουπιδότοπο των Μέσων. Που, κυνικά κι ειρωνικά, ονομάζονται «Επικοινωνίας». Μεταδίδοντάς το ως ιό ή αναπηρία, δεν χάθηκε κι ο κόσμος, και στον προσεκτικό και στον καχύποπτο πελάτη, στον περαστικό. Σε ένα «κοριτσιστικό» συχνά έως αθεράπευτα σχολικό κοινό. Όπως τα περισσότερα έργα.

*

Πράγματι, ο δίχως πάτο κορεσμός κι η νάρκωση, μιας χωρίς γλυτωμό απ' ό,τι φαίνεται ρουτίνας, έχει κάνει τη Συγκίνηση στην τέχνη περίπου άφαντη. (Αν και μπόλικη στον τεχνικό, τηλεοπτικό ερεθισμό.) Δυσκολευόμαστε να ξεχωρίσουμε ακόμη και τα σκουπίδια μες στην πληθώρα τους, από κάτι σπάνιο που αντιμάχεται την αυτοκρατορία της Εικόνας. Γιατί κανόνας στη σύγχρονη τέχνη είναι το -ακόμη κι αυτό «σχολικό»!- σκουπίδι. Δηλώνεται πλέον δεν μασκαρεύεται. Έχει κατ' επανάληψη προβληθεί αυτό καθεαυτό. Προήχθη σε κανόνα της αγοράς. Όπως εξάλλου κι η επαρχιώτικη κουλτούρα με το τσιφτεντέλι και τα πεθαμένα γαρίφαλα των περισσότερων αγοραστών: «συγκίνηση» να 'ναι κι **Ό,τι Να 'ναι**.

Αναρωτιέται κανείς με τι κριτήρια απέκλειαν οι σύμβουλοι του Μίνωα ή οι κυκλαδικές Κοινότητες τους κακούς ή άσχετους καλλιτέχνες (το λέει κι η λέξη) από τα «δημιουργήματά» τους, τις... συνθέσεις τους. Εκτός εάν, κατασκευάζοντας κανείς κακά εμπορεύματα εισοδιστήτων, κολλάει (μ' αυτό τον τρόπο) στον τοίχο τον κόσμο του εμπορεύματος.

Ολόκληρο Εθνικό Μουσείο Σύγχρονης Τέχνης, κι αντί οι επιμελητές να εγκαινιάσουν έναν όροφο με σύγχρονους έλληνες εικαστικούς (στέλνουν κάποιους στο Κάσελ, μάθαμε), ανταγωνίσιμους της φτηνής/θεματικής και καλά Documenta -είναι κι οι ασφαλιστικές στη μέση-, αναγκάζεται κανείς να θαυμάσει εν τέλει κυρίως το κτήριο του φοβερού Ζενέτου, σε σχέδια μισού αιώνα και βάλε -δεν είναι και λίγο... Και ευτυχώς που υπήρχε και το υπόγειο του Ωδείου Αθηνών, με τρεις-τέσσερις αξιόλογες περιπτώσεις.

Ναι αλλά, learning from Athens, είπαμε.

4.

Και η Αθήνα σίγουρα αποτελεί -τιμή της που την προτίμησαν- ασύγκριτο τουριστικά, κλιματικά και γιορταστικά οικοδεσπότη, *Εύξεινον πόλιν* (σε σχέση με τη Βόρεια Ευρώπη -κάτι σαν τις Κάννες και τα ουκ ολίγα μελαγχολικά φεστιβάλ κινηματογράφου, εφάμιλλη της Βενετίας), και ταυτόχρονα το υποδειγματικό κέντρο εφαρμογής των πρόσφατων Μνημονίων. Κατά την «πολιτικοποιημένη» D14.

Επιπλέον, αυτό το «ξέχασαν», και μία από τις τρεις πόλεις που γέννησαν τον σύγχρονο κόσμο (της κυρίαρχης Δύσεως εννοείται - οι άλλες δύο είναι η Ρώμη και τα Ιεροσόλυμα). Κι όπως δεν πα να στήσεις μια παράγκα προβάλλοντας την τέχνη σου δίπλα στο Λούβρο, έτσι και δεν αφήνεις το φοβερό Αρχαιολογικό της Μουσείο «αναξιοποίητο». (Ευτυχώς. Ένας, που βρήκε το... θάρρος να εκθέσει στον κήπο, πλάι στα γλυπτά του ναυαγίου των Αντικυθήρων από θαλασσοφαγωμένο παριανό μάρμαρο, συγκέντρωσε μπροστά στα μάτια μας τη χλεύη των ξένων επισκεπτών.) Κι ούτε βάζεις ένα άσχετο αν και παιχνιδιάρικο ηχητικό «δρώμενο», στο Βυζαντινό της μουσείο. Γιατί χωρίς τη Σύνοδο της Νικαίας του 787μ.Χ. (περί Εικονομαχίας -τότε που... Αθήνα δεν υπήρχε) πολύ πιθανό ούτε ο Μιχαήλ Άγγελος θα υπήρχε, ούτε ο Τζακ Νίκολσον, ούτε η Documenta. Τη στιγμή μάλιστα που οι βίαιες αντιπαραθέσεις στα παρακλάδια του γνωστού μονοθεϊσμού, τις δικές τους χώρες μάλλον καθόρισαν περισσότερο. Κι αναπόφευκτα τις ταλαιπωρούν ακόμη, με σύγχρονους αρνητές τούς εγχώριους τζιχαντιστές. Δεν το λέμε λοιπόν επειδή προσβάλλεται κάποιος απονεκρωμένος «δημόσιος» χώρος, στην τέχνη ευτυχώς όλα επιτρέπονται ακόμη και η μπούρδα, αλλά για την -καλοπληρωμένη εν προκειμένω- λήθη, κορωνίδα της ψηφιακής εποχής. Εξάλλου η μετα-μαρξική και «δημοκρατική» σκέψη λίγο βοηθάει σ' αυτό. Γιατί εκτός του ότι περιορίζεται στον 20ό αιώνα, ανακυκλώνει τα ίδια και τα ίδια (ολοκαύτωμα, φασισμός, ανθρώπινα και σεξουαλικά δικαιώματα, προσφυγικό – ενώ η δεξιά στην ανάγκη αρκείται σε ένα, το κέρδος) χωρίς να τα φωτίζει -καημένε

Νέγκρι- περισσότερο. Κυρίως, γιατί δεν έπαψε ποτέ να είναι κατ' ουσίαν χριστιανοκίνητη.

Και πάντως, οι πολιτικοποιημένοι μας Επιμελητές θα όφειλαν να γνωρίζουν -learning from Athens, δεν λένε;- ότι ακόμη και «κινηματικά» ο ακτιβισμός εδώ δεν έχει και τόσο radical-ίζον πρόσωπο. Μάλλον έχει λιγότερες φρεναπάτες κι ούτε είναι τόσο δήθεν. Και ότι η τέχνη, όχι μόνο εδώ, δεν ξεγελά την «κρίση» – ούτε την ενοχή. Χρόνια τώρα. (Συνεχίζει όμως -ως εξαίρεση- να παραμερίζει κατασκευαστικά την εξουσία – και εν πολλοίς τα αξιώματα.) Αλλά και ότι επιπλέον, ο εκ των πραγμάτων αντικλασικισμός -για σύγχρονη τέχνη πρόκειται, για επένδυση-, μπορεί να μη θίγει αγοραστικά τον εργοδότη τους, που θεμελιώθηκε στον νεοκλασικισμό πριν εξελιχθεί σε επικίνδυνο και έθνος και κράτος, όμως εδώ, πλάι στο γνήσιο (!) κλασικό πάραυτα αυτο-ακυρώνεται (όπως στο Αρχαιολογικό ή το Βυζαντινό μουσείο), αυτο-γελοιοποιείται. Όπως ο Σταϊνμάγερ; Που αντί να μιλάει για βαρετά μνημόνια (ιδίως τώρα που έφτασε το τέλος τους!) ήρθε και καλά να εγκαινιάσει την επισφράγιση της «ανάπτυξης» – τη διακρατική συνεργασία, κεντρώα και δημοκρατική εννοείται, και στην τέχνη.

Και ευτυχώς, παρήγορο είναι ότι στην Ιστορία (κι αφού η μετα-τέχνη δεν παρηγορεί, φαίνεται), μετά τη Μήλο έρχονται οι Συρακούσες. Και όχι μόνο για τον τέως ντόπιο αλλά και για τον νυν Γερμανό.

Μόδα κι αυτή με τους προέδρους! Ο ένας, ο Αμερικανός, να θέλει και καλά να κλείσει τη θητεία του με τον Παρθενώνα (ποιας περιόδου; γιατί στις καρτ-ποστάλ δεν φαίνεται). Σίγουρος που η επικράτειά του απλώνεται παντού, και στον πολιτισμό και στην Ασφάλεια. Και στις γιγαντοαφίσες του δρόμου και στην ψηφιακή ολοκλήρωση, και στο Αιγαίο και στη Σούδα. Ο άλλος, ο Γερμανός, έχει αναλάβει το ταμείο. (Στη χειρότερη, θα αναπτυχθούμε όπως η Πορτογαλία.) Ακόμη και με μια έκθεση-σούου;

...Που πάντως, όταν ξεκίνησε, αφορούσε στη... δημοκρατική εμφάνιση της τότε γερμανικής ψυχής : Στον μεταπολεμικό, σε

έναν Οικονομικό Ολοκληρωτισμό. Αντί για τα φρικαλέα της εγκλήματα που προηγήθηκαν... Και απεδείχθη η ανώτερη «μαθήτριά» της Άπω Δύσεως.

5.

Learning from Athens, όμως, είπαμε.

Καταθλιπτικός λοιπόν, κατά μία έννοια, είναι αυτός που όχι απλώς δεν πιστεύει στις δικές του δυνάμεις, αλλά του λείπει κι η δύναμη, η ώθηση να προστρέξει στον διπλανό του – να αντιδράσουν από κοινού. Αυτό δηλαδή που συμβαίνει εδώ και πολύ καιρό στον πολίτη αυτής της χώρας. Τον ιδρυματοποιημένο. Όχι μόνο λόγω της κυβέρνησής του, αλλά και λόγω της περίπου hikikamori συμπεριφοράς του. Οι άνεργοι πλέον, ως γνωστόν, πουθενά στον κόσμο δεν είναι και τόσο άνεργοι. Όχι μόνο στην Ελλάδα των μνημονίων, αλλά παντού. Δραστηριοποιούνται στους «παράλληλους κόσμους» των δικτύων, στην «επαυξημένη» πραγματικότητα, στην σε όλους τους χώρους παρουσία-απουσία. Μέχρι να κλειστεί κανείς στο κουκούλι της Απουσίας.

*

Περπατώντας άλλωστε από του Φιλοπάππου στο ΕΜΣΤ και από κει στο Ωδείο ίσως και μέχρι την πλ. Βικτωρίας, όπως καταλαβαίνετε, δεν αλλάζει και τίποτε... Αλλά, όπως οι διαφημιστικές ομορφιές και οι ιδέες τους, οι λογότυποι τα μηνύματα και τα σποτάκια, συναγωνίζονται πολλές φορές σε τετραγωνικά μέτρα τον ωφέλιμο αέρα που αναπνέουμε• όπως και στην αρχαία Ρώμη, παρέα με τους ντόπιους συγκατοικούσε ένας αταίριαστα γιγάντιος αριθμός αγαλμάτων (και μάλιστα αντίγραφα)• κι όπως -μετά τη νίκη των βυζαντινών εικόνων και της παποσύνης- οι αγιογραφίες ξεπέρασαν πολλές φορές σε νούμερο τους κατοίκους ενός μικρού τόπου, κι ενός νησιού ακόμη, κατά αυτόν τον τρόπο, εκτός κι απ' την αλήθεια πραγματικότητα που αντιμετωπίζουμε, εκτός κι απ' την αλήθεια που μας περιμένει με το ρόπαλο στη γωνία, υπάρχει κι ο «παράλληλος κόσμος», κυρίαρχος, όχι απλώς της φαντασίας αλλά

των φαντασμάτων. Δήθεν απών.

Κι ενώ ο πλέον κοσμοπολίτης μέχρι την πρόσφατη «παγκοσμιοποίηση» πολιτισμός, ο ελληνιστικός, άπλωσε το αντίγραφο της ελληνικής τέχνης στα πέρατα του τότε γνωστού κόσμου, και η Κοινή έγινε η παγκόσμια γλώσσα τουλάχιστον των ελίτ (ο Ιουλιανός, παρά τον ήδη θεσμισμένο χριστιανισμό, υπερηφανευόταν πως ήταν... Έλλην τοις επιτηδεύμασι – σήμερα τι θα δήλωνε; ούτε καν Αμερικανός), και όμως, ούτε τα θέατρα στις καινούριες πόλεις άλλαξαν το πολίτευμα, όπως συνέβη με τη θεατροκρατία στην κλασική Αθήνα, ούτε τα αγάλματα-αντίγραφα το ζήτημα της ελευθερίας ή του ειδώλου. Φάνηκε έτσι, και τότε, για άλλη μια φορά, ότι «Πρόοδος» -το placebo των εποχών μας- δεν υπάρχει. Ότι κάθε πολιτισμός παράγει βέβαια και προάγει τις μηχανές και τις τεχνικές που του αξίζουν.

Άλλωστε, μετά την τραγικότητα του Πελοποννησιακού πολέμου, εξαφανίστηκαν σιγά-σιγά απ' τον χάρτη οι Τραγωδίες.

*

Από την άλλη, η τέχνη παραδοσιακώς συχνά προκαλούσε την ομορφιά. Σίγουρα και τη σκοτεινή, όχι κατ' ανάγκη νεανική, ή και μηδενίζουσα πλευρά της. Φαίνεται, γι' αυτό κάτι απλώσανε σε τόσα σημεία της Αθήνας... Για να γυρνάνε σα χαζά τα (ενήλικα) «σχολιαρόπαιδα» και οι τουρίστες τρίτης ηλικίας και να μη βρίσκουν τίποτε. Το Κάσελ τουλάχιστον, αποτελεί ένα θεματικό πάρκο όπως τόσα άλλα.

Και το σίγουρο είναι ότι κανείς δεν δείχνει πια να περιμένει ότι η τέχνη θα... προβιβαστεί εκ νέου. Κάποια στιγμή εκτρεπόμενη, ακόμη και σε πολίτευμα! (Που, ως γνωστόν, προσώρας πάσχει από βαριά εξάρτηση.)

Ναι, αλλά και δεν θα πάψει ποτέ να εκφράζει την ανάγκη, τον κόσμο της Ανάγκης – παρά της Επιθυμίας. Να αναδείχνει την πραγματικότητα ως πραγματική. Γιατί, μέχρι και σήμερα, άλλο είναι ένα πορτρέτο Φαγιούμ που σε συνοδεύει μετά θάνατον, κι άλλο η φωτογραφία διαβατηρίου που σε ελέγχει εν ζωή.

Καθεστωτικές Εϊτίλες

Μπάμπης Βλάχος

Λένε ότι την Ιστορία τη γράφουν οι... νικητές. Εν προκειμένω οι αριστερούληδες που διορίστηκαν απ' ό,τι φαίνεται επιστήμονες επί και μέσω Πασόκ. Ή, η αποφασιστική επικράτηση, καθοριστική για τα Έιτυς παγκοσμίως (και στη χώρα μας) των μήντια – πράγμα που καταντάει περίπου το ίδιο. Μια και την έκθεση που είδαμε στο Γκάζι θα τη ζήλευε οπωσδήποτε από εκπαιδευτική άποψη, όπως παλαιότερα τα ιστορικά ντοκουμέντα του Σκάι, ακόμη και το ίδρυμα Σόρος.

Η «Ελλάδα του '80» μπορεί να πουλάει «αισθητικά» και «νοσταλγικά», απέχει όμως παρασάγγας από τις όποιες αλήθειες και την πραγματικότητα της εποχής, ακόμη κι όταν παριστάνει ότι «κοροϊδεύει». Ανθολογώντας και τσιμπολογώντας, από τα πρωτοσέλιδα του Λαμπράκη κατά προτεραιότητα, τα κατατοπιστικά και αμερόληπτα, όντας παντελώς εκτός της (ταπεινής) πραγματικότητας των αιώνιων θυμάτων της Ιστορίας -των σύγχρονων ψηφοφόρων/δημοκρατών, της πελατείας του «σοσιαλισμού», της χρόνιας ρωμαίικης κακομοιριάς αλλά και της επερχόμενης «λαμογιάς»-, που όμως έχαναν ήδη τότε τουλάχιστον τις ιδεολογικές τους αυταπάτες, μια και η Πρόοδος (εκτός από οικονομική) είναι πρωτίστως αναγκαιότητα και ιδεολογία της εξουσίας και ποτέ δεν υπήρξε «για όλους»- δεν κάνει καν ως Έκθεση την προσπάθεια ενός καλού μουσείου, ενός μαιωλείου βρ' αδερφέ... Παραχαράσσοντας εν πολλοίς, για λόγους αμεροληψίας υποθέτουμε, ακόμη και την είδηση. Αρκεί, να πιστέψει κανείς την πασοκική προμετωπίδα περί «ευημερίας, δημοκρατίας» και... «Μέλλοντος». Που σήμερα πλέον, είτε με το στανιό, είτε από

μεθαύριο-με-το-καλό χωρίς μνημόνια -όπως ισχυρίζεται ο εκάστοτε μεταΠασόκ Τσίπρας-, όλοι το έχουμε δει πού έβγαλε, πού μας πηγαίνει. Και ευτυχώς που η σύγχρονη φυσική απορρίπτει ως λάθος κι αναξιόπιστη την εκπαιδευτική γραμμή παρελθόν-παρόν-και μέλλον. Ευτυχώς. Γιατί αυτή η γραμμικότητα είναι που μας κακόμαθε.

*

Για παράδειγμα: Οποσδήποτε το να μην εννοείς αυτά που λες ή και, άλλα να εννοείς κι άλλα να κάνεις, είναι μια κατάκτηση και συνήθεια που ο νεοΈλληνας άργησε να τη σπουδάσει και να τη μοιράζεται, να την εκδημοκρατίσει. Αλλά αφότου πήρε το πτυχίο της ποιος τον πιάνει.

Η μεγάλη αλλαγή λοιπόν που οριστικοποίησε, καθιέρωσε και διέδωσε τέτοιες και άλλες πολλές, τις νέες συνήθειες της δεκαετίας του '80, επιπλέον και γιατί έβαλε επιτέλους την τηλεόραση στο κάθε σπίτι -και προς το τέλος της δεκαετίας σε παγκόσμια κλίμακα εκκίνησε το Ίντερνετ και την κινητή τηλεφωνία-, στη χώρα μας λειτούργησε και πραγματώθηκε όχι μόνο με τον πολιτισμική **μικροαστίλα** που επιδεικνύει η Τεχνόπολη και -μη χάσει- η Στέγη mall, αλλά βέβαια κυρίως με την ξέκωλα μεταδοτική, την αχαλίνωτη τότε **Πασοκίλα**. Πράγματι. Το Πασόκ στην εξουσία, καταρχάς πέτυχε πάραυτα να καθηλώσει κι... αποδομήσει το επικίνδυνα κοχλάζον κατά την πρώιμη μεταπολίτευση -σε εποχές, ακόμη, ιδεών- Κοινωνικό Ζήτημα.

Μετατρέποντας κάθε τι Κοινωνικό σε εξαγοράσιμο, σε κρατικό (στο αντίθετό του δηλαδή) – σε Κρατισμό. (Και δεν εννοούμε βέβαια τις κρατικοποιήσεις που ήδη, τις μεγαλειωδέστερες, είχε ήδη κάνει ο Καραμανλής, και που ακόμη κι ο Μητσοτάκης αργότερα συνέχισε ως ενδεικνυόμενες για τον εγχώριο καπιταλισμό...) Πολλά χρόνια αργότερα το ίδιο θα επιτύχει και το μετα-πασόκ Σύριζα. Με την αρκούντως σημαντική διαφορά βέβαια, ότι το Πασόκ το πέτυχε μοιράζοντας (ξένο) χρήμα. Έως ότου εξαγοραστεί και διαφθαρεί -τον καιρό του Σημίτη, και επί Χρηματιστηρίου- και η τελευταία γιαγιά στο τελευταίο ακριτικό χωριό. Ενώ ο

μεταμοντέρνος Σύριζα το πετυχαίνει ακολουθώντας πιστά την πρόσφατη, παγκόσμια χρηματοπιστωτική ολοκλήρωση, του Ελέγχου δια της κάρτας (σίγουρα και σε χώρες χωρίς κάπιταλ κοντρόλς, όπως η Σιγκαπούρη για παράδειγμα), της δραστικά περιορισμένης ρευστότητας. Και προπαντός, με τη συνολική Ιδρυματοποίηση του πληθυσμού – αρκεί το χρεωκοπημένο κράτος (και οι ίδιοι) ναν' καλά.

Στα Έιτυς λοιπόν, επιτεύχθηκε στη χώρα -μέσω εξαγοράς και εργαλειοποίησης- ο οριστικός κατακερματισμός της Κοινότητας για λογαριασμό του Ατόμου. Ο εξαγριωμένος, ο ριζικός εκδυτικισμός (στο όνομα του «σοσιαλισμού» μάλιστα), που καμία Δεξιά δεν μπορούσε μέχρι τότε να πετύχει... Αυτή η μοντέρνα διάλυση, ενός αποπλανημένου -στα πεδία των μαχών του χρήματος- Εαυτού, το πολλά υποσχόμενο όργιο του ατομικισμού. Η αχαλίνωτη μίμηση του homo communicans, η αφασία του teleopticus – ζώου κι επενδυτή ταυτόχρονα. Κι η αρρωστιάρικη απληστία του νεόπλουτου με τα νέα ήθη, που από αυτήν εδώ τη δεκαετία -βάλε και τη σχεδιασμένη ατιμωρησία- αρχίζει ήδη και κτυπάει κόκκινο.

Γιατί το Πασόκ, με ξένα κόλλυβα, πέτυχε κι εκλαϊκευσε τον φαουστικό άνθρωπο. Η γενικευμένη εξαγορά, η Αλλαγή του, ως πλάνο... δημοκρατικής/ μικροκυτταρικής διείσδυσης της εξουσίας, υπήρξε εν τέλει ο απενοχοποιημένος Διάολος για τον νεοΈλληνα. Που πήρε φόρα. Μέχρι ο Σόιμπλε κι οι προτεστάντες του λίγα χρόνια αργότερα, να τον ξαναγεμίσουν δανεικά και ενοχές.

Και όλα αυτά κάτω απ' τον πέπλο του «εκσυγχρονισμού» και της Προόδου. Άλλωστε, πάντα η σύγχρονη εξουσία βάφτιζε «ανάπτυξη» τη μηχανή της.

*

Έτσι λοιπόν, όποιος δεν καταδείχνει/ καταγγέλλει αυτό που άλωσε τον νεοΈλληνα της μεταπολίτευσης, κάνοντας δήθεν επιστήμη τη σήμερα ημέρα και κοινωνιολογία... των μήντια (είτε ως αριστερός είτε ως δεξιός, είτε -προπάντων- ως

νεοφασίζων/(νεο)φιλελές, κεντρώος δηλαδή), στην καλύτερη περίπτωση παίζει απλώς το παιχνίδι, την «αρπαχτή», της λεγόμενης μεταμοντέρνας Αγοράς – τίποτε άλλο. Της ανάπηρης κι αυτής, λόγω «κρίσεως».

Στην Ελλάδα φαίνεται, το καθυστερημένα μεταμοντέρνο, όχι ο μηδενισμός ή η απάτη του αλλά η συνακόλουθη μπούρδα είναι αυτό που σήμερα επιπλέει. Από την πολιτική και τον Σύριζα, από τον Μητσοτάκη και τους... δημοκράτες ψηφοφόρους, έως τις δήθεν «πειραγμένες» θεατρικές παραστάσεις που πλειοδοτούν. Μόδα που διαπερνάει βέβαια κουτσά στραβά και τις εκπαιδευτικές μπούρδες τύπου Τεχνόπολης και Στέγης για τα Έιτυς... Ευτυχώς που υπήρχε και κάνα πάρτυ.

*

Γιατί εκείνο που χάθηκε αλλά δεν λέγεται, για πολλοστή -ας πούμε- φορά στην Ιστορία, απ' τη δεκαετία του '80 σίγουρα, μαζί με την «αθωότητα» της Κοινότητας και ίσως οριστικά τον κόσμο των Ιδεών, είναι η... ιδέα της Ελευθερίας. Όχι η ίδια που, τότε υπήρξε; Όχι αυτήν που σου προσφέρει το χρήμα. Αλλά, η έ λ λ ε ι ψ ή τ η ς . Από τα μάτια των τωρινών σκλάβων. Εύκολα τη διακρίνει κανείς.

Και γιατί όπως έγραφε κάποιος φίλος τότε, στο μόνο πραγματικά σημαντικό περιοδικό στα Έιτυς (και που βέβαια δεν υπάρχει στην Έκθεση) «...Μάς ξημερώνει η ευτυχία του ζώου. Θα περισεύσει ίσως ο άρτος ο επιούσιος. (Κι η ατιμωρησία, λέω εγώ.) Αλλά θα λείψουν αυτά που έθρεψαν την Κοινότητα... (Ο πάλαι ποτέ, ο απαγορευμένος -ιδίως στις προηγμένες δυτικές κοινωνίες!- Δημόσιος Χώρος.)». Υπερβολές.

Εκτός κι αν είχε προβλέψει ως ανθρωπότυπο τον δήμαρχο των «επιτυχημένων» CEO, τον... απλό υπηρέτη του νόμου και της τάξης, κάποιον Καμίνη.

Ομπάμα

Μπάμπης Βλάχος

Ως εσχατιά της Αμερικανικής Δύσεως, η μικρή ταλαιπωρημένη μας χώρα φιλοξένησε εσχάτως την κατακλείδα, έναν ύμνο στη δυτική «δημοκρατία», του σύγχρονου αυτοκράτορα Ομπάμα. Του σίγουρα ξεχωριστού, πολύ μοντέρνου, προπάντων πολύ σταρ. Που πρόλαβε και βομβάρδισε βέβαια -για να διαδώσει την περί ης ο λόγος δημοκρατία- ως αρχηγός των Ενόπλων Δυνάμεων, εκτός απ' το «ιστορικό» ISIS ή τον Μπιν Λάντεν, επτά έως οκτώ χώρες πού να θυμάται κανείς – τις περισσότερες πάντως από όλους τους προηγούμενους planet men ... Και πρόλαβε, κυριολεκτικά να πετάξει στη φτωχοποίηση μερικά επιπλέον εκατομμύρια Αμερικανούς – εξ ου και η αντι«παγκοσμιοποιητική» ψήφος τους... Άλλωστε είναι ακόμη στο τιμόνι, τουλάχιστον της Χώρας που κυνήγησε κι εξόρισε έναν Σνόουντεν -αγαπημένο του οπωσδήποτε θέμα-, που πρώτη και καλύτερη δημιούργησε το νέο «Προσφυγικό» (!), και για να μην ξεχνιόμαστε την παγκόσμια οικονομική «Κρίση». Δηλαδή τη νέα μεγάλη ανακατανομή, της πρώτης του τετραετίας, σε καιρούς υπερσυσσώρευσης... Παρότι όπως κι ο ίδιος είπε -ως πρόσωπο/εταιρεία πάντοτε, περιορισμένης ευθύνης- είμαστε τυχεροί που ζούμε σ' αυτήν εδώ την Ιστορική Εποχή, την καλύτερη απ' όλες!... Μπέρδεψε την Ακρόπολη με την κολυμβήθρα του Σιλβάμ – σίγουρα.

Σίγουρα γιατί οι ταχύτητες κι οι εξελίξεις στον τωρινό Παγκοσμιοποιημένο κόσμο -που ο Ομπάμα «κριτικά» κατεξοχήν υμνεί, και που ο Τραμπ στα λόγια για την ώρα κατακρίνει- είναι καταγιγιστικές. Το ξέρει καλύτερα από όλους. Γιατί αυτό που σάπισε επί των ημερών του είναι ακριβώς η δυτική ΑΝΤΙΠΡΟΣΩΠΕΥΤΙΚΗ δημοκρατία, το επάγγελμά του. Εξ ου και η ψήφος των Βρετανών, των Αμερικανών, ίσως και των Ελλήνων στο περυσινό δημοψήφισμα... Και πάντως όχι η, πλατωνική περίπου -τι ειρωνεία!-, δημοκρατία των αρχαίων Αθηναίων. Η λεγόμενη από τα σύγχρονα μειοψηφικά ρεύματα της δύσης, ρομαντικά ίσως, και «άμεση». Τη στιγμή που βέβαια άλλο ο ένας πολιτισμός κι άλλο ο

άλλος. Δεν προάγουν καν παρόμοιες αξίες. Ο δικός μας οπωσδήποτε τον Ολοκληρωτισμό της οικονομίας – αυτό που είναι και το πολίτευμά του. Σ' αυτό προσανατολίζονται για λόγους... ποικιλίας και αδηφάγου επέκτασης τα εργαλεία (όπως περίπου ο ίδιος), οι τεχνολογίες του – τα «υπόλοιπα»! Πράγμα που, και πλατωνιστής να είσαι το βλέπεις θες δε θες. Δια ψηφιακού οφθαλμού... Αλλά εδώ ακόμη κι ένας Νίτσε κι ένας Χάιντεγκερ -της πλέον μερκελικής, συμμαχικής καταγωγής δηλαδή, της πλέον πλούσιας μετά την ελληνική κι «εξειδικευμένης» σ' αυτά γλώσσας- τα μπλέξανε... Ο Ομπάμα (χρήσιμο βέβαια το βίντεο) δεν θα αγόραζε – ένα ενθύμιο έστω δημοκρατικής ανασκαφής;

Κι άλλωστε ποιος αποδώ κι εμπρός θα υπερασπιστεί την μέχρι τούδε παγκοσμιοποίηση, τα αστικά της κοινοβούλια και την τηλεψήφο, (τη γνώριμη αντιπροσωπευτική δημοκρατία ή και την τύπου Βρυξελλών), μπρος στο «στρίμωγμα» των πλανητικών δυτικών εταιρειών και των υπερπλουσίων απ' τη γιγαντοποίηση των Ασιατών – από την ανώριμη ακόμη αλλά επερχόμενη ευρωπαϊκή ακροδεξιά και την καλπάζουσα τραμπική/αμερικανική γελοιοφροσύνη; Μα φυσικά η κοινοβουλευτική Αριστερά (!) και η φιλελεύθερη Δεξιά. Δοκιμαζόμενες. Οι δήθεν, παλαιάς κοπής, ανταγωνίστριες. Αμφότερες νέο- liberal κατά τις ανάγκες των καιρών – τα ψεύτικα τα λόγια τα μεγάλα. Αυτά που ονομάζουμε στις δυτικότροπες κοινωνίες... ΚΕΝΤΡΟ. Δηλαδή κατ' ουσίαν τ ο ν υ π έ ρ τ α τ ο λ α ῖ κ ι σ μ ό .
Ανώτερο από τον άξεστο/μοδάτο για τον οποίον εγκαλούν οι κεντρώοι τους υπόλοιπους... Ζήτημα στυλ.

*

Ναι αλλά, πράγματι. Άλλο Ομπάμα, έστω Κλίντον, κι άλλο Τραμπ. Ιδίως ως ολογράμματα – με δημοκρατικές διαδικασίες πάντοτε. Μένει βέβαια να δούμε και τη στροφή της Αμερικής επικεντρωμένη. Στο, επιτέλους, «χτύπημα» της Κίνας. Με κάπως σύμμαχο τον Πούτιν (!) και την «Ευρώπη» λίγο πιο μακριά, κι αγαπημένη. Σχέδια.

Στο μεταξύ ο Μπαράκ πάνω απ' όλα θα είναι Σταρ. Πατάει το σανίδι του «Νιάρχος» κι ανεβαίνει η αξία του υλικού. Εξ ου και η μαζική καψούρα... – άυλος κι απλησίαστος όπως τα περισσότερα σελέμπριτι. Μια και κατοικοεδρεύει εκ των πραγμάτων (όχι και τόσο στον «Αστέρα», αλλά) σ' αυτόν τον Τέταρτο κόσμο, της NSA

και των δορυφόρων. Παρέα μ' ένα σωρό νεοκαρνάβαλους όπως ο Τραμπ. Και βέβαια στα live ζηλευτός. Ακόμη κι από τον χαπακωμένο Τσίπρα. Που πέρυσι το καλοκαίρι εξαιτίας του πήρε τα πρώτα πολλά χάπια – αυτό θυμήθηκε φαίνεται... (ποιος ξέρει και τι του είπε για την Κύπρο ας πούμε). Κι οπότε ξετύλιξε ένα σωρό μειονεκτικές συμπεριφορές για να εκφράσει τον επαρχιώτικο –όσο και οι καψουρεμένες-, τον συναδελφικό του θαυμασμό. Με τη σχετική διαφορά πως ο διάδοχος-σελέμπριτι, πιότερο γελωτοποιός, αδίστακτος και μπίζνεσμαν παρά «ιδεολόγος» (όπως συνήθως οι ουκ ολίγοι ευτυχώς επικριτές του), ο επιτυχημένος, ξεκινά να παίζει ως ήδη δισεκατομμυριούχος... Τις ξέρει τις ανάγκες των ομοίων του.

*

Εν κατακλείδι πάντως, για να μην είμαστε κι αχάριστοι, η εμπορική διαφήμιση της χώρας υπήρξε μέσω Ομπάμα μοναδική. Μόνο που, άλλο «Ομπάμα», άλλο οι κυβερνήσεις κι οι εξελίξεις στην «παγκοσμιοποίηση», κι άλλο η δημοκρατία που αφορά τους πληθυσμούς. Άλλα στρατόπεδα. Παρότι στην Επικοινωνία «ενοποιώντας» τα, δικαιούσαι να το παίζεις κι απατεώνας – ξανθός ή μαύρος. Ή και να είσαι • βέρος πωλητής. Ζήτημα «αμεσότητας».

Αθήνα, Νοέμβριος 2016

Αριστεράς Εγκώμιον – Σχετικά με την Ελληνική Κοινοβουλευτική Αριστερά

Μπάμπης Βλάχος*

ΜΕΡΟΣ Α: ΟΙ ΙΔΕΕΣ

Οποσδήποτε η Αριστερά που εξακολουθούν να ονειρεύονται οι περισσότεροι, κρυφός πόθος και γέννημα της όψιμης Νεωτερικότητας και κυρίως του 20^{ου} αιώνα, θα σου πουν ότι δεν είναι αυτή που κυβερνά στην Ελλάδα ή αυτή που αντιπολιτεύεται στα διάφορα δυτικά κοινοβούλια. Πράγματι. Αυτή είναι η Κοινοβουλευτική Αριστερά. Βασικός μέτοχος των ολιγαρχικών καθεστώτων της Δύσης. Και που για ευνόητους λόγους εξακολουθούν όλοι να τα αποκαλούν «δημοκρατία» (πάει με το γραμμάριο, «περισσότερη» ή «λιγότερη»), όπως αυτοαποκαλούνται και οι Βορειοκορεάτες και οι Άραβες και όλοι. Όχι τόσο ως ένα φόρο τιμής στις αστικές επαναστάσεις που τα καθιέρωσαν κάποτε, όσο ως εμπέδωση της περιφρόνησης που τρέφουν τα καθεστώτα και οι κυβερνήσεις για τους εξαρτημένους πληθυσμούς τους. Τους πελάτες.

Εξάρτηση, που στη Δύση σφραγίζεται (γιατί στην Ασία έχουμε επιπλέον τις θεοκρατίες και τους Πατέρες-μονάρχες πλην των γνωστών Πολιτικών Γραφείων) με την εργαλειοποίηση κι εμπορευματοποίηση επί παντός. Προπάντων του προϊόντος-Εαυτού, εν μέρει μόνο αφόρητος. Και βέβαια, της εξ αυτού Επικοινωνίας. Πρωτίστως δηλαδή, από τον πολυδιαφημισμένο αλλά ακόρεστο Ατομοκεντρισμό, το καμάρι-επίτευγμα του ευρωπαϊκού, ενός «προηγμένου» κατά τα άλλα σε σημείο παρακμής κι απόγνωσης πολιτισμού. Και πάντως δέσμιου, ενός ανεπανάληπτου στην πρόσφατη ιστορία της δύσεως Ολοκληρωτισμού: της οικονομίας, εννοείται. Καθότι, παρά την πρωτοφανή υλική αφθονία, αντί να αυτονομηθεί ο παραγωγός της, «αυτονομήθηκε» Εκείνη.

Κι έχεις και την... Αριστερά να πολιτεύεται, ακολουθώντας εν τέλει (πιστά κιόλας) τις επιταγές του ολοκληρωτισμού της Οικονομίας – πάντα έτσι έκανε. Ακόμη κι όταν σκέφτεται –όχι πια– ως «προοδευτική» μαρξίστρια, αντιπαλεύοντας δήθεν τη νεοφιλελεύθερη επικράτεια της Απολυταρχίας. Κι ονομάζοντας «νεοφιλελεύθερο» το ό,τι να 'ναι μπας και το ξορκίσει... αναπαράγοντάς το – μια και αρμοδιότητά της θεωρεί την επικράτηση του κρατισμού και του ελέγχου. ...Το οιοδήποτε (αντικρατιστικό) φάντασμα την κοιτάζει αγριωπά μέσα από τον

καθρέφτη ως δίδυμο είδωλό της – ως το απαραίτητο συμπλήρωμά της. Πρόκειται βέβαια για καθεστωτικά, και εν τέλει κατ' επάγγελμα ψέματα –δηλαδή κερδοφόρα στα ζητήματα εξουσίας–, για συμπαιγνία συμφεροντολόγων και... επιστημόνων του οιαδήποτε τυχάρπαστου deal – είναι τα Οικονομικά επιστήμη; Ούτε καν ανάλογα τη σχολή και το στρατόπεδο... Άλλωστε ούτε καν ένας Piketty ή ένας R. Gordon δεν μπορούν να το ισχυριστούν –όπως το... προεξόφλησε «επιστημονικά» ο Marx–, πόσο μάλλον να το θεμελιώσουν. Και ήδη η αθεράπευτη κρίση Υπερσυσώρευσης του 2008 το απέδειξε. Πώς το ένα χέρι νίβει τ' άλλο. Πώς το κερδισμένο χρήμα, το κατ' άλλους «κλεμμένο», δεν έχει επίθετο. Είναι **και** ιδιωτικό **και** κρατικό. Κι όχι βέβαια... «Δημόσιο». (Κάπως όπως δεν υπάρχει «δημόσια» τηλεόραση. Παρά μόνο κρατική. Για όσους κάνουν ότι δεν αντιλαμβάνονται την εξ αρχής θεμελιώδη διαφορά.)

*

Στην Ελλάδα, πάντως, όταν λέμε Αριστερά εννοούμε ΚΚΕ. Το αναγνωρισμένο. Κυρίως λόγω του αίματος που χύθηκε κάποτε. (Και βέβαια του ανελέητου κυνηγητού από Τάγματα Ασφαλείας, κυνηγούς κεφαλών και δωσίλογους της φύσει και θέσει ξενόδουλης Δεξιάς –που ως γνωστόν, μάλλον συνεργάστηκε παρά Αντιστάθηκε τότε–, τους αιμοβόρους αποικιοκράτες τύπου Τσόρτσιλ, και οπωσδήποτε τις μετεμφυλιακές κυβερνήσεις με τις εξορίες και τα «κοινωνικά φρονήματα» – αυτά που αγόρασαν πλέον... οι τράπεζες! Τη δραματουργία της Ήττας.) Αλλά και της παράδοσης. Όλα τα κόμματα της αριστεράς και τα κομματίδια συνεχίζουν, σχεδόν έναν αιώνα τώρα, να ετεροκαθορίζονται από τη «λογική» αυτού του κόμματος. Η δήθεν «ανανεωτική» Αριστερά, η δυतिकότροπη (που απλώς πήρε εργολαβία πιο σύγχρονους τομείς, την εκπαιδευτική κουλτούρα και τις τέχνες, το εισαγόμενο μεταμοντέρνο, «ειδικευμένα»... στα ευρωπαϊκά προγράμματα), αλλά και οι τέως μαοϊκοί, και μεγάλο μέρος των ψηφοφόρων των εν συνεχεία αετονύχηδων του Πασόκ από αυτή τη μήτρα προέκυψαν.

Έτσι, το φαινόμενο του μεταπολιτευτικού Κνίτη (καμία σχέση με τα έπη – κληρονόμησε μόνο τη λύσσα για αδυσώπητες ιεραρχίες,

την «πρακτορολαγνεία» των πατεράδων του) ήταν και είναι μοναδικό για δυτική χώρα. Ενώ όχι του Δαπίτη. Και δεν θα ήταν υπερβολή να λέγαμε ότι δεν υπάρχει μεγάλη ελληνική εταιρεία και σίγουρα τηλεοπτικό κανάλι, εταιρεία δημοσκοπήσεως και μεγάλο ΜΜΕ, που να μην έχει για διευθυντή ή έστω διευθυντικό στέλεχος έναν Κνίτη – τέως, το πιθανότερο. Τώρα πια και η κυβέρνηση της χώρας. Ακόμη και οι τέως (και νυν!) τροτσκιστές, παρότι κάποτε κυνηγήθηκαν και δολοφονήθηκαν από αυτήν την εγκληματική για την αριστερή της αντιπολίτευση μηχανή, περίπου την ίδια γλώσσα συνεχίζουν να μιλάνε. Ακόμη και οκ ολίγοι, δραστήριοι και μαχητικοί «αντιεξουσιαστές».

Παρότι αυτή η μηχανή εδώ και σχεδόν έναν αιώνα (μάλιστα και πριν το 1924 που «επανιδρύθηκε», με τους Ζαχαριάδηδες και τους λοιπούς που κατέφθασαν απ' τον κατεστραμμένο ελληνισμό της Ανατολής κι αφότου οριστικά μπολσεβικοποιήθηκε – ίσως το πιο σταλινικό κόμμα της Δύσεως πριν και χωρίς τον Στάλιν–, και που συν τω χρόνω εκτελούσε πλέον μονάχα τις Έξωθεν, κτηνώδεις για τους ντόπιους κι αλλοπρόσαλλες συνήθως εντολές, ακόμη και τις εικαζόμενες! : τότε που ο Μουστάκιας-πατερούλης παράτησε οριστικά την Ελλάδα στο έλεος και τη λύσσα των Εγγλέζων – που ήδη διηύθυναν το κράτος της–, μέχρι να αναλάβει η ψυχροπολεμική ωμότητα της Ουάσιγκτον), μεταξύ άλλων απομόνωσε, εκμηδένισε κι εξολόθρευσε, δολοφόνησε εκατοντάδες (πριν καν την ΟΠΛΑ και τους αδίστακτους κρετίνους «ανακριτές» και «πολιτοφύλακες»), μερικά από τα πλέον λαμπρά και προχωρημένα, αριστερόστροφα κι ελευθερόφρονα μυαλά που γέννησε η χώρα. Είτε ήσαν εργάτες, είτε τα πλέον μαχητικά στοιχεία του ριζοσπαστικού Μεσοπολέμου. Γιατί στην Ελλάδα (όπως και στην Ισπανία και τη Γαλλία) η μεγάλη ριζοσπαστικοποίηση του πληθυσμού των πόλεων προϋπήρξε του Πολέμου. Ιδίως από τον Μάρτιο του 1935 έως τα μεγάλα γεγονότα της Θεσσαλονίκης, Μάιο του 1936. Όπου το Κ.Κ. –όπως πάντα, όπως και σήμερα– καθήλωνε εν τέλει τους μάχιμους και τα γενναία ξεσπάσματά τους... Μέχρι να φθάσουν στο σημείο οι σταλινικοί στην Αθήνα και την Ακροναυπλία, ακόμη και να επευφημούν τις αρχικές πολεμικές επιτυχίες των Ναζί – «σύμμαχοί τους» στην αρχή του Πολέμου!

*

Ενόσω λοιπόν ο Άρης, παρά τη δυσαρέσκεια και την καχυποψία του Κόμματος, θα οργάνωνε από το μηδέν το αγροτικό Αντάρτικο και την επική εθνική Αντίσταση, οι κομισάριοι της Αθήνας ευτυχώς θα αγνοούσαν ή θα παράβλεπαν την πηγαία κι **από τα κάτω** αυτο-οργάνωση/αυτο-διαχείριση πολλών ορεινών περιοχών (έτσι κι αλλιώς ξεχασμένες από το κράτος). Που βέβαια μπορεί να μην έφτασαν σε ριζοσπαστικότητα τα χωριά της Καταλωνίας και της Αραγωνίας του '36-'37, όμως ήδη απ' το '43 ξεπέρασαν (φερ' ειπείν με την ψήφο των γυναικών) συντηρητισμούς αιώνων, ακόμη και των μεγάλων πόλεων. Τη στιγμή μάλιστα που το ΕΑΜ (κατά τον Πυρομάγλου) είχε μόνο 10% κομμουνιστές στις τάξεις του, και ουκ ολίγους «δημοκράτες» γενικώς, ο δε Άρης –υπεράνω των άκαπνων ιδεολογιών στο βουνό, πολλοί και γνωστοί στρατιωτικοί διοικητές του ΕΛΑΣ υπήρξαν ακόμη και βασιλόφρονες– εύκολα φορούσε τη χλαίνη της νέας Εθνεγερσίας, πράγματι, του αληθινού πατριώτη, καλύπτοντας έτσι την πρότερη έλλειψη πολιτικού βίου των συντηρητικών κατά βάση και αγράμματων χωρικών στους οποίους απευθυνόταν. Γιατί ο Άρης πάνω απ' όλα, σ' αυτούς τους ακραίους ιδεολογικά καιρούς, διέθετε –σίγουρα μορφωμένος– το σπάνιο χάρισμα του Πολεμιστή – αυτό καλλιέργησε. Αυτή τη σύνθεση από ένα βαθύ (αδιαπραγμάτευτο δηλαδή) αίσθημα μεγαλόπνοης Ελευθερίας, που φέρει για να υποφέρει κανείς –εξ ου και τον... υβρίζανε ως «αναρχικό» και «συμμοριτή», αν και καθ' όλα αρχηγικός και εκτελεστής μιας ανελέητης πειθαρχίας–, αλλά κι από μια υπό δοκιμήν «αφοβία» θανάτου, ο απόλυτος συνδυασμός. Ο τζόγος! Όχι αυτόν που χειρίζονται οι σύγχρονοι επιχειρηματίες κι επενδυτές για να τη βρίσκουν. (Ή κάποιοι αφόρητα εξουσιολάγνοι σημερινοί κυβερνητικοί, που μόνο η χαρτοπαιξία φαίνεται τους «συγκίνησε» στον πρότερο βίο τους.)

Κι ωστόσο ακόμη κι αυτός, ειδικά αυτός, που θα μπορούσε μετά τις νίκες στην εχθρική Πελοπόννησο (κι αντί για τη δόλια «εξορία» του από την ηγεσία στην Ήπειρο) να 'χε πάρει και την Αθήνα –ο ΕΛΑΣ εκείνη την περίοδο είχε συγκριτικά με κάθε άλλη εμπλεκόμενη στον Πόλεμο χώρα, μακράν τη μεγαλύτερη πολιτικο-

στρατιωτική Ισχύ, σχεδόν απόλυτη για κίνημα Αντίστασης—, ώστε να περιορίσει τους αδίστακτους Βρετανούς (που φιλοδοξούσαν να μετατραπούν σε χειρότερους κι απ' τους Γερμανούς κατακτητές) στη θάλασσα, απεδείχθη λίγος μπρος στο Κόμμα. Μέχρι τις τελευταίες του πορείες-περιπλανήσεις δεν έλεγε να χωνέψει την κομματική απόρριψη. Άλλος θα τη θεωρούσε τιμή του. Περίμενε μάταια ένα χαρτί, που θα τον έστελνε συστημένο στις υποτιθέμενες (υπό διαμόρφωση) «σοσιαλιστικές» χώρες. Δέσμιος εν τέλει τουλάχιστον δύο, ισχυρών ψευδαισθήσεων. Και για τις δύο Ορθοδοξίες...

Γιατί από την άλλη ως γνωστόν, παρασεβόταν το παπαδαριό και τους αντιστασιακούς μητροπολίτες (πολύ αυστηρός με τους χωριανούς και τους αντάρτες αν δεν τους τιμούσαν), όχι τόσο για λόγους «λαϊκισμού» όπως ειπώθηκε, για να κάνει τη δουλειά του, όσο γιατί ευφυώς αναγνώρισε, μέσω παράδοσης, την πρόσδεση του ξεχειλίζοντος λαϊκού στοιχείου της χώρας στην Ανατολή, και πιθανώς χωρίς να το συνειδητοποιεί τη σχετική ομοιότητα και συνέχεια αυτών των δύο μεγάλων της εποχής ιδεολογικών ρευμάτων: του (Ορθόδοξου) Χριστιανισμού και του (Κομμουνιστικού) Κολεκτιβισμού...

Και βέβαια η Αριστερά (αν και συντριπτικά δυτικότροπη πια και στο περίπου άθρη) εξακολουθεί να σέβεται την Εκκλησία και τη λαϊκότητα της θρησκευτικής παράδοσης, κυνικά πλέον. Για λόγους εξουσίας, τελετουργίας και λαϊκισμού. Άλλωστε, στην πρώτη συνέλευση της πρώτης Κυβέρνησης του Βουνού, στις Κορυσχάδες το 1944, και δοξολογία γίνεται και Εθνοσύμβουλοι είναι οι μητροπολίτες Κοζάνης και Ηλείας... Άσε που, αυτή η μοδάτη στις μέρες μας (από όλους) μπουρδολογία/μαϊντανολογία περί «Λαϊκισμού» προϋποθέτει ως πεποίθηση, αφενός τη ριζική ανικανότητα του πληθυσμού να πολιτεύεται *από μόνος του*, αφετέρου τη σαφή αναγνώριση του κυρίαρχου Δυτικού/Νεωτερικού μοντέλου πολιτεύματος (της ανάθεσης), της κατ' όνομα «δημοκρατίας». (Εκλογές, με πολιτικά κόμματα των politically correct συμμοριών που αναδεικνύουν τα Μέσα. Κι αφού πρώτα έχουν δώσει το Ok οι «θεσμοί» κι οι Αμερικανοί – τότε οι

Εγγλέζοι, προ του Brexit. Έτσι ώστε εν τοις πράγμασι να αποδειχθούν άξιοι υπάλληλοί τους. Καλή ώρα.) ...Ούτε στ' όνειρό του δηλαδή, ο κυνηγημένος και σφαγιασμένος ελασίτης του '45 κι ύστερα, δεν θα οραματιζόταν ότι κάποιος... «διάδοχός» του θα επιχειρηματολογούσε επτά δεκαετίες αργότερα στη Βουλή απλά ως φοροτεχνικός.

*

Αλλά η παραδοσιακή και αναγνωρισμένη Αριστερά, η διαχωρισμένη αντιπροσωπεία της, ανέκαθεν αντέγραφε (και υπέγραφε), κατά τον χειρότερο μάλιστα τρόπο, και προπαντός αναπαρήγαγε τις δομικές λειτουργίες που υποτίθεται επεδίωκε –στα ψεύτικα τα λόγια τα μεγάλα– να γκρεμίσει. Πάγιο χαρακτηριστικό της. Ανέκαθεν ψόφαγε για διαπραγματεύσεις (ακόμη κι όταν δεν χρειαζόταν να τις κυνηγάει, στην Πλάκα ή το Κάιρο). Γιατί ψόφαγε για **αναγνώριση**. Όχι την απλή, την ανθρώπινη. Αλλά τη συστατική της Εξουσίας, του στερητικού συνδρόμου που διακατέχει κάθε αστικό πολιτικό σχηματισμό. Αλλά και κάθε προσωπικά απαίδευτο και στερημένο. Γι' αυτό και θα 'λεγε κανείς ότι, παρά τις τεράστιες αλλαγές που έχουν συμβεί όλες αυτές τις δεκαετίες, το ΚΚΕ και οι παραφυάδες του, αφότου γίνονται Κόμμα, στην ουσία δεν είχε «προδοτικές ηγεσίες». Ήταν και είναι, και όχι απλώς στα ιδεολογικά, εν τη γενέσει του προδοτικό για τα απλά μάχιμα μέλη. Και βέβαια, άξιο να το αντιγράφουν, σε σιδερένια πειθαρχία και τρόπο λήψης αποφάσεων κι οι δεξιοί και οι κεντρώοι κι οι ακροδεξιοί. Η Πλάκα, ο Λίβανος, η Καζέρτα και προπαντός η Βάρκιζα δεν ήσαν μόνο αποτέλεσμα της εγκληματικής κουτοπονηριάς και της αγραμματοσύνης, και βέβαια μέσω Ρούσου της Μόσχας, των Σιαντο-Ιωαννίδηδων. Κι ας εξυπηρετούσαν, καθότι περίεργες ως συμφωνίες, εκτός από τις ψευδαισθήσεις, τα ωμά συμφέροντα της νεόφερτης στην καπιταλιστική οικογένεια ρωσικής Γραφειοκρατίας...

Αλλά, όταν αναγνωρίζεις τον (χωρίς καμία σοβαρή λαϊκή στήριξη) παπατζή Παπανδρέου ή τον Σβώλο μπας και μαζί με τα ανδρείκελα αναγνωριστείς κι εσύ, το λέει δεν το λέει η αγγλόφιλη πλέον Μόσχα (ο Τσόρτσιλ πήρε το αεροπλάνο και πήγε στον Στάλιν τον

Οκτώβριο του '44 κατά την αποχώρηση των Γερμανών, για να «παρακολουθήσουν» από κοινού ειδικά το Ελληνικό ζήτημα!), εύκολα θα παραδώσεις ως σφάγιο στα Δεκεμβριανά, τουλάχιστον τον ανθό της ελληνικής νεολαίας. Στα μυδράλια των Βρετανών που, παρά τις «υποσχέσεις» βέβαια, μέχρι και τις αρχαίες κολόνες βομβάρδισαν – ενώ οι ναζί, όχι. Και μόνο για το άνισο εκείνο μακελειό και τη Βάρκιζα που προξένησε η ηγεσία του, και ο κατά διαταγή της ελλιπής «σιδερένιος» ιστός του (ρομπότ, κατά τον Στίνα), το ΚΚΕ και οι επάξιοι Συνεχιστές του κερδίζουν τον ανοξείδωτο τίτλο όχι απλώς του «φύσει προδότη», αλλά και του Ιστορικού εξολοθρευτή των καλυτέρων...

Μόνο που η προδοσία, όπως οι περισσότεροι γνωρίζουν, αποτέλεσε και αποτελεί –και δεν το λέμε εδώ για τα επικά συμβάντα– συστατικό στοιχείο του Αριστερού ψυχισμού. (Όπως και η «πατροκτονία» – είτε ως αρχαία, είτε ως σταλινική είτε ως μοναρχική. Αυτό ισχύει ακόμη και για τον Κλάρα, με τον κούτβη γερο-δάσκαλο Π. Τζινιέρη όταν πέρασε στην αμφισβήτηση...) Ίσως γιατί η πρώτη ύλη της –και προϊόν της–, η Ιδεολογία (ως ψεύτικη «απαίτηση» του Καθολικού, η ψεύτικη συνείδησή του), είναι πολύ πιο ευάλωτη στα πάθη. Και στις ψευδαπάτες και τις μεταλλάξεις. ...Απ' ό,τι ο Αρχηγός σε ένα καθαρά αρχηγικό κόμμα, ή τα ανταλλάγματα/συμφέροντα σε ένα άλλο. (Και έτσι, όπως μετά τη Βάρκιζα τα κομματικά στελέχη ξεχύθηκαν στις γειτονιές και τις επαρχίες να πείσουν τα υπό αγγλο-φασιστικό διωγμό μέλη και τους ελασίτες ότι η Συμφωνία αποτελούσε εν τέλει (!) «Νίκη του λαού», χωρίς βέβαια σύγκριση ή μάλλον εν είδει φάρσας, στις μέρες μας έχουμε τους κυβερνητικούς του Σύριζα να πουλάνε τρέλα και να ισχυρίζονται ότι το Μνημόνιο και τα άλλα που ψήφισαν είναι... διαφορετικά, καλύτερα κι απ' τα προηγούμενα. Πουλάνε δηλαδή, ακόμη και τη Γελοιότητα... Διόλου τυχαίο ότι οι μεγαλύτεροι ψεύτες αυτής της κυβέρνησης –ώστε να το φχαριστιούνται κιόλας– είναι τέως κνίτες, ο Τσίπρας, ο Κατρούγκαλος και οι λοιποί.)

*

Αυτή λοιπόν η κατεξοχήν θυσιαστική Μηχανή (το λέμε γιατί οι

τωρινές νέες γενεές, λόγω πασοκικής/οικογενειακής κατεργασίας κι ευκολίας, σε γενικές γραμμές περίπου αφορίζουν, ακόμη και εν μέσω κρίσεως το νόημα της θυσίας, εννοούμε για τα Κοινά), κάποτε άλλοτε της Εσχατολογίας –όπως η αγαπημένη της θρησκεία– και πάντοτε της μεγάλης Τάξης, ήδη από το 1923 δρούσε απεργοσπαστικά και πυροσβεστικά. Γι' αυτό δεν υπάρχουν τα κόμματα; Να καταστρέφουν τα τυχόν ανεξέλεγκτα έως επικίνδυνα κοινωνικά ρεύματα ει δυνατόν πριν καν αυτο-οργανωθούν. Ουκ ολίγα και ζέοντα πριν τον Πόλεμο. Άλλωστε ήδη από το 1920 σεβόταν (!) και κατέβαινε στις αστικοδημοκρατικές εκλογές – μη χάσει. Παρότι γεννήθηκε απ' τα σπλάχνα του πολλά υποσχόμενου εκείνες τις εποχές εργατικού κινήματος... Και μετετράπη βέβαια σε ό,τι αρμοδιότερο αφότου έγινε Κόμμα, για να το τιθασεύσει και να το αποπλίσσει. (Γεγονός που συνέβη βέβαια με όλα τα κόμματα της Β' και της Γ' Διεθνούς, και στη Γερμανία –που έφτασαν να δολοφονήσουν τη σπουδαία Ρόζα– και στη Γαλλία και παντού). Τα παραδείγματα και τα ονόματα είναι πολλά. Κατάφερε να αποκλείσει, να γραφειοκρατικοποιήσει αλλά και να δολοφονήσει εκατοντάδες ευφυείς μη υπαλλήλους της Κομιντέρν... Αναφέρουμε ενδεικτικά, τον απεργό Παπανικολάου –των εργατών του ηλεκτρισμού– που ξεφτίλισε το 1920 μέσα στην έδρα του στην Παλαιά Βουλή τον Βενιζέλο. Και τον δολοφονημένο αργότερα Κ. Σπέρα, πρωτεργάτη της μεγάλης απεργίας στα μεταλλεία Σερίφου. ...Άλλωστε ο Ριζοσπάστης άργησε μια ολόκληρη μέρα να ανακοινώσει ότι ο θεάνθρωπος Λένιν ΑΠΕΘΑΝΕ. Δεν το πίστευαν στην Ελλάδα, το διέψευδαν. Σκέψου να το 'χαν γράψει και για τα Σοβιέτ, της πολυθρύλητης Οκτωβριανής επανάστασης. Ότι είχαν ήδη πεθάνει! – ότι χάθηκε ο έλεγχος από τη βάση. (Υποταγμένα ήδη απ' τους μπολσεβίκους – ήδη από το 1918.) Πολύ πριν την Κρονστάνδη και τον Μάχνο... Γιατί, για ποια εξωχώρια, off shore κι αταξική Ιδέα, για ποιον Παράδεισο, σφαγιάστηκαν, βασανίστηκαν και στερήθηκαν, τόσες και τόσοι χιλιάδες;... (Εκατομμύρια σε παγκόσμια κλίμακα. Παρακολουθώντας απληροφόρητοι την ωμή επιβολή ενός λενινιστικού κόμματος-Διοίκησης, που καταργούσε όχι μόνο τα σοβιέτ αλλά την ίδια τη σαρωτική επινοητικότητα της ρωσικής κοινωνίας.) Για να περνάει ο έλεγχος κι οι αποφάσεις απ' τους πολλούς σε κάποια, αμείλικτη βέβαια,

«αριστερή» Γραφειοκρατία; Ή για να γίνει το χρήμα όπως η βία, μονοπώλιο του –ανατολικού είτε δυτικού– Κράτους. Εκτός κι απ’ τη θεούσα «σιδερένια ή μη, αναγκαιότητα» της κρατικής μηχανής –απαραίτητη!–, που διαφημίζεται ότι φέρει... Ιδίως από τους νεοφιλελέδες που τη χρειάζονται κι ας λένε, όσο τίποτα, για να κάνουν τις δουλειές τους.

Η θλιβερή κι όχι και τόσο «τιμημένη» ιστορία του Κ.Κ. και των συνεχιστών του, φθάνοντας μέχρι και τον ολίγο από Σύριζα, ανήκει στην κλασική σειρά κατά τον 20^ο αιώνα των σχηματισμών (σ’ όλη τη Δύση), που ξεκίνησαν κάποτε από κινήματα και ρεύματα για να εξελιχθούν σύντομα στον πλέον αρμόδιο κι αποτελεσματικό ελεγκτή/χειραγωγό τους. Και μέσα κι έξω απ’ τη Βουλή, όλοι έχουν κάτι να θυμούνται, και στα πανεπιστήμια και στα συνδικάτα... Αλλά και ως καταθλιπτική εσωτερίκευση της ανημπόριας και του αδιεξόδου – για να μην πούμε κυρίως. Αυτό που είναι και το κύριο κατόρθωμα του Σύριζα στις μέρες μας. ...Χώρια οι χωροφύλακες κι οι διαχρονικοί Μανιαδάκηδες. Χώρια τα ΜΑΤ.

Ειδικά η κομψευόμενη «αριστερή» σοσιαλδημοκρατία, ως Κεντροαριστερά, διαχειριστικός πρωταγωνιστής –όπως ο Ολάντ– των πλέον σκληρών προγραμμάτων (τώρα του «νεοφιλελευθερισμού»), είναι εδώ και δεκαετίες κύριος και βασικός εκφραστής όχι μόνο της Κεντρικής ευρωπαϊκής σκηνης –ίσως της μεγαλύτερης νόμιμης Συμμορίας στη νεώτερη ιστορία–, αλλά κυρίως του Ευρωπαϊσμού της προηγούμενης περιόδου, όπου ο καπιταλισμός τουλάχιστον έταζε! (ευημερία, αυτοκίνητα, σπίτια, καταναλωτικά αγαθά, περίπου για όλους.) Και που με τα ψέματα ως συνέχειά της τάζει, την αλφαβήτα του καπιταλισμού! την «ανάπτυξη», η γνωστή στην Ελλάδα «κοριτσιίστικη», και διόλου φουκαριάρα ως... μπροστάρισσα των απειλούμενων μεσαίων στρωμάτων, αριστερά. Η απολύτως δυτικότροπη βέβαια, πλέον. Ως απόρροια και συνήθεια του ψέματος μέσω παρατεταμένου αμοραλισμού, χυδαιότητας και «ιδεολογικοποίησης» των πάντων, της εξουσίας συμπεριλαμβανομένης. Κυρίως. Αυτό που είναι η κληρονομιά του Πασόκ – αυτός είναι ο Σύριζα.

ΜΕΡΟΣ Β: Η ΕΞΟΥΣΙΑ

Μόνο που οι εποχές των Μαζικών (και όχι ατομοκεντρικών) «πρότζεκτ», των μεγάλων θρησκευτικού τύπου Ιδεολογιών, παρήλθαν ανεπιστρεπτί. Παρότι, και το Χρήμα και ο Ψηφιακός κόσμος θα ήθελαν ή μάλλον επιχειρούν (με την κυριολεκτική έννοια της επιχείρησης) να τις υπεραναπληρώσουν. Και πάντως αντάρτικο του Βουνού με καθαρό... αέρα, σίγουρα για τεχνικούς λόγους, δεν είναι δυνατόν να ξαναυπάρξει. Ενώ αριστερά, όπως κι αριστερό πόδι ή χέρι κι αριστερός λοβός, σίγουρα θα συνεχίσει να υπάρχει.

Αν μη τι άλλο διότι η Αριστερά –εκτός από πρωταγωνίστρια στο κοινωνικό φαντασιακό–, ανέκαθεν λάτρευε και λατρεύει εν τέλει δύο από τους θεμέλιους πυλώνες των σύγχρονων καθεστώτων, το Κράτος και την Εργασία – αυτούς αναλαμβάνει. Στην Ελλάδα ιδιαίτερα, που το κράτος ανέλαβε κατ' επανάληψη και τις υποχρεώσεις μιας καχεκτικής, «πονηρής» έως «αληθίρας» αστικής τάξης (σίγουρα επί Καραμανλή, δεν λέμε καν για τον Αντρέα – συνέχισε επί Κωστάκη...) που παρήγαγε παρασιτισμό, ο ρόλος της αναγνωρισμένης Αριστεράς υπήρξε και συνεχίζει να είναι καθοριστικός για το καθεστώς. Αν και, άλλη η παλαιά Ηθική της εργασίας (εφαπτόμενη με τη μικροαστική) και άλλοι οι σημερινοί καιροί της πολύ μεγάλης ανεργίας, των νέων τεχνολογιών/τεχνικών και των προκλητικά εξωχώριων Κυβερνήσεων. Φερ' ειπείν, η «κυβερνώσα αριστερά» στην Ελλάδα –λες και θα μπορούσαν να υπάρξουν αριστερές κυβερνήσεις, εκτός αν εννοούμε τους... Εργατικούς, τον Ολάντ, τον Ομπάμα ή την απαξιωμένη γριά και συμφεροντολόγα σοσιαλδημοκρατία–, χρειάζεται για παράδειγμα, τίποτα δεν είναι δευτερεύον, για να οριστικοποιηθεί επιτέλους η χρήση-έλεγχος των καρτών (μέσω capital controls). Το απαραίτητο πλέον πρόγραμμα Ελέγχου του παγκόσμιου χρηματοπιστωτικού Ζητήματος... Από αυτήν την άποψη, ακόμη κι ένα καφενείο σαν τον Σύριζα χρειαζόταν, άξιος αντιγραφείας και συνεχιστής των ανταγωνιστών του, των «αντιπάλων» του όπως ισχυρίζεται (γιατί σ' αυτή τη δήθεν αντιπαλότητα κυρίως βασίζεται, έτσι εκλέγεται), ώστε το ΔΝΤ

μετά τα πέτρινα χρόνια να απογειώσει μέσω Ελλάδας την κερδοφορία του – ώστε να... διδάξει ως Μαξίμου στις νέες (85% «ΟΧΙ» στο περιβόητο δημοψήφισμα), ατελείωτες πλην υπερήφανες γενεές «περιθωριοποιημένων» **το έσχατο δουλοπρεπές υπαλληλίκι**. Και δηλαδή επιπλέον –ως άξιος και συμπληρωματικός συνεχιστής της ιστορίας του ΚΚΕ παρότι ολίγιστος–, την επιτυχή εκμηδένιση του πληθυσμού στα κρίσιμα. Είτε με κολαρίνες (με γραβάτες δηλαδή) είτε όχι.

Το σίγουρο είναι ότι αν είχαν παραιτηθεί το καλοκαίρι του 2015, όπως όφειλαν ως... αριστεροί, τα μέτρα που πέρασαν πρόσφατα το πιθανότερο είναι να μην είχαν περάσει με καμιά άλλη κυβέρνηση. Και άρα έχουν δίκιο όσοι ισχυρίζονται, ότι επειδή κανείς και καμία δεν αλλοιώνονται σε τόσο σύντομο χρονικό διάστημα από τον μικροκυτταρικό καρκίνο της Εξουσίας εκτός εάν ήδη τον φέρουν, ορισμένοι ήσαν ήδη περίπου δρομολογημένοι για να το «γυρίσουν», εννοούμε πριν τον Γενάρη του '15.

* * *

Τίποτα το φρέσκο λοιπόν, εκτός από το αίμα και τις αδιανόητες θυσίες, όπως τα ανεπανάληπτα συλλαλητήρια του 1943 (όταν οι Γερμανοί τόλμησαν να ζητήσουν, όπως κι αλλού, *επίταξη εργασίας!* – ο ίδιος ο Χίτλερ αναγκάστηκε να στείλει διαταγή υπαναχώρησης... Παρεμπιπτόντως, τώρα τους παρακαλάς!), αλλά και το **από τα κάτω** γιγάντειο αγροτικό Αντάρτικο, δεν αφέθηκε ούτε μπόρεσε να καρποφορήσει έξω από το Κόμμα και κατ' επέκταση από το ΕΑΜ. (Η παλαιά πουτανιά της αριστεράς να στήνει ώστε-να-διοικεί αμφιβόλου ταυτότητας μέτωπα – στην ανάγκη, ας είναι και με τους караμανλικούς και τους ΑΝΕΛ, αρκεί να έχουμε την εξουσία. Μέχρι που να αρχίσει να μοιάζει ο ένας με τον άλλο...) Η λαϊκή δημιουργικότητα κατατροπώθηκε, από την Τάξη του Κόμματος – εκεί εθήτευσε. Μαντρώθηκε, ανείπωτη είν' η αλήθεια, η τραγικότητα. Με επικυρίαρχη τη θανατηφόρα, τη διπλά θυσιαστική, κι από τις δυο ορθοδοξίες, «κουλτούρα»... Η νεοελληνική περιπέτεια στις κρίσιμες εποχές δεν γέννησε όπως αλλού μια γνήσια αντι-κρατική παράδοση, αλλά την αντίθετή της.

Ακριβώς διότι, λόγω ανταγωνισμού με την Ορθόδοξη Εκκλησία το Κράτος της, βάλει κι ότι ανήκει και ανήκει πάντοτε στους ξένους (και να τους το... πάρεις τώρα, όχι ότι θα στο «δίνανε», είναι αργά!...), ήταν και είναι αντικείμενο πάθους για τον ντόπιο. Δηλαδή το... αγαπούσε. Και το μισούσε. Εξ ου και η διαδεδομένη και μεγάλη διαφθορά-φοροκλοπή. Ενώ ο Δυτικός, ένα με το κράτος του, έχει να αμφισβητήσει κυρίως (παρά την «παγκοσμιοποίηση») την εσωτερική του, τον Κρατισμό του.

Τα φρέσκα κινήματα γι' αυτό, όπως το παλαιότερο Occupy Wall Street και τώρα το Nuit Debout, δημιουργούν και υπερασπίζονται κυρίως έναν (πρόσκαιρο έστω) **Δημόσιο Χώρο**. Γεγονός απαγορευμένο εδώ και χρόνια στις προηγμένες δυτικές κοινωνίες (αν μη τι άλλο λόγω των Μήντια). Μέχρι να 'ρθει ο Καμίνης να στον πάρει.

Και πάντως εκείνους τους κρίσιμους καιρούς, ο ντόπιος... ούτε ήξερε ούτε άκουσε για κάποιον Κώστα Παπαϊωάννου ή τον Κορνήλιο Καστοριάδη – αυτά αργήσανε. Το Mataroa σάλπαρε χωρίς... λαό, είχε επιβάτες του (εκτός από τους «γόνους») μονάχα εξαιρέσεις. Γιατί η πλειοψηφία τότε κοιτούσε στην Ανατολή. Ενώ εκείνοι ονειρεύτηκαν την εξέγερση στη Δύση (αν και όχι όλοι)...

*

Η πρώτη Μεταπολίτευση, η πανσπερμία της, μέχρι να εξαπλωθεί και να επικρατήσει η καθ' όλα Έρημος του Πασόκ (λαοφιλής βέβαια, με κινητή σκευή και Ιερό το χρήμα), ήταν η ώρα της απρόοπτης Ελευθερίας για την Ελλάδα. Άνοιξε σ' όλα τα μέτωπα τους ασκούς του μέχρι τότε κυνηγημένου Αιόλου. Γέννησε πολλές «αριστερές» (κάτι που ήδη είχε φανεί λόγω και των απέξω επιρροών κι από την προηγούμενη δεκαετία). Όλες τους όμως ως αιρέσεις της γνωστής ορθοδοξίας. Εκτός από ένα νεανικό και φρέσκο για τη χώρα κίνημα, το αναρχικό/αντιεξουσιαστικό, που θα καθορίζει τις εξελίξεις (τουλάχιστον στους νέους και τις νομοθεσίες) τις επόμενες δεκαετίες, σε κόντρα με τις κομματικές και ακομμάτιστες (περίπου «ψηφιακές») νεολαίες. Μήπως και ξαναγίνουν οι ιδέες επικίνδυνες. Δημιουργημένο εξ

αρχής εξαιτίας και εναντίον των κομμάτων και των οργανώσεων της Αριστεράς. Λόγω και της... ηθικής της προϋπηρεσίας.

* * *

Άλλωστε, όσο η μηχανή του ΚΚΕ πάσχιζε για αναγνώριση, για τη «νομιμοποίησή» της από τους Βρετανούς, που σημαίνει ότι η ηγεσία του –η Κεντρική Επιτροπή έστω– όφειλε να παράγει πλέον «επαγγελματική «πολιτική» και θα πληρωνόταν γι’ αυτό (ενώ αντίθετα η ανώριμη βάση του όφειλε απλώς να πειθαρχεί), τόσο περισσότερο οι διαπραγματεύσεις που διεξήγαγε –πέραν και της ανικανότητας των ηγεσιών, ως μία νέα, μη αναγνωρίσιμη από τα data των νικητών του Πολέμου, Μηχανή– ήσαν καταδικασμένες να παράγουν μόνο Βάρκιζες...

Πράγμα που ισχύει ως καρικατούρα μέχρι τις μέρες μας. Ο αριστερός ηγέτης ψοφάει για «κρίσιμες» διαπραγματεύσεις, θεωρώντας ότι ακόμη και σε απολιτίκ καιρούς –αφού αυτός γνωρίζει την ό,τι να ’ναι ιδεολογική αλήθεια– παράγει «υψηλή» πολιτική (περιφρονώντας εννοείται τους τρόπους λήψης αποφάσεων), ότι... ρυθμίζει τις παγκόσμιες εξελίξεις, ενώ απλώς μετατρέπεται, έτσι πιο εύκολα, σε σκέτο υπάλληλο... Κάπως όπως οι Συριζαίοι νομοθετούν, εξυπηρετώντας εν τέλει ούτε καν το 1% της χώρας και του πλανήτη (ευγνωμονώντας το κιόλας, τον Βαρδινογιάννη για παράδειγμα). ...Κάπως όπως ο Αϊνστάιν Σιάντος διόριζε τον εαυτό του αρχιστράτηγο στη μάχη της Αθήνας, στα Δεκεμβριανά, με τα γνωστά αποτελέσματα.

Βέβαια, η αλήθεια είναι ότι η κοινοβουλευτική Αριστερά, σε όλη της τη σύντομη ιστορική πορεία, σε αντίθεση με τα ελευθερόφρονα κι αυτόνομα κοινωνικά ρεύματα/κινήματα, ανέκαθεν λιγουρευόταν κι ερωτοτροπούσε ξεδιάντροπα με την Εξουσία. Το δήλωνε, δεν το ‘κρυβε. Και στη Β’ και στη Γ’ Διεθνή και πάει λέγοντας. Όχι μόνο όπως παλαιότερα (επί... «υπαρκτού» ή και γλυκανάλατου «σοσιαλισμού») για να την πάρει. Αλλά και παραμορφωμένη σε καλό κορίτσι –τύπου «Ευρωκομμουνίστρια»–, για να την... σαγηνεύσει. Εκεί κάπως το κουκούλωνε. Σαν τον κρυφό χουλιγκάνο του Κόμματος που μαχαίρωνε και δολοφονούσε τον

αρχαιομαρξιστή τη δεκαετία του '20. ...Άλλωστε, γίνεσαι βουλευτής, ακριβώς γιατί δεν πιστεύεις στην ικανότητα του πληθυσμού να αυτεξουσιάζεται. Και γνωρίζοντας ότι «εκπροσωπώντας» α π ο κ λ ε ί ε ι ς τον... υπόλοιπο πληθυσμό. Ότι πρόκειται δηλαδή για θέση ιδιαζόντως ατομιστική κι αντικοινωνική ειδικά στην εποχή μας!

Και το σίγουρο είναι ότι αυτή η «περιέργεια», η ακαταμάχητη έλξη που ασκεί η Εξουσία, ιδίως σε κάποιον που επιλέγει αυτό το επάγγελμα στα ολιγαρχικά καθεστώτα που ζούμε, τον καταργεί πάραυτα από αριστερό – ώστε να του μείνουν τουλάχιστον τα αριστερά χωροταξικώς έδρανα. Ο ίδιος το ξέρει, ή αργά ή γρήγορα το μαθαίνει. Με όποια δικαιολογία κι αν το κάνει (την επιβίωση, τη «συλλογικότητα» της παρέας, το... δίκαιο του «λαού», τη βαθιά σήψη και διαφθορά της αντίπαλης ομάδας συμφερόντων –των δεξιών και των «σοσιαλιστών»–, ή απλώς επειδή λόγω συγκυριών βρήκε ανοιχτή την πόρτα..., και εν τέλει χώνεται –«αρπαχτή»– για να γίνει σαν τα μούτρα τους, γιατί αυτό θα γίνει – υπάρχουν κανόνες). Παρότι δίνει δήθεν... «αληθινές» μάχες. Κι ενόσω η σύνολη Εξουσία –ούτε καν προλαβαίνει να τη δει–, με παράδοση στη βελτίωση των μηχανών, προ πάντων δουλεύει ασταμάτητα. Τη θωράκισή της. Οι κανόνες δουλεύονται με 24ωρη φύλαξη, αν χρειαστεί και ψηφιακά.

Η δήθεν «νέα» Αριστερά, η δυτικότροπη (και δη των μεσαίων, κρατικοδίαιτων στρωμάτων) έγινε έτσι το απαραίτητο στολίδι του κυρίαρχου status, ακόμη και της Αγγελοπούλου, το φο-μπιζού της. Ο απαραίτητος εργάτης, ακόμη και οι Σόιμπλε το κατάλαβαν –άργησαν λίγο, οι Αμερικανοί είναι πιο γρήγοροι–, για τα άμεσα κέρδη και σχέδια της εν τω Ευρώ γραφειοκρατίας – χέσ' τα υπόλοιπα, ποιος ξέρει τι θα γίνει μεθαύριο... Κι ενώ, υποτίθεται, προοριζόταν (από την Αμερική) να αλλάξει τους «συσχετισμούς»...

* * *

Αφότου περάσαμε στη Νεωτερικότητα, κανένας άλλος πολιτισμός πλην του καπιταλιστικού, Δυτικού κι Ανατολικού, δεν μπόρεσε να

επικρατήσει. Πολλώ δε μάλλον να κυριαρχήσει, να εξαπλωθεί. (Σίγουρα λόγω και της... συνέχειας, της καταγωγής των περισσότερων ρευμάτων της Αριστεράς από τον ιουδαιο-χριστιανισμό. Παρά τον μαχητικό «αθεϊσμό» των περισσότερων πρωταγωνιστών της.) Οι πλειοψηφίες, οι πληθυσμοί αυτόν τον αξιακό πολιτισμό θέλουν! Στις μέρες μας δε ακόμη περισσότερο. Όλοι γνωρίζουν τις νέες δυνάμεις «κατοχής» αλλά νιώθουν ανίσχυροι, ή μάλλον αθεράπευτα σαγηνευμένοι από έναν κάποιο τρόπο ζωής. Εξ ου και η αναμενόμενη, λόγω και μειονεξίας και ιδιοτέλειας, προσήλωση της Αριστεράς –σίγουρα το... βαρύ πυροβολικό του συστήματος στα κρίσιμα– στον αστικό κοινοβουλευτισμό. Στο ψητό. (Μιλώντας βέβαια για... «δημοκρατία», ή δήθεν για το έθνος.)

Γι' αυτό και σήμερα, παρότι πρόκειται για λίγες μόλις δεκαετίες πριν, οι βασικές αρχές-μηχανισμοί της, ήδη ηχούν σαν ψεύτικες στο χάος των ιδεοληψιών της (πλην της αυτο-οργάνωσης και της άμεσης δημοκρατίας), λες και πρόκειται –ήδη!– για... επιστημονική μελέτη *Περί την αριστερά...* (και *Περί τη δεξιά*, ως εκ τούτου). Για σκουριασμένα λόγια. Ωστε να ανήκουν όλοι εν τέλει, και προπαντός να καταπίνονται, απ' τη μεγάλη χωματερή του Κέντρου. Φύσει ολοκληρωτικού πλέον. Στα ανακυκλούμενα σκουπίδια του.

Τα *Nuit Debout* ξεσπούν εναντίον της κοινοβουλευτικής Αριστεράς και των προσωπείων της. Και οι *place de la Republique* στεγάζουν ακόμη και τρελούς, δύσκολα όμως... επαγγελματίες/τυχοδιώκτες της «πολιτικής», που θα πληρώνονται γι' αυτό. Εκ των πραγμάτων μαθητευόμενους απατεώνες.

Αθήνα, Μάιος 2016

* Συγγραφέας, μεταξύ άλλων, των πρόσφατων κειμένων «*Η γοητεία του καπιταλισμού ή Περί κρίσεως*» (εκδ. *futura*, 2011), «*0 ψηφοφόρος της Χρυσής Αυγής*» (εκδ. *Υπερσιβηρικός*, 2013) ...